

ספר

יהודה יעלה

חלק ראשון

אוצר מלא חמדת. להשקות סיס לעדה. דרושים לכל הפציהם. שכל טוב לכל עושיהם. נחמדים מפנינים. מדבש וגופת צופים. זרמזים יקרים. על חמשה חומשי תורה נאמרים. לשבתות השנה סדורים. פעולת סורי זרבי דובר צדק ומגיד משרים. דורש כתרי אותיות. פה מפיך מרגליות. הרב המופלא וכבוד ה' מלא כמוהר"ד יהודה חיים הכהן זלחיה. יליד עובי דמשק יע"א. זכה וזיכה את הרבים. זכותם תלוי בו לעולמים. נשמתו בנן החיים תתעדן בגנזי מרומים. ואני עני תלמידו, למען יקרת כבודו ולזכות את הרבים השתדלתי וסידרתי כתיבות ידיו להוציא לאור תעלומה. מדע וחכמה. ופי מלא תהלה. לאל נורא עלילה. כי הביאני לעיה"ק ירושלם ת"ז הנבחרה. וזיכני למעום מעץ החיים. מכתבי איש האלהים עפ"י סידור סוד הרשיש זלחיה. ויהי שיקובל לרצון. לפני אל עליון. ויביאני עד נמירא. לעשות רצונו ולעובדו. לא אשנה את תפקידו. תמיד כל הימים. ובימינו תושע יהודה. ונשגב שמו לכדו. ונשמחה ונגילה. אל המנוחה ואל הנחלה. ביום שמחת לבני הכנסת באל צורי ומשנבי הצעיר רפאל מנחם מערבי ס"ט

פעה"ק ירושלם תובב"א

שנה עד אשר תפרה לפ"ק

YEHUDA YAALEH

ZION Printing — JERUSALEM

תחת השגחת המסדר יוסף בן נתנאל הלוי בדפוס, ציון

שבועות

טעם שנקרא שבועות אפי"ל צם"ד דרך רמז כי נו"ט שבועות שז קצב עתים ולמוד תורה כי כבר נודע כי כל אחד מישראל חייב לקצוב עתים לתורה בין ביום בין בלילה כדי לקיים מ"ט וכגית זו יומם ולילה :

והחיד"א ז"ל צם"י מדבר קדמות מ"ט ש"א אות ז"ך כתב ח"ל טעם שנקרא שבועות כי נשבע הקב"ה שלא ימיר אותנו והנחנו נשבענו לו שאין אנו מנוירין אותו ח"ו כי עיר וקדיש אור החיים צם"י טור ברכת ס"י חל"ד. ואפי' שנקרא שבועות לרמז שלקבל התורה מנינו ז' שבועות באשה - הנהגת צו"ק קיים ולרמזו שלא ניתנה תורה עד אשר נטברו צו"ק שבועות וצ"כ לרוך לפרוש מטומאתנו תמיד ולא נקרב לת"י נקרא חג השבועות. חגי הדל בדברים אחדים ד' ע"ז :

ס' במדבר

ורמזנו בניי איש על מחנהו ואיש על דגלו ללצחותם. ידוע משז"ל דבזמן שישראל הם באחדות אחת יכיה השראת שכינה עליהם ויכיה שלום ביניהם וז"ל וחנו בניי ע"ד ויהן שם ישראל ר"ל דכשישראל הם באחדות אז איש שבוה - השי"ת שנקרא איש מלחמה - שורה על מחנהו וגם ואיש על דגלו ללצחותם שלא יכיה מחלוקת ביניהם שזה ירצה לירש כתרו של ז"ה וכו"ט ואיש על דגלו ללצחותם אותיות שלום וק"ל :

ס' נשיא

סמ"י הכתובים ומתו נשוא את ראש אפי' דרך רמז ע"ד מאז"ל כי הגאון מקלרת ימיו של אדם וכמשי"ה ורמזי הקומה גדועים. גם ארז"ל כל המתגאה נגדע כאשרה. וז"ש ומתו ר"ל שלפעמים גורמים מיתה לעצמם ע"י נשוא את ראש שמתגאים. וז"ש ג"כ בני גרשוני לי גירושין שמתגרשים מן העולם בשביל ג"ס הם

ר"ל שיש להם מדת הגאון הנרמזת צתי' ג"ס לי ריבוי וכמ"ש ז"ל בכונת הכי לב חכם לימיו ולב כסיל לשמאלו ר"ל אותיות המאוזנות והקודמות כנודע. עוד אפי' שזכו הרמז כבלע את הקדש ר"ל גורמים סילוק השכינה והוא לי בליעב שאינה נראית כיוצא מצוית נשוא את ראש וכנ"ו וק"ל :

איתא במד' יברכך ה' וישמרך יברכך בנכסים וישמרך בגוף אפי"ל עפ"י מ"ש הרב אדרת אליהו בבלי ז"ל: צפ"י דברים ע"פ יוסף עליכם וכו' דכולך לברכס לפי דאפי' דמחמת ריבוי המומן מילתא צתמיכה דכירי אינשי ואפי' שישלוט צו עכ"ר או יחלה איזה חולי או צנוי וכו' יעשצ"ה ועז"ה יברכך ה' וישמרך יברכך בנכסים אכן לא תירא שמחמת ריבוי המומן ישלוט צו עכ"ר ויחלה בגופו לז"ה וישמרך בגוף וק"ל :

זאת תורת הקנאות אשר תשטב אשר תחת אישה ונטמאה או איש אשר תעבור עליו רוח קנאה וכו' ועשה לה ככהן את כל התורה הזאת אפי' לרמז עפ"י מעשה שהוצא בשבחי החיד"א ז"ל שצעיר אחת היתה גברת אחת מנכה תחת בעלה ובעלה קנא לה והלך לב"ד בלדק ואמ"ל שכיון שלא יש עדים אי אפשר לעשות לה שום דבר וכך היה כמה פעמים הולך וצא ואין משיבו דבר עד שפ"א צא רב אחד גדול למדינה הדין ונתאספן אלל גדול אחד והלך אללו וסיפר לו כו"כ וסוף הדבר שפ"א היה הרב הנו" צצ"ד וצא באיש הנו" ולא השיבו דבר וגירשוהו באופן שהרב הנו" קרא לו ושלחו אחרים וביחשה הכל וכו' עשה לה התראה אם תודה הנה מ"ט ואם לאו תתחרט אח"כ ואין צידו להשיב ולא הודית ותו"מ נטל הרב חומש וקרא בצנייה פרשת סוטה בכונה ובתחנונים ותכף ומיד בהגיעו לפי ולצתה בטנה וכו' כן הי"ל ונפלה לפניו בב"ד החיכי התוכות ותכף נטלרה לביכ"ק ואפי' שברמז צא לזה דבזמן שאין מי סוטה לפחות ילמוד באונק תורת סוטה וז"ל זאת תורת הקנאות אשר תשטב אשר וכו' או איש אשר תעבור עליו רוח קנאה וכו' אז ועשה לה ככהן דכיונו הדין הרב הגדול שבזמן כהוא עקימת שפתיו

שפתיו הויה מעשה ללמוד באזנה את כל
כתורה הזאת ואז מן השמים ירחמו ויחיו
ונקה האיש מעון וכאשה הויה תשא את עונה
וק"ל :

דבר אל בניי ואמרת אליהם איש איש כי
תשטה אשתו ומעלה בו מעל ושכב וכו'
החוד"א ז"ל צם' פני דוד ז"ל פי' דבא לרמוז
על האשה שהיה תחת בעלה ובזיווגם חושבת
באיש אחר דעושה רושם גדול וקרוב לזנות.
ח"ש איש איש ר"ל אם בדעת האשה בעת
משכבה איש איש. בעלה ואחר. קורא אני עליה
כי תשטה אשתו תע מן היושר ומעלה בו בצעלי
מעל אף שאינה נזונה כ"א במתשבה עכ"ל
ומעלה בו בהיותה עם בעלה מעל לזנות לחשוב
באיש אחר כי ילא הולד פרוי שרף ועקרב
רחמנא לילן עכ"ל ז"ל :

ועפיד"ק אפי' לרמוז דנטי' ב' בניו ובנותיו
יביה בהם מעל כי פגום נכנס
פגום יולא :

א"נ באו"א דרך רמז אפי' כי זה הרמז כלפי
הנשמה שהיה תקרא אשה לגבי הגוף
שהוא המתנועע וכו"ל וכל מעשיו הם על
ידו וא"כ אף יחטא ואשם אין עליה כ"כ
תרעומת. ח"א איש איש דכיוני הגוף כי תשטה
אשתו ומעלה לא תתלה הקלקלה בה אלא בו
מעל רומז לגוף שהוא המוליך ומצויה לנשמה
על פיו יחנו ועל פיו יסעו וק"ל :

מ"י ושכר יזיר חומץ יין וחומץ שכר לא
ישתה וכו' אפי' לרמוז צמז"ל דלריך
האדם להזיר עלמו מן היין כי היין הוא מפתחו
לאדם לדבר עבירה ובפרט שמכלה ממונו וכמ"ש
ז"ל דרך לחות צכונת הכי צמזלי ח"ל כי יתן
צכום עינו יתהלך למישרים שהכוונה שעל ידי
הרגל משתה היין אז לא יהא כלום צביתו
שיכשל בו כי מוכרה למכור כל מה שיש לו כדי
לשתות יין ח"ש יתהלך למישרים ועוד שהוא
מצוה את עלמו כי יקראו לו חומץ בן יין והשתא
ח"ש ח"א מ"יין ושכר יזיר שיפריש את עלמו
משתיית היין דאל"כ יהא נקרא חומץ יין
וכמ"ש בגמרא אנה חלא בר חמרא לגבי אבא
וגם דבזה דרגא תציר ר"ל אפי' שיביה צמזלה
רמז עכ"ל יביה תציר שיעני ולא יביה לו מה
לאכול וק"ל :

ג אפי' לרמוז צמז"ל צענין בן סורר עד
שיאכל בשר חי וישתה יין חי וזה נקרא
זולל וסוזה ואפי' לרמוז כי ס"ת חומץ יין עם
שני התיבות גי' זולל סיבא צדקדוק. ונוטריקון
אותיות הי צא הרמז דאינו מתחייב עד שישתה
יין חי. גם נוטי' וחומץ שכר גי' אשה שעל ידי
היין והשכר יתפתה לבו על זונה או אשת
איש וכמו שמלינו בסעודת החשורוש שצ"י
השתייה נכשלו צעבירות חמורות ובפרט צונות
וכן צעניין צנות מ"אב שלא נתפתו בהם אלא
ע"י היין והשכר כידוע ולכך מעיקרא לא ישתה
גם ס"ת וחומץ שכר אותיות אר' שצ"י צאו
עליהם לרות לרורות. א"י אר רמז ליה"ר שאינו
מתגבר על האדם אלא צמזכל וצמשתה. א"י
אר רמז להמן הרשע שנתגבר לשלוט בהם ע"י
משתה היין שחומץ חלל הסתר הכלקת כנודע
גם מ"יין ושכר יזיר נוטי' י"י רמז דכיונים
שלריך לילך צדרכי ה"ית הם י"י שנים אחר
ה"יד הראשונים של ימי הקטנות ולזה עומד
ונחביר שחיר עלמו מן היין. גם ס"ת חומץ יין
וחומץ עם גי' התיבות גי' רגל רמז שעל ידי
השתייה יצא לידי הרגל עבירה וכו". וכיון
שהזכר האדם על הכ"י שנים שאחר ה"יד שנים
כ"ש וק"י על השנים שאחר הכ"י כדו שיביה
ימיו בטובה ולא יקלקל ח"ו הימים הראשונים
וגם ידוע שלעח"ל הקצ"ה יצוה האדם צמזפט
אף על ימי הקטנות שקודם תשלום י"ג שנים
וי"א ח' וכמ"ש כי פלא יועץ מעי' ארת ע"ש
אשר בזה אפ"ל צמ"ד כונת מסדרי התפלות
ח"ל והבדל שטן מלפניו ומלאחרינו והכוונה על
ימי הקטנות והזקנה וכו"ל והם קודם הכ"י
שנים ואחריהם :

ב ימי נדר נזרו תער לא יעבור על ראשו
עד מלאת הימים. אפי' דרך רמז כי
הנזיר הוא פרוש מן העולם והוא צמדרגת
חסיד ולא אפי' שיביה ח"ו צמדרגת רשע ח"א
כל ימי נדר נזרו תער לא יעבור על ראשו.
העיר נוטי' תימשכני עם רשעים לא יעבור על
ראשו ל' השבון וסכום כמו כי תשא את ראש
בניי שהוא לשון השבון. ועפ"י פשט הכתוב
יאמר נא רמז הכי בתכלים ס"י כ"ה ח"ל אל
תמשכני עם רשעי' נוטי' תער ורובה לומר שלא
יגלה

יגלה הזקן או הפחות צתער שזכר יהיה צבוג
 רשע וגורם להיות נחשב עם פועלי און. ונוטי
 ועם פועלי און אומיות אפו שיגרום להיות הרון
 אף. גם ס"ת ועם פועלי און גי' המא"ל קי'
 קינא דמסאבותא. גם ס"ת דוצרי שלום עם
 רעיהם ע"ה גי' קל"א ורעה בלצבס ר"ת וס"ת
 גי' מ"ה שעצרו על התורה שנקניה צמ"ח
 מעלות וה"א יותרת שפגמו בשכינה שהיא
 צאות ה"א ולכך תן להם כפעלם וכרוט
 מעלליהם וכו' :

בין העשירי נשיא לבני דן אחיטור בן
 עמישדי אפי' צס"ד בדרך מוסר כי הוא
 רומז ונרמז ליום הדין הגדול והנורא שהוא
 ייח"כ והש"ת ברחמיו והסדיו מלך מוחל וסולח
 ומכפך מדכ"ד למדת החסד והרחמים וז"ל
 ציום העשירי שהוא יום העשירי כידוע הוא
 נשיא לבני דן ר"ל שהוא גדול מכל הימים
 בענין הדין והמשפט ודין לשון דין אכן הוא
 ית"ש שהוא אחי עזר ע"ד למען אחי ורעי
 הוא יהיה לי להדרעזר ומפרש צחי' הדין
 וידוע דשם צ"ן הוא דין גם יש ק"ך לירופי
 חלבים וז"ל צ"ן עמי ר"ל שם צ"ן וק"ך לירופי
 חלבים גי' עמי הם יתחפכו לשדי שהוא
 רחמים גמורים ויאמר ללרותו וללרות כל עמו
 ישראל די כיר"א :

ועפ"ז הכה מקום אחי לרמוז צבונת הכי
 ס' האזינו כי חלק ה' עמו יעקב
 חבל נחלתו ור"ל שהק"ך הכז' שהם גי' עמי
 יהיו חלק ה' ר"ל יהיו ממותקים ויהיו צחי'
 כויה שהוא רחמים. א"י כי חלק ה' עמו לי'
 חילוק ופירוד שהש"ת צבחו וגבורתו מפרידה
 ומחלקם ולא ישלטו צנו וגי'ט לשבח דכא
 יעקב חבל נחלתו ולזה מתנהג עמכם לפנים
 משורת הדין וק"ל :

וזדו הנרמז צבונת הכי אס תוליא יקר מזולל
 כפי תהיה ר"ל אס תוליא מדת הרחמי
 מזולל שהוא צחי' דינים כי גי' מזולל עם האותיות
 ובי' כוללים גי' ק"ך רמז לק"ך לירופי חלבים
 אזי כפי תהיה שגם אני כך מדתי ואפי' שתי
 יקר עם האותיות והכולל גי' שד"י וכוה הוא
 הדבר אשר דברנו שצסם שדי משדד המערכות
 ומכפך באויביו לאוכזבים וק"ל :

א"נ כפשטיה אחי דידוע דע"י כעונות
 הסט"א לוקחת הנגלות ומע"ט וע"י
 כתשו' והתורה ומע"ט חיל בלע ויקראו חז"א
 אס תוליא יקר מזולל הם המלות יקרי בערך
 אז כפי תהיה כמש"ה מצטנו יורישנו אל וק"ל :
ביום שנים עשר יום נשיא לבני נפתלי אחריע
 בן עינן. אפי' בדרך הללי עפ"י מ"ש
 ה' צעה"ט צפי צמדבר וכציואו גי'כ ה' נח"ק
 משם מהר"א מגרמזיא ז"ל ע"פ צני נפתלי
 וז"ל צכולן אומר לבני לצד מנפתלי שאומר צני
 נפתלי לפי שצבצט נפתלי היו צנות יותר מצני
 ולכך רמז בצרכת נפתלי אשה. חילב שלוחה
 הנותן נוטי אשה ולפיכך צפינחם כתוב צכולם
 צני לפי שמתו האנשים ונחרצו הנשים ולכך
 לא אמר לבני עכ"ד. והשתח א"ש דלכך מינו
 זה לנשיא לפי ששמו מורה על השצט שלא
 יסתכלו צנשים כי נקרא רע מי שמתחכל זה
 שמו אשר יקראו לו אחריע בן עינן ר"ל מי
 שמתחכל בעינו וק"ל :

וישמע אח הקול מדבר אליו. ארז"ל קול
 לו קול אליו. כדי להצין את זה
 נקדים מארז"ל צמס' זצחיס ד' פ"ה ע"צ ח"ל
 מעיל מכפר על לשון הרע מנין. אמר ר' חנינא
 יצא דבר שצקול ויכפר על קול הרע ע"כ. וכנה
 בדרך אגב אומר דנוטי ממעיל להש"צ האפוד.
 מעיל מכפר על לשון. להש"צ. לכפר חטא שיש
 צידם. האפוד. הוא אשר פה ולשון דוצרים.
 ובלשון הש"ס יצואר צפשיטות מ"ש יצא דבר
 שצקול ויכפר על קול הרע. עפ"י הידוע משז"ל
 ע"פ מרפא לשון עץ חיים. מאי תקנתיה יעסוק
 בתורה. וז"ש יצא דבר שצקול הוא בדבר שהיא
 התורה שהיא צקול או התפי' ויכפר על קול
 הרע. וז"ש צכאן דרך רמז קול לו ר"ל אס חטא
 צקול שהוא לשון אזי תשובתה צלדס קול אליו
 וכינוי אליו חזר להש"ת :

איתא בתנחומא ס' זה חז"ל מה שעשה
 יוסף פרט לו בקצ"ה מה כתוב
 שם ויעזוב צגדו חללה חמ"ל בקצ"ה חייך
 כשילאו צניך ממלרים עתיד הים לראות ארוךך
 ולצרות שנאמר הים ראה ויגום הידן יסוב
 לאחור ומה ראה ראה ששמר יוסף כל עשרת
 הדצרות. ועפ"י ק אפי' לרמז צחי' הים נוטי
 כו"ד

כיו"ד מלות ראה וכו' והוא רמז ליו"ד הדברות וק"ל :

ס' בהעלותך

איתא צמדרש תנחומא ח"ל בהעלותך את הנרות הכ"ד יראו את כי קדושו כי אין מחסור ליראיו והוא תמוה ולש"ד הקטשה אפשר בדרך פשוטה והוא צהק' את הידוע כי ע"י נר שבת ונר מלוכה זוכה לבנים ת"ח. עו"ן מ"ש צש"ס דשבת מאן דרחים רבנן וכו' מאן דמוקיר וכו' והמפי ז"ל פ"י בפסוק הני יראו את כי וכו' דהוא רומז לזב. עו"ן דאת כי אלהיך תירא לברות ת"ח כידוע וכו' שרמז בהעלותך את הנרות והוא כולל לנר שבת ונר מלוכה וכמ"ש כי ברכת אליהו ז"ל לדרכו צפי הס' הני וצוה אתה זוכה לבנים ת"ח ולריך לירא האדם נכס ולזה סמך לו הכ"ד יראו את כי קדושו דהיינו שתירא מאת כי אלהיך הם הת"ח וק"ל :

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות אפשר לרמז כי ידוע דהמלות נקראים נרות ע"ד כי נר מלוכה ותורי אור וידוע דהעיקר הוא לעשות המלות לשם פועלם ולא לשום פניה ח"ו כי אז יחטפו אותם המשטינים והמקטרגים וידוע דמנורה הוא כינוי לשכינה וכמ"ש בזה"ק ח"ש דבר אל אהרן הוא הלדיק ואמרת אליו בהעלותך את הנרות היינו המלות לריך שיבא בזונתך אל מול פני המנורה יאירו ז' הנרות וק"ל :

שמעתי ממעי הרב רבינו יעקב בוקאעי נר"ו בהיותי בגולה צע"ת בירות יע"א בשנת תרנ"ח דאיתא צמדי' והאיש משה עניו מאד מכל האדם הכ"ד והחוט המשולש לא במכרה ינתק ע"כ. ואמרתו לו דאפי' לרמז עפ"י מ"ש אללי צפי' זו משם כי יתק יעקב ז"ל שפי' צפי' והאיש משה עניו מאד מכל האדם דהקשה על מאמר התנא צבדו דקאמי' מאד מי' הוי שפל רוח צפני כל אדם וכו' כיון דאפי' מרע"ה לא כתוב ציה אלא חד מאד ח"כ אין

ולוייר ששאר אדם יהיה להם צ' ות"י דהכונה הוא שמשך היה צו אחד יתר משאר העולם ששאר העולם היה להם תרתי מאד וכמאמר התנא מאד מאד הוי שפל רוח צפני כל אדם ומשה רע"ה היה צו שלשה ח"א עניו מאד יתר מכל אדם. ובזה ח"ש ח"א והאיש משה עניו מאד מכל האדם הכ"ד והחוט המשולש לא במכרה ינתק ר"ל עפ"י שכיב לו מאד אחד יתר על שאר בני אדם לכך לא במכרה ינתק אלא יעמוד בענותו לעד לעולם וק"ל :

ומירתא קנינא צאגז שנוטי' שפל רוח צפני אוחיות צשר ע"ד שאז"ל לעולם יהיה אדם רך כבשר שגאי יבא כל צשר וכו'. וגם ס"ת שפל רוח צפני גי' חס ר"ל שיהיה לו אחיז ענין עם חבירו וטבע האיש אשר מרחם קורן להתפלל על הדבר ולהיות לו חמוס וכעס ח"ו עכ"ז ישפיל רוחו וכעסו וכו' בדקדוק שנקט שפל רוח ר"ל שישפיל את רוחו אף שהוא כפי טבעו מוכרה להתחמם עכ"ז ישפיל את רוחו ולא יאמר עליו כל רוחו יוניה כסול ח"ו. וזה הענין יהיה לו שישפל אדם ר"ל בין עם אדם נכבד בין עם אדם קל. והתכלית הוא שירגיל עצמו צוה להיות לו טבע מוטבע שלא יקפיד על שום דבר בעולם וכיון שכן אז יהיה לו זה אורך רוח צפני כל אדם וק"ל :

ובז"ו כונת הכי צקבלת טובים השנים מן האחד ר"ל שיהיה לאדם צ' מאד ולא אחד וכמ"ש התנא מאד מאד הוי שפל רוח וכו' ואפי' לרמז צסיום אשר יש להם שכר טוב בעמלם והוא עפ"י מאז"ל צש"ס הוי עלוב לבני אדם ולבני ביתך יותר מכולם ח"ש טובים השנים מן האחד צ' מאד כנ"י ונוטי' מן האחד הוא גי' מאד. וכו' עם כל אדם כי גי' מאד הוא אדם ומכ"ש עם שארו זו אשתו ח"א אשר אוחיות אשר. ובזה מאושר יקרא ולכך אשר אמר וכענין זה אז איש ואשה שזכו ויש להם שכר טוב בעמלם ונוטי' שכר טוב בעמלם גי' איש רמז שהדעת והסצלות יהיה מן האיש שאף שמדמן לו אשה קשה עול יסבול ולא יבול והיא לו לכפרת עון ולא וראה מ"ש כי החציב פלא יועץ אות וירוח לך :
בהעלותך

בהעלותך את הכרות אל מול פני המורה

יאירו שצעת הכרות פי' כי אד"א צבלי דרך רמז כי אותיות המילוי של אותיות מנורה כזה מ"ס גו"ן ו"ן ר"ש ה"ה ג"י זית שרריך להיות אורה משמן זית דוקא ולז"א אל מול פני המורה רמז למספר המילוי שהם צפנימות האותיות של מורה יאירו שצעת הכרות שיכיה אורם מאיר מזית לפי שהוא מאיר יותר מכל השמים ותי מול הוא כמו מילוי והכונה מילוי של תיבת מנורה עכ"ל. ואני הקטן צרגלוי העבורה לרמז צר"ת פני המורה יאירו שצעת ג"י בשמן ור"ל שהקרא מפרש השמן של הכרות הנז' הם ממילוי פנימיות המורה שהוא זית וכמ"ס כי ז"ל וק"ל :

עשה לך שתי חלולרות כסף. אפשר לרמז

במאמר הכתוב משלי כ"א ח"ל מתן צסתר יכפה אף ושחד צחיק חימה עזב ונדע שזה מדבר על לדרך ובמו שפירש"י צמשלי ח"ל מתן צסתר. לדרך, ושחד צחיק אף זו לדרך יכפה אף וכפר חימה עזב. ונדע דתי עשה יתפרש מלשון עישוי וכפייכה. גם ס"ת עשה לך שתי אותיות יכה רמז להכנעה וכפייכה ח"א עשה לך שתי היינו שתעשה אופן שתכניע צ' לגיונות קשים שהם אף וחימה וכיינו ע"י לדרך ח"א חלולרות כסף ת"י חלולרות ג"י תת רמז שיתן לעני בכסף ולפי דרכו רמז צאומרו עשה לך שיכיה צינך לציון שיכיה צסתר ולא צגלוי ולא מכניע במקטרגים הנז' וגם ס"ת חלולרות כסף אותיות פת רמז שיתן לו דבר מוכן. ח"י ס"ת שתי חלולרות כסף אותיות פתי רמז שאפי' ממאלכו יתן לעני ואביון וכמ"ס כי נתן מלחמו לדל. והגב רמז ר"ת שתי חלולרות כסף חשך לרמזו למאזיל המלפפ לשולחן אחרים עולם חשך צעדו וק"ל :

עשה לך שתי חלולרות כסף. פי' רבינו

מכרחי ז"ל הוצי"ד צנח"ק ח"ל דכשני כרחים המכריזים על האדם אחד להכריז טוב ואחד להכריז רע אתה לווייתך זאת עשה השני כרחים כסף רחמים שנים לטובה כי כל מעשך יהיו טובים ונכוחים :

וכי תבואו מלחמה בצרעכם וכו' על הלא וכו' וזכרתם לפני ה' אלהיכם. אפי' דרומז

דצטעב שתכיה המלחמה לריך שיכוין לשמים דוקא ח"א וכי תבואו מלחמה ס"ת ג"י אכיה לרמז שכל מגמתו להיות כונתו לשמים ודו"ק ע"ד כי לבי המלחמה :

ובאו אפ"ל כונת הכתוב הח"ל צדרך פשוטה וכוא צכקי את הידוע

שהאדם לריך שיחגבר על הילכה"ר לעשותו טוב כמו הילכה"ט וכמ"ס צמד' ע"פ ומלאת את לבצו לבו לא נאמר וכו' עו"ן מ"ש צגמרא ע"פ עיר קטנה ואנשים צב מעט עיר קטנה זה הגוף ואנשים צב מעט אלו האיברים וכו' וצב ח"ש ח"א עשה לך שתי חלולרות הם צב' ילרים ילכה"ט וילכה"ר שהם המלמדים על האדם זכות וחובה כ"א לדרכו פנה אתה עשה לך השתים הנז' כסף שיכיו מלמדים סניגורייא וזה צמנ מקשה תעשה אותם דכיינו חתיכה אחת שהיא גוף אחד כמו המקשה שהוא גוף אחד וכיינו כמו עשת של צרזל כפירש"י וכיון שתעשה אותם כמו גוף אחד לטוב ממילא רוחא וכיון לך למקרא העדה דכיינו האיברים צב' ילרים הנז' הם יכיו קוראים להם לת"י ומלות וכו' דקאמר ולמסע את המחנות היינו שיסיעו אותם לעבודתו ותקטו צהן הוא כינוי לקריאה והרמז קול על האדם הנז' לשפר מעשיו ולהסיעו מעצירה. וצב ונעודו חליך כל העדה היינו האיברים אל פתח אוכל מועד וק"ל :

א"ן ולמסע את המחנות הוא רומז למאזיל

כי יש ש"י אורות הקי"ג מהם חזן כ"כ טובים ומתוקנים לא כן כר"ז הם מתוקנים **ובזה** פי' כי נגיד ומלוח ז"ל כונת הכתוב אור זרוע ללדיק דכיינו ת"י אור ג"י ר"ז וכעת לא ידעתי מקומו איכה. ועפ"י ח"ש דכשחכה האדם לזה להטיב את הילכה"ר אז כל כש"י יכיו לטוב ח"א עשה לך וכו' ואז ולמסיע ג"י ר"ז ע"ה ולא זה צלצד חלל את המחנות ר"ל עם הקי"ג הנשארם שהם ג"י מחנה וק"ל וח"ש הציב"א. ח"י אפ"ל ולמסע את המחנות רמז צמנ שיכיה ילכה"ט וילכה"ר מלמדים זכות על האדם אז משתקים מדת הדין מעליו המלמדת קטיגורייא ח"א ולמסע את המחנות ר"ל שמייעין מעליו מדת הדין שרונים להביא על האדם אף וחימה ח"א המחנות אותיות תנו חמה וק"ל :

ויאמר

ויאמר משה לחוצצו וכו' נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' לכם אתנו והיטבנו לך כי ה' דבר טוב על ישראל. אפי' דרך רמז צהק' מ"ש ה' אשד הגחלים דל"ז דמתנת ח"י אין לה קלבה. עו"י מ"ש הנפי' משם ה' בני שמואל דהא דקאמר הרמב"ם ז"ל דאינו מתחייב בדבר שאינו קלוב הוא דוקא במתחייב לחצירו בלי שיגיע לו שום הנאה ממנו הא אם נהנה מתחייב וכו"י הקב"ה שחייב עלמו לתת ח"י הוא נהנה מנישראל בקיום העולם ע"י לימוד התור והמילה וידוע דתור טוב הוא כינוי למילה וכמ"ה ותרם אותו כי טוב הוא שהוא מכול. וגם כינוי לתור ע"ד כי לקח טוב וכו' ח"י נוסעים אנחנו וכו' ול"ה דהוי דבר שאינו קלוב ואינו מתחייב לח"י כי ה' דבר טוב על ישראל וכו' מתחייב טוב לתור ומילה שמתים אלה הית ליה הנאה להשי"ת וצ"ה כ"ע מודו :

ובאו"ה פי הרב מוה"ר אלגאזי ז"ל צ"ס"ה נאות יעקב דכ"ט ע"כ והוצ"ד לה' כסא שלמה דע"ה ופי' ג"כ כונת הכתוב הבא אחריו ויאמר אל נא תעזוב אותנו כי ע"כ ידעת חנותינו במדבר ודר"ל את הן העם צרכוש מלרים וכו' נתן את הן העם. והוא צהק' מ"ש צפי בני העיר ר' אלעזר כי הו' משדרי ליה מצי גשיאה מתנות לא הוה שקיל חמ"ל לא יחא לכו דאיתחיה דכתיב ושונא מתנות יהיה ע"כ. אך כתב הסמ"ע דכל דלית ליה הנאה לנתן ח"י כמוכרו לו צהב"ה הנאה. והט"י שכולך הקב"ה דרך צקשה לישראל שישאלו ממלרים וכו' כי היכי דלא לימרו דלא יחא להו לקבל מתנות משה"ה צא צטענה כדי שלא יאמר אותו לדיק וכו' שם רמז שנהנה הוא יתצרך מלדקות הצרכים חשי"ה וחייב להשלים גמול מעשיו הטובים לצניו (חייב להשיב) והו"ל כמוכרו לו. וה"י אמר מרע"ה ליתרו נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אותנו לך לך לך ולא לגרים. אך אתה לכה אתנו והיטבנו לך מתנת חנם :

אז ויאמר אליו לא אלק דאי אפשי במתנת חנם ואני שונא מתנות. ואז דן מרע"ה דמני"ל דא ליתרו אין זה אלא ממה שמע

באומרים לו כי דבר ה' הוה במלרים לישראל בלשון צקשה שלא יחשו משום שונא מתנות ולכן חמ"ל אל נא תעזוב אותנו ר"ל לא על נאמר ה' בלשון נא תעזוב אותנו לחוש משום שונא מתנות ופי' דבריו דחיינו שידעו חסן שניתן לישראל במלרים שהולרכו לתן משום שכיו נרפ"ס מכך חששא עד שהשאלתי צע"כ ותתפוש צחששא זו גם פה יען והיית לנו לעינים שתכא מאיר עינינו צהלכה וכל דלית לך הנאה מייך אין לחוש כלל עכ"ד :

וה' ח"י ז"ל פי' כי ידוע מארז"ל כי מה שהקב"ה הולך להולך ישראל במדבר מ' שנה צארץ לא זרועה הוא משום שהקב"ה אמר להצ"ה את ישראל לארץ זבת חלב ודבש ויען כי צלחת ישראל ממלרים פחדו כל אנשי כנען פן יבואו ישראל לקחת את ארצם ולכן קל"ו כל חילנות טובות שיש להם וטמנו כל נמוגים תחת הקרקע כדי שצעת שיבואו ישראל לא ימלאו כלום והשי"ת הסיבם מ' שנה כדי שהכנענים יתיאשו מביאת ישראל ויחזרו לנטופ ולצנות כמקדם וישראל יבואו פתאום ויגרשום. וא"כ צענין יתרו אם ישוב לארצו יאמרו הרואים כי סיבת ציאתו לא מממת אהבת ישראל והשי"ת אלא לפי שיטול חלק צארץ וכשראה שעתה לא ילכו לח"י אלא אח"י לכך חזר צו וע"י צא מרע"ה להתהנן לו שלא יעשה דבר שיצא לידי השדא ח"י אל נא תעזוב אותנו בלי צקשה וכ"ה דל"ל לצקשתו לח"י כי ע"כ וכו' ר"ל שיאמרו העולם חנותינו במדבר שצריכין אנו עדיין לחנות במדבר ולכך אתה חוזר כך עכשו והיית לנו ר"ל מה שהיית לנו מקודם שנתגירת הכל הוא לעיני הרואים ולא צחשקך ואהבתך ממש ח"י לעינים ודו"ק כי קלרתו :

והנה צטעם קריאת שם אלדד ומייד כחצ החיד"ה צפני דוד ח"י וצקונטרס ר' עמרם כתב מה' הלל שהיה צא"י וכתב אני הלל ראיתי קצר אלדד ומייד והיה כתוב עליהם אלדד ומייד אחי אהרן מן האב ולא מן האם וכתב ה' ז"ל שאח"י ראה צם' תולדות יצחק ח"י קבלה ציד נביאים הראשונים כי אלדד ומייד היו אחי משה מן האב לפי שידע עמרם ממש

ממטה איסור עריות שעתידה התורה לאסור דודתו ופירש ממנה ולקח אשה אחרת והוליד ממנה וכו' וזהו אל דד פירוש אין זו איסור דודתו מידד ר"ל וכו' איסור דודתו יש בזה עכ"ד ז"ל :

והרב ז"ל על שפת הנחל רמז בזה המש הרמ"ט ומכר"י סרוק ז"ל דבאו בגלגול חרי אלמי שהיו צימני רבי כנזי פ"ק דחגיגה וז"ל צד"ג י"ט הכי חרי אלמי דכוו בשביבותיה דר' בני צרתיה דר' יוחנן בן גודגדה ואמרי לה בני אחתיה דר' יוחנן דכל אימת דכוח עייל ר' לצי מדרשא כוון עיילי לקמייכו ומניידו צרישייכו ומרחשי בשפוחתייכו וצטא ר' רחמי עלייכו ואיתכו ואישתכח דכוון גמירי הילכתא וספרא וספרי וכל הש"ס יט"ש וזהו הרמז כי שתי אותיות הראשונות אלמד מידד כוון אלמי גם רמז כי את רוחו ר"ת גי' רצ"י ע"ה. וכתב כי ואפשר דנתקיימה צלד מה קללת יהושע אדוני משה כללם אותיות כאלם לרמזו זכ וק"ל :

ובר אציו ז"ל פ"י כונת הכי וכוז"ד שם בפני"ד מ"ש ועתה נפשנו יצאה אין כל דמיון הנפש הוא בצרכת הנהגין דהגוף נכנס באכילה ושתיה והנפש הנאתה בצרכות וזו היתה תרעומתן זכרנו את הדגה וכו' את הקשואין וכו' דעל הכל לריך צרכה פרטית ועתה נפשנו יצאה אין כל ר"ל אינה ניונית לצרך בשום דבר בלתי אל כמנ עיינו ותיונה דטעמו נהפך לכל דבר שנראה אלל בזה לא נתחייב לצרך. וכתב כי ז"ל וז"ל וכו' הגם שיש לפרש זה בדצריהם הן בעוון תואנה היו מוצקים. **ובזה** פ"י כונת הכתוב בתהלים וינסו אל בלצמם הטמון בלצם הוא נסיון ותואנה אך צפיהם ראו לשחול אוכל לנפשם כלומר לצרר ועוד לנפשם שרולים מזון הנפש לצרך צרכה המנינים ענ כל אוכל צרכתו וז"ש וידברו באלהים אמרו היוכל וכו' :

וז"ש אין כל דכנוח דצרים אלו רולים לטעום וכמנ אינו נהפך לטעם ככוא ואנו משועבדים למנ וז"ש בלתי אל כמנ עיינו ואנו מסורים בידו אם רולה נהפך לטעם ככוא ואם לאו לאו : **ואני** הקטן אפי' לי לרמוז דידוע דכמנ נבלע באיברים והיו אוכלים ולא מוליחין וידוע מ"ש צעלי המוסר דצטעה שיכנס האדם לבית הכסא ויכיר פחיתותו ויכיר חלכותו יתי שצרא אותו נקבים נקבים וכו' וצדק יכנס לפניו וישב אל כי אפי' צימני כמנ שלא היו מוליחין לא היו נכנעים בזה וז"ש ועתה נפשנו יצאה דכיינו הגוף מבלי יליחא וממילא אין כל ביינו צרכת רופא כל צער שקצעוהו באשר ילך. ונמשך מזה נפשנו ממש יצאה מבלי רכות והכנעה אלא בקשיות ויבשות וז"ש אין כל הוא כרומז לפי והאיש משה עניו מאד מכל וק"ל :

והרב מרים ואהרן צמשה על אודות האשה כבושית אשר לקח כי אשה כבושית לקח. אפי' צדקי את הידוע שהם היו מדברים עליו על שפירש מאשתו וכאמרם הרק אך צמשה בלא גם צנו דבר וכו' עויץ מ"ש צמד' והוצא להי ספר הישר ז"ל שכל אותן מי שנה שהיה מלך צדק ונשא אשה כבושית לא נגע באשתו וכן עתה כך היו דצריהם עליו כי הוא מורגל בזה בעניין שצמנן שגשא את האשה הכבושית ישב עמה מי שנה ולא נגע צה וז"ל ותדבר מרים ואהרן צמשה על אודות האשה הכבושית אשר לקח שפירש ממנה וכמו שפי' ז"ל והסוברה לזה הוא כי צצר בורגל בזה וז"ל כי אשה כבושית לקח וגם היא היא פירוש ממנה כלל כלל לא וא"ש בזה הכפל ודו"ק :

בהפטרות בהעלותך

רבי ושמהי צת ליון כי כנוי צה ושכנתי בתוכך אמר כי. אפי'ל צמ"ש ז"ל דיו לעולם שישחמם צחלי השם. וגם נודע מ"ש המפי' ע"פ כי חלק הי עמו דר"ל דשם כווי"ה צ"ה יש לו די מילואים והם עסמ"צ וכללותם גי' רל"צ וכן עתה שאין לנו כי אם חלי השם אי"כ חליו הוא קייץ גי' עמנו וז"ל כי חלק הי עמנו ע"ש **ובזה** פ"י כי אדי"א יליץ כונת הכי

כדי וכוליא את האבן הראשית השואות
 חן חן לה ובחב' עוד שחמשיה נקרא אבן כמיש
 כי נאות יעקב חיש וכוליא את האבן הוא
 חמשיה שילא להתגלות ואז תשואות חין חין גי
 קיין רמז לחני השם כזי שושלם אז וקיל.
ובזה חיש כונת הכתוב רני ושמחי צת ליון
 דכא כי כנני צא ריל תיבת כנני ע"ה
 גי קיין וריל שלעת"ל יושלם השם ויכיה השפתי
 מכל השם ח"ה כי כנני צא ושכנתי בתוכך
 ואז אמר כי שיהיה כולו בשלימות ועוד שיוכל
 לומר בשפתיו הויה וכח"ל בעוב"ז נכתב
 בהויה ונקרא צאדי הצל לעת"ל וכו' ח"ה נאם
 כי וקיל :

א"ל רני ושמחי צת ליון ס"ת גי ע"ת רמז
 חמתי רני ושמחי צת ליון צעת שירלה
 האדון הזה. ויהי צכות בתורה ח"ש כי כנני
 צא ר"ת גי זיך רמז לזיך אותיות התורה והם
 כ"צ אותיות וכו' אותיות מנלפ"ך הכפולות
 וס"ת כי כנני צא גי אהיה כי אז תתגלה
 הבינה שהיא איננה מלך אהיה. ושכנתי בתוכך
 אמר כי ר"ת וס"ת גי נרד כי בשתהיה השכינה
 בתוכך אז נשלוט צאוכ"ש חכו הרמז נרד וקיל
 ח"ה יהודה ח"ז זה הרמז האחרון הוא צטעות
 לפי שהכתוב הוא נאום כי ולא אמר כי כאשר
 חשבתי. ולפי מ"ש בכתוב נאום כי אפי' דנוטי
 ושכנתי בתוכך נאום כי נוטי גי חיים רמז
 למוחי ז"א שהם אהיה הויה אהיה גי חיים
 שמתגלים בעולם. גם אם תלרף ר"ת ושכנתי
 בתוכך נאום כי גי ע"ה עם חיים ס"ה גי
 קמ"ג רמז לאהיה צמילוי אלפ"ין שהוא קמ"ג.
 כזה אל"ף ח"ה וי"ד ח"ה ס"ה קמ"ג. גם אפי'
 דנוטי חיים רמז לאבא והמא ששניהם נקראו
 חיים וכמ"ש כי אמת ליעקב נינו מעי ח' אות
 ל' מדברי הרב ז"ל ע"ש ח"ש ח"ה וביצ"א :
ת'שואות חין חין לה. נוטי גי תיבות האי'
 גי ח"ז אפי' דכא לרמז עפ"י
 מ"ש כי אד"ה יל"ז צמ"ש צגמ' למה תלייה
 כרעא דח"ה משום צעל תשרי וליעול צהך לא
 מסתייעא מילתא. גם נודע דילה"ר נקרא אבן
 כמשי"ה והסירותי את לב האבן מצערקם. וצוה
 פי וכוליא את האבן הוא בילה"ר שיוליא אותו
 מצמ"ת ע"י הראשית אותיות ראש ח"ה ור"ל

ע"י שיכיר צראש ה"ה"א שהוא פתח הקטן ולא
 צשולי ה"ה"א שהוא פתח גדול ואז תשואות
 חן חן לה שיהיה לו סיוע ח"ד. ולדודי דע"י
 שהוא צמ"ת נרשם צמלחו שלא יוכלו המזיקין
 להזיקו ע"ד משי"ה וכתות תיו על מלכות
 האשמים ואז ילל ממות כי עם אות ל' של
 תיבת לה יהיה גי מות. גם ס"ת גי קת"ה
 רמז עפ"י החשר ישוה השטן הרצו אל קת"ה :
ב"ר אתה הר הגדול לפני זרובבל למישור
 וכוליא את האבן הראשית השואות חן חן
 לה. אפי"ל צמ"ד צמ"ה שידוע מאז"ל אלמלא
 הקצ"ה עוזרו חינו יכול לו שגא' לופה רשע
 ללדיק ומצקש להמיתו כי לא יעצמו צידו וכו'
 ועו"ן דהילה"ט והילה"ר נקראו הרים וכמו
 שאז"ל לעת"ל נדמה להם כהר גבוה וכו' והגם
 שצתחי יהיה קשה עליו להכניעו ח"ה"כ ע"י
 התורה והמלות ח"ת עוזרו להכניעו תחתיו.
 והשתא ח"ש ח"ה מי אתה הר הגדול רמז
 לילה"ר וצת"ר הכי אמר לפני זרובבל שתי תיבות
 כח' גי ז"ת רמז שצתחי ותמרמר עמו בזה
 כדי להכניעו וגם תיבת למישור גי תוקף
 שיהיה תקיף צתחי הרבה מלך וח"ה"כ יהיה
 למישור חכו צתחו צה' ולז"ה וכוליא את האבן
 הראשית רמז לילה"ר שנקרא אבן כמי"ש הכתוב
 והסירותי את לב האבן מצערקם והוא האשון
 קודם לילה"ט כמשי"ה לפתח הטאת רובץ ולכך
 חנו אומרים ומשצחים להל"ת תשואות חן חן
 לה רמז לה"ת ורמז למלכות שהיא נוק' דז"ה
 כי היא המסויעת אותנו לטובה ולצרכה. ח"ג
 חן חן לה נוטי מ"ו מילוי ע"צ שהוא רמז
 צחמ"ה שהוא אבא כידוע ח"ש ח"ה"ס והביצ"א
א"ל וכוליא את האבן הראשית קרי ציה ו'
 הוליא כי ידוע דאות ו' הוא רמז לז"ה
 שהוא ת"ת ו"ק הכונה שצחי ז"ה שהוא ו"ק
 הוליא את האבן הראשית שהוא העוזר ח"ש
 ח"ה"ס :

ועפ"ז אפי"ל צפשיטות כונת הכי צשירות
 ס"י קכ"ה ח"ל שיר למעלות אשא
 עיני אל ההרים מאין יבא עזרי. עזרי מעם
 כי עש"ו. והכונה הוא אשא עיני אל ההרים
 הם הרים הגבוהים שהוא ילה"ר מאין יבא
 עזרי לעזור אותי כנגדו שלא יוכל לשלוט עלי
 לז"ה

כופר בחורב וכתו' יש צב תרי"ג נולות חי' דרבנן הם כת"ר ולכך רמזו כתר צ' שם רמזו דאם שומר כתו' מכתירים אותו צ"י עולמות העוב"ז והעוב"צ ואם לאו הוא עובר על צ"י חורות תושב"כ והושבע"פ ולכך רמזו הטעם תרי קדמין שם רמזו לצ"י תורות שבהם קודמין לעולם וכמש"כ ואתיב' אללו חמון וכו' ולכך הטמין ברמזו שלא יספרו לכ"ר שלא יחללו צ"י בחורות. ח"י נודע דלכ"ר כורג שלשה ומי' ויתורו צו"י עם האותיות והכולל גי' שלשה לרמזו להכו' :

לז"א עזרי מעט כי עושה שמים וארץ. ושמים וארץ המזכר כאן הם רמז לשמך וגוף שבהם נקראים שמים וארץ כמ"ש צסגכדרין ע"פ יקרא אל בשמים מעל זה הגשמה ואל הארץ לדין עמו זה בגוף. ונקראים שמים וארץ יען כי הגשמה היא חלק אלוה' נמנעל שהוא בשמים ממעל והגוף הוא מן הארץ שהוא מן העפר והכונה הוא כיון שבהם צ"י סוגים מורכבים צצ"י ח' מן העפר וא' מן האור שבהם חלקים משונים זה מזה לכך נריך עזרתו יתצרך לנלח לילכ"ר וק"ל :

ס' שרחה לך

שרחה לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל י"ל דאומרו לך הוא מיותר ורש"י ז"ל פ"י שלח לך לדעתך אם תרצה שלח אני חייני מלכך לך לפי שבאו ישראל ואמרו נשלחה אנשים וכו' וק"ל דלמה לא פירש כמו שפ"י צ"י לך לכנאחך ולטובתך הלא משמע דכאן חיינו להנחת מרע"ה והאנחנו לא נדע למה. ואפ"ל צס"ד עפ"י מה שראיתי להי' מטעם המלך ז"ל ח"י ע"י משה ח"ל הטעם שלא נכנס משה לארץ כי היה מלך וכהי' רשאי לצלצל נחלות השבטים לקחת נח"ה ולתת לזה. וכחוס' בעלו צס"ס דסגכדרין דמלך מותר צו דוקא בדבר מנחה ולא מירושא ונחלת אבות יע"ש. וא"כ כיון דא"י הוא ירושה לנו מאבותינו הדרה קושיא לדוכתא למה לא נכנס משה לארץ וכו' שרמזו בפסוק אתה כהלות להרשות את עבדך תחלת ירושה וכיבוש הארץ וידך החזקה היא בנייתה את מלכי האמורי בני הענק כי מו' אל בשמים ובארץ שיעשה כמעשיך וא"כ מפלתם וכיבושם הוא גם וא"כ היאך יוכלו ישראל ליכנות ממשכה נכוס. ח"י דא"י היא מוחזקת לנו מאבותינו וכו' וא"כ לעצרה נא וליכא למיחש לצלצל דכא חין מלך מותר בירושא מאבות עכ"ל וכשתא ח"ש חז"א שלח לך אנשים שלח לך לדעתך אם תרצה שלח ומה שאני אומר לך לדעתך יען כי חין לך הנאה מזה שתוכל ליכנס והטעם אשר אני נתן נתן דיקא במתנה וכדי שלא תצלצל הנחלות לכך אני אומ"ל שאין לך הנאה וק"ל :

סמ"י הכתו' צמדצר פארן עם שלח לך אנשים ח"י לרמזו צמאז"ל דס"ת שלח לך אנשים הוא ס"ת חכם וצ"ה לרמזו כלפי דברי המדי' חכם אתה ואתה רוצה ליכנס לארץ זה לא ח"י ולכך שלח לך אנשים ולא אתה חלך וכו' כפי פשטן של דברים. **ךרן"ך** הם אמרו צכונת המדי' ככו' דבא לרמזו ד צ ח י מרע"ה הוא גדול מצחי' ארץ ישראל דצחי' מרע"ה הוא צחי' חמה וצחי' ח"י הוא צחי' לבנה יע"ש צדצריכס הקדושים. וידוע דא"י הוא רימוז לשם אדנות ואם תמלא אותו הוא בגי' תרע"א. וידוע דשם צ"ן צמילוי הוא ע"י אותיות וכשתא ח"ש דסנך פארן הוא גי' אש"ל וגם שלח לך אנשים הוא ר"ת אש"ל צכללות שניכס הוא תרס"צ ועם ע"י אותיות מילוי שם צ"ן הם תרע"א שהוא מילוי שם אדנות טמון ברמזו דצחי' ארץ ישראל הוא צחי' אדנות נא כן הוא צחי' עליונה יותר ולכך שלח לך אנשים ולא אתה וק"ל :

שרחה לך אנשים ויתורו את ארץ כנען. ח"י ויתורין בלא וי"י היא גי' תרכ"צ. ח"י דהוא רמזו למאז"ל ע"פ אשר אמרו ללשונינו וכו' כל המספר לה"ר כאלו כופר צעיקר שגא' אשר אמרו וכו' מי אדון לנו. וצדך חגב ח"י דנו"י מי אדון לנו הוא אלס רמזו שיעשה עלמנו אלס וכמשז"ל צמס' חולין ע"פ האמנם אלס וכו' יעשה עלמנו אלס. ח"כ המספר לה"ר הוא

סר אלס מעליכס וכו' אתנו אל תיראום. ח"י לרמזו ע"פ מ"ש צס"ס דיצמות דקכ"א ע"א

ע"א וז"ל תניח אמר רבן גמליאל פ"א הייתי מכלך בספינה וראיתי ספינה אחת שנשברה והייתי נלטער על ת"ח שבה ומנו ר' עקיבא וכשעליתי ציבשה בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי לו בני מי העלך. אמ"ל דף של ספינה נזדמן לי וכל גל וגל שבה עלי נענעתי לו ראשי מכאן אמרו חכמים אם יצואו רשעים על אדם יענע להן ראשו אמרתי באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש להם סוף מותרת מים שאין להם סוף אסורה. נמנינו למימים מדברי הגמרא דמדין הספינה וענינה שאמר על כל גל וגל נענעתי לו ראשי למדנו לענין הרשעים שלא יתגרה בהן והם כלים מאלוהים וכמ"ש השכם והערב עליכם לציבמ"ד והם כלים מאלוהים שני דום להי והתחולל לו וכו' וזהו הרמז ס"ר נו"ט ספינה רשעים לרמוז שמענין הספינה למדנו לענין הרשעים שמאלוהים ומעמדם סר ללם מעליהם ודי אחנו אל תיראו :

ובהיותי

זכה זכור הייתי שמה זמן נתקשו בלי הגמרא הכי עם מעשה שהוצא אחריו וז"ל תניח אמר ר' עקיבא פ"א הייתי מכלך בספינה וראיתי ספינה אחת שמטרפת בים והייתי נלטער על ת"ח שבה ומנו ר' מאיר וכשעליתי למדינת קפוטקיא בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי לו בני מי העלך אמ"ל גל טרדני לחצירו וחצירו לחצירו עד שהקיאתי ליבשה אמרתי באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים מים שיל"ם אשחו מותרת מים שאל"ם אסורה ע"כ וכוא דכיון דהמעשה האי היה בו צעלמו א"כ איך נלטער עליו ולא סמך על רחמי האל וכמ"ש בהללים ס"י ק"ז יורדי הים באניות וכו' יעלו שמים וכו'. וילטקו אל הי צר להם וממלוקותיהם ויליאם וכו'. ועוד בה מ"ש באותה שעה אמרתי כמה גדולים וכו' כאלו הוא חדוש שלא שמע עדין ולא בדידיה הוה עובדא ויגול. ולדידי הפעוט אפי' לתרן וכוא אם נדקדק דלמא במעשה האי אמר נשברה. ובמעשה הכי מטרפת ולמא לא אמר שניהם באופן אי אלא אפי' דמכח דקדוק זה ולא התירוק וכוא דאפי' דס"ד דר' עקיבא דוקא הוה שנשברה ממש אפי' דהנטבע וידע

לשוט בים וידע איניש בנפשיה שכיח שט בים ולכך ניגול אצל אם יהיה באופן שלא נשברה אלא מטרפת דכיינו שטובעת וחוזרת לראות וחוזרת וטובעת אפי' דמכח לער זה יגרום מיתח ב"מו ולכך כשבא ודן לפניו אמר באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים שלא חילקו :

אם הפך בנו כי וכצ"א אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר היא זבת חלב ודבש אך צבי אל תמרודו והתם וכו' אפי' דרך רמז דעיקר ציאת האדם לזה העולם כדי לקיים מצות ומע"ט ונהנה בזרוע ולא להיות צבוג מאן דאכיל דלאו דיליה וכו' ונקי עוד דתיבת אם מלשון אם כסף תלוך שהוא לשון ודאי ולא רשות והשתא א"ש וז"ל אם הפך בנו כי ר"ל מחמת שחפך בנו כי וכצ"א אותנו אל הארץ הזאת דכיינו העוב"ז ונתנה לנו היינו רומז ג"כ לעוב"ז שנברה צב"א ע"ד כו צי"ה כי לור עולמים וז"ל ונתנה לנו כדי שהח"כ מכה לארץ העליונה וכוא אומרו ארץ אשר היא זבת חלב ודבש. אך צתנאי שתקיימו המצות והתורה בצ"את העוב"ז ולא לעשות צהפך ותקלקלו צעוב"ז וכצ"א וז"ל אך צבי אל תמרודו וצוה והתם אל תיראו את עם הארץ היינו הקל"י והמקטרגים כי לחמנו הם דע"י קיום התוי והמלות כי לחמנו הוי אכיל דיליה ולא צהית לאסתכלי וז"ש ודי אחנו אל תיראו דע"י יכולים לראות צמראות אלוהים בלי צושה וכלימא וק"ל :

ועתה

יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמור אפי' עפ"י הידוע אין ועתה אלא תשובה. עו"י דלעת"ל צ"ב יהיו הגבורות למעלה מן החסדים צסוד אשת חיל עטרת צעלה. עו"י מאמר הנביא בנבואתו על העתיד לאמור לאסורים לאו ולאשר צהשך הגלו והשתא א"ש וז"ל ועתה דכיינו ע"י התשו' יגדל נא כח אדני שהאדנות שהם רומזים לגבורות יגדלו ויעלו למעלה ראש והחסדים יהיו לנטה ואז תקיים בנו מק"ש לאמור לחכו' לאו וז"ל כאשר דברת לאמור רומז אל הכתוב ה"ל. ועוד אפי' דנוטי כאשר דברת לאמור גי' דין הם אותיות דין מאדנות וכן עתה לריכוס תיקון ומיתוק וכן לירוף צי אותיות י"א עם שם אדנות לא

ברעה הזאת וכו' במדבר הזה יתמו וכו' וק"ל :
ויאמר אליהם עלו זה צנגז ועליהם את
 הכר. אש"ל לע"ד צדרך פשוטה צכק'
 נשז"ל צרתי ילכ"ר צרתי לו תורה חבלין
 אם אתם מקיימים את התורה אין אתם נמסרי
 צידו וכו' עו"ן את הידוע כי החכמה מתחסת
 לדורם וכמשז"ל הרובה להכחיס ידריס. עו"ן
 כי הילכ"ר נקרא בר כאומרס ז"ל כללו נדמה
 להם לברים הצבורים וכללו כחוט השערה
 וכיול"ל צכמה מקו"י וא"כ ז"ל עלו זה צנגז
 הוא רמז לחכמת התורה כנ"י וצ"ה ועליהם
 את הכר ר"ל שאז יכיה לכם הצבורת היכולת
 לעלות את הכר הוא הילכ"ר ולכפות אותו וק"ל :
ובאו"א אפי' הידוע קרא דכתיב ויתן לכם
 חרות גוים צעבור ישמרו חוקיו
 ותורתיו יללורו וז"ל עלו זה צנגז היא התו'
 וצ"ה אתם זוכים ועליהם את הכר הוא הכר
 הטוב וק"ל :

ובאו"א אפי' כי ידוע שעי' התו' מתמתק
 הילכ"ר כמשז"ל צרתי ילכ"ר
 צרתי לו תורה חבלין וכמו שהחבלין הם
 ממתקים את התצטיל ומטיבין אותו לאכילה
 כן התו' לגבי הילכ"ר וכמו שמלנו צאצרהם
 אע"ה שמתקו ועשבו טוב וכמש"ה ומלאת את
 לבבו נאמן לפניך וכו' לבו לא נאמר אלא לבבו
 וכו' וז"ל עלו זה צנגז ר"ל שתעלו לגבי
 הקצ"ה שנקרא זה כמש"ה זה אלי ואנוכו. זה
 כי קוינו לו נגילה וכו' והוא ע"י התו' והוא
 אומרו צנגז הוא רמז לתו' וצ"ה רווחא ממילא
 ועליהם את הכר קרי צ"ה ועליהם כעו"ן
 צחירק שתעלו אותו ומטיבו אותו הוא בר
 הצבור הילכ"ר וק"ל :

ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו
 וימלא אחריו וכו' ואתו אל הארץ
 אשר צה שמה וכו' אפי' דרך רמז כי ידוע
 משז"ל כי הקס צחנות לילה נקראו עבדי כי
 והוצא צוה"ק כמה מקומות ועוין להחיד"א
 ז"ל צס"ה יוס"ת צפי הנה צרכו את כי כל
 עבדי כי וכו' יע"ש. עו"ן מכ שכתב מרן ז"ל
 צש"ע צאו"ח צתחי דבריו פתח פיהו צחכמה
 וז"ל יתגבר כארו לעמוד צצקר לעצו צוראו.
 עוד צא צדברי כי ז"ל חו"ס מדבר שהקס
 צחלות

כן לעתיד אין לריכיס מיתוק. וזה אפי' דרך
 רמז כונת כפי דין ידיו עמו ר"ל דין מאדנות
 ידיו עמו ולא ילטרך למתקו וא"ש את"ס :
א"נ ועתה יגדל נא כח אדני ר"ת גי' פ"ז
 שם רמז דעי' החשו' יתכפך שם אלהי'
 לרחמים ויתוסף אי על מספר אלהים ויכיה
 גי' אנו כי ויכיה רחמים גמורים צעולם וק"ל :
ועתה יגדל נא כח כי כאשר דברת לאמר
 אש"ל צמשז"ל דענין החשו' דמכניא
 דשחי קוצ"ה דכו"ע דיליה מלי מחיל אף דחיה
 ליה דין מלך וידוע דאין ועתה אלא תשו' וא"כ
 ז"ל ואמרו בגוים וכו' מצלתי יכולת הי' וכו'
 ר"ל כדי שלא יאמרו בגוים דברים הרעים
 מצלתי יכולת הי' וכו' לכך ועתה ר"ל תקבלם
 בתשו' ותמחול להם וכי"ת דהא קי"ל דמלך
 שמחל ע"כ אכ"מ לז"ל יגדל נא כח כי ר"ל
 כן אמת דבעלמא מלך צ"ו חינו יכול למחול
 לגבי קוצ"ה גדול כמו כיון דכו"ע דיליה מלי
 מחיל ותו כאשר דברת לאמר כי ארך אפים
 וכיון שכן אתאן לדברי כי חיד"א ז"ל אף
 דהתשו' היא מדיון השבת הצידה וק"ל דזקן
 ואינו לפי"ך פטור עכ"ל כשי"ת מרוב רחמיו
 ותסדיו מחייב עלמו אף שאינו חייב ע"ש וק"ל :
א"נ אפי' דכוח רומז למאמר הנביא לאמר
 להסורים לאו וכו' וידוע דכלו כל הקלים
 ואין הדבר תלוי אלא בתשו' וז"ל ע"י ועתה
 היא התשו' יגדל נא כח כי לגאלנו כאשר דברת
 לאמר ר"ל לאמר להסורים לאו וכו"ע בתשו'
 ומע"ט וק"ל ונוטי' יגדל יצא גזאל דצד לנו :
אני כי דברתי אם לא זאת אעשה לכל העדה
 הרעה הזאת הנועדים עלי במדבר הזה
 יתמו וכו' אש"ל לרמז צס"ד צכק' את הידוע
 שצעת נתינת התורה כפה הי"ת עליהם את
 הכר כנגיית ואמ"ל אם מקבלים את התו' מוטב
 ואם לאו וכו' וקרא כתיב אם לא צריטי יומס
 ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתו עו"ן דהתו'
 נקראת זאת כמש"ה וזאת התו' וכבר נודע דהתו'
 נלחית ומדברת על כללות ישראל אף שלא מהענין
 וא"כ ז"ל אנו כי דברתי אם. ר"ל אם מקבלים
 את התו' מוטב ואם לאו מחזיר העולם לתוכו
 וצוהו וע"ז מסיים וקאמר אם לא זאת דכיינו
 התורה הנקראת זאת כנ"י אז אעשה לכל העדה

בחלות הלילה זוכה לכנס מעלות עליונות וכן
 ל"י הוצא בכמה מקומות ש"י קימת חלות
 משכך מה"ד מכל העולמות ומעורר הרחמים
 אין להאריך בדבר פשוט וידוע. ואפי' לומר עפ"י
 דברי הזוה"ק דגם הקס קודם עלות השחר גם
 הוא יקרא מעבדי ה' כאשר כתב ה' במזמור
 כי ה' זמנים יש לקום לעבודת הצורא א' הוא
 הראשון אדם הקס בחלות לילה. ועל ידו השני
 הקס בלילה קודם השחר ב' או ג' שעות ג'
 הוא הקס בעלות השחר. ד' הכולך לבית הכנסת
 מיו"ד הראשונים. והמשיחתו יוסף נוי שהולך
 להתפלל בעת התחלת הזמירות וכל אר"א מהב'
 סוגים אם הוא מתכוין בזה לעבוד את ה' יקרא
 עובד את ה' וכל אר"א אינו חייב אלא כשיעורו
 לפי המזג והבריאות ה' יתן לנו ציואות הנפש
 והגוף לעבודתו ית' כ"ר. וכן עתה זהו ועבדי
 ראונו לוי שעבד יקרא מי שמתגבר על יצרו לעבוד
 את יולרו בקימת השחר והיו"ד הנשאר מתיבת
 עבדי הוא נוטי יתגבר כל"ב ר"ת כארי לעבודת
 צוראו ותי' עקב הוא נוטי קם בחלות. עמוד ר"ל
 בין אם הוא רגיל לקום בחלות ממש בין בעמוד
 השחר שניהם שוים שקולים הם ויצאו שניהם
 כיון דמזה מוכח שרוח אחרת עמו ולא פנה
 אל רבצים הם העשירים ומעווגים השוכבים
 על ערסותם עד זמן זמנים מהיום אלא נתגבר
 כארי וכלבוא יקום לעבוד את צוראו עד מקום
 שידו מגעת כדי לעות אדם הצליעל הוא כלר
 כלורר בריצו עמו וז"א רוח אחרת עמו וימלא
 אחרי לעבוד אותי ותי' וימלא גי' אני ה' היינו
 שמהפך האלכים הם הדינים לרחמים על ידי
 שמוסיף א' על מכפר אלבים ויהי גי' אני ה'
 רחמים גמורים וגם וימלא הוא פ"ז כמספר אני
 ה'. וזהו זכר והציואותיו- אל הארץ אשר בא
 שמה היא הארץ העליונה. ועוד זוכה דגם זרעו
 יהי רגיל בזה ברא כרעא דאצוב לגרש הסט"א
 ולתת נח"ר לקדושה וז"א זרעו יורשנה הוא
 ל' תירוכין שיגרש אותה מעליו וכמו שפי' ז"ל
 בלשונם- הוצא לצד הכורגך השכים להרגו השכם
 דייקא ש"י השכמה יגיענה עד עפר לסט"א
 וזהו שסיים והעמלקי והכנעני הם ראשי קלי'
 יושב בעמק בשאל של שאל:

ובא"א אפי' לרמוז צמ"ש בגמרא אמר ר' פי

אם יאמרו לי חצורי עלה לדוכן אעפ"י שאינו
 כהן אני עולה. ועיין למרן ומורס ז"ל בזה
 נ"כ סי' קכ"ח בתיבת וז"ל ואין לזה לישא כפיו
 אפי' עם כהנים אחרים צפי' ב' דכתובות דזה
 עובר בעשה. ותוס' פי' כל כתבי לא ידע ר"י
 מה איסור יש בזה העולה ואפי' דעם כהנים
 אחרים שרי ולי"ע. וכמדומה שהמג"א תי' בשביל
 הצרכה כאשר הן קדם בלמדי אותו תי' זה
 לע"ד אכן משטחיות לשון מור"ס ז"ל שנסתפק
 והניח צ"ע ואתי עלה נר"י בעל התוס' סתמי'
 משמע אף אם יצרך ליכא איסורא כיון
 דבהורמנותייהו דרבנן קאמר הם אמרו והם
 אמרו. וזה אומרו ועבדי ר"ל מי שהוא במדריגת
 עבד שהוא ת"ח אז יכול לצרך ברכת כהנים
 ור"ת כלב עם היו"ד הנשאר מתי' עבדי נוטי'
 יכול לצרך צ"כ. וזהו שסיים עקב היתה רוח
 אחרת עמו הם רבנן וכונתו וימלא אחרי לשמוע
 דצריכס לא תסור מן הדבר וכו' וק"ל :

יערה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה
 י"ל הכפל עלה נעלה ותו למה כתיב
 בה"א ולא צוי"ו וכמו שדקדקו המפי' ואפ"ל
 כי הם חשבו שהם נגאלים בכה עשרה בויות
 ויו"ד בויות הם גי' ס"ר וכמו שהשז מרע"ה
 כמ"ש ה' ליקוטי תורה צסי' שמות צפי' וירא
 ה' כי סר לראות יש"ש וז"ש עלה נעלה ב'
 תיבות אלה הם גי' ס"ר צדקדוק שבכה היו"ד
 בויות וירשנו אותה וכו' וק"ל :

דבר אל צי"ו ואמרת אליהם צבואכם אל
 הארץ אשר אני מביא אתכם שמה ויהי
 באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' ראשית
 עריסותיכם חלה תרימו תרומה וכו' מראשית
 עריסותיכם תתנו לה' תרומה לדורותיכם. אפי'
 לרמוז צס"ד שהוא רומז ונרמז לענין תרומת
 הגוף שהוא המילה וז"א צבואכם אל הארץ
 התחתונה היינו העולם הזה אשר אני מביא
 אתכם שמה ויהי באכלכם מלחם הארץ היינו
 קיום המלות קודם כל דבר תרימו תרומה לה'
 היינו המילה ראשית עריסותיכם היינו קטן
 המוטל בעריסה חלה נוטי' ה' ללידה המילה.
 והדר מבאר מראשית עריסותיכם תתנו לה'
 תרומה וק"ל :

ובא"א אפי' לרמוז לענין לימוד החורה

וגם לריך להחזיק ציד לומדי התורה
 בני צרכי דרבנן ולא יאמר האדם דכיון שהוא
 לומד בתורה איך די צדק ואינו לריך להחזיק
 ציד לומדי תו לא כי דכא אמרו בירושלמי ע"פ
 ארור אשר לא יקום וכי ארור אשר לא ילמד
 לא נאמר אלא אשר לא יקום הא למדת דאף
 אם למד ולימד וכי ולא החזיק ציד לומדי תו
 עליו נאמר ארור אי לא יקום ולז"א ויהי צאכלי
 מנחם הארץ ר"ל אפי"ה אם לומד בתו הנקראת
 להם ע"ד לכו לחמו בלחמי עכ"ל תרינו תרומה
 להי היינו הכדקה ללומדי התו וכמ"ה מלכ
 הי חוקן דל. גם שם הוי"ה צ"ה יאמר על הת"ח
 דאתרבי מאת ה'. וכן הי ז"ב פי' צונת הכי
 זה יספיל חכ ירים כי כוס ציד הי ועיין
 בקונטרסי הקטן על התהלים שהצאתי דבריו
 צסי ע"ה יע"ש. וזה יהיה בתחילת כריוח
 קודם כל דבר יתן תרומה כתי' וז"א ראשית
 עריסותיכם וכי חכן אינו לריך להכוסף יותר
 מיכולתו ולזה חזר ואמר מראשית עריסותיכם
 וכי לומר קלת מן כריוח ולא כולו וכמ"ש רש"י
 ז"ל וז"ל מראשית עריסותיכם למה נאמר לפי
 שגא' ראשית עריסותיכם שומע אני ראשונה
 שבעיסות ת"ל מראשית מקלתה ולא כולה.
 וכדי שלא תאמר דאפי' כל דכו צמטט לז"א
 תתנו תרומה להי וכתב רש"י ז"ל לפי שלא
 שמענו שיטור לחלק נאמר תתנו שיכא צה כדי
 נתינה אף אנו נקח לגד"ד לענין מחזיק ציד
 לומדי תורה לריך שיכא צו כדי נתינה וק"ל :
בר האזרח יעשה ככה את אלה להקריב
 אשה רוח ניחוח להי. אפ"ל דרך רמז
 דכלדיקים צמטטיכם הטובים ממתקים הדינים
 ומתקנים מדכ"ד למדת כרחמים ונדע דתרגום
 אזרח יליצא שהוא רמז לגדיק שהוא קיים
 ונלכ צעוכ"ז וצעוכ"ב ע"ד אח"ל לדיקים
 צמיתתם קרויים היים וז"ש כל האזרח רמז
 לגדיק יעשה ככה את אלה היינו לירוף צי
 תיבות ככה ואלה הם גי אף שהוא רוגז הדין
 ותו יעשה הוא לי תיקון דכיינו שהלדיק
 צמטטיו הטובים יתקן הדין ויכפכו לרחמים
 וז"א להקריב אשה רוח ניחוח להי שמתלבד שלא
 יהיה רוגז צעולם אלא אדרבא יהיה רלון
 ורעותא צעולם וק"ל :

ור תתורו אחרי לצבכם וכי אפי' לע"ד
 עפ"י מ"ש הי דרכי איש ד"ן ע"ג וז"ל
 המסיתים ומדיחים ליה"אל ומחטיאי כרבים
 כנמשכים אחר טענת הילכ"ר דכא טעון
 דאשלד"ע האומנם התו דק"ל צמטילכ יש
 שלד"ע וע"י התו והמלות יש להם דין קדשי
 שמים והמסיתים לעבוד ע"ז נקרא מועל
 וישלד"ע וז"א ולא תתורו ר"ל למסיתים ומדיחי
 אחרי לצבכם היינו הילכ"ר שנקרא לצב שטוען
 דאשל"ע דכא למען תזכרו ועשיתם את כל
 מצותי וע"י זה וכייתם קדושים והמסית הוי
 מועל וצמטילכ ישלד"ע :

וב אפי' כונת פי בתהלים צא"צ אות רי
 רבים רודפי ולרי שרודפים אחר טענת
 הילכ"ר דאשלד"ע וע"ז רולים להחטיא אותי
 אצל אני מתורתך לא נטיתי וע"ז ר"ל דין
 קדשי שמים והמסית הוי מועל וצמטילכ יש
 שלח לד"ע. ועפ"י א"ש כונת המד' מה
 שמועט שמת וצא מת"ת שמת וצא להתגייר
 ועפ"י האמור א"ש שיתרו היה מחטיא את
 הרבים שסובר כסז' הילכ"ר דאשלד"ע אצל
 כששנע מת"ת צא להתגייר שמו"מ אחר מת"ת
 ה"ל מועל וצמטילכ ישלד"ע מפני זה צא
 להתגייר. וצוה יתפרש כונתם ז"ל אם פגע בך
 מנוול זה משכבו לבית המד' הכי מנוול זה שהוא
 המסית והמדיח שטוען שאשלד"ע משכבו לבית
 המד' הכי שתעשה לו מלות ומע"ט וע"ז ה"ל
 דין מועל בקדשים וצמטילכ ישלד"ע. ועפ"י
 א"ש כו' כהי קרצו רודפי זמח מתורתך רחקו
 ר"ל קרצו רודפי זמח הם המסיתים והמדיחי
 להחטיאני מטענת אשלד"ע מתורתך וע"י התו
 רחקו משום דה"ל מועל וצמטילכ ישלד"ע וק"ל :

במ הכתובים למען תזכרו ועשיתם וכי
 אני הי אלהיכם אשר הולאתי אתכם
 וכי. אפי' דידוע דק"ל דהקדש מוליא מידי
 שעבוד וז"א וכייתם קדושים ר"ל שקדשתם
 עלמכם לקבל התו ע"ז אני הי אלהיכם
 אשר הולאתי אתכם מארץ מצרים דק"ל הקדש
 מוליא מידי שעבוד וק"ל :

והוא נושא לאיש אחד שנפטר ונת"סר ב"סורי קשי'
אני הי אלהיכם אשר הולאתי אתכם מארץ
 מצרי' לכוות לכם לאלהים אני הי אלהיכם
 אפ"ל

אפ"ל דע"י היסורין זוכה לחזות צנועם ה' ולבקר צהיכלו ולא מיקרי תו מאן דאכיל דלאו דיליה וכו' ונדוע שסתם אדם יש לו גר"ן ח"ש אני ה' אלהיכם באלו הוא יתברך ויתעלה נודר עם הגר"ן של האדם אשר הולאחי אתכם מארץ מצרים היינו מילדים של הגוף והם היסורים שע"י המיתה נולד מן היסורין להיות לכם לאלהים לשון רבנות ור"ל להיות אלני לחזות צנועם ה' ולבקר צהיכלו ומה שהייתם מקודם צמדה רחמים בהנאה שלכם הן עתה יהיה כאין ח"ש אני ה' ר"ל מה שהייתם מתנהגים מקודם צמדה הויה שהיא רחמים הן עתה אלהיכם תהיו וכהיום מזוי השכינה בדין ודינא ח"ש אלהיכם :

ובאו"א לענין הגאולה כי ידוע משז"ל כינוי לאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ח"ש כמו שמקודם אני ה' אלהיכם אשר הולאחי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים שעשיתו עמכם אותות ומופתים כדי להליל אתכם כן לעת"ל צ"ב אעשה עמכם נפלאות ח"ש אני ה' אלהיכם וק"ל :

ס' קורח

ויקה קורח אמרו ז"ל צמד' שלקה מקה רע לעלמו. ולכאורה מביחן דרשו שלקה מקה רע דבכתוב לא נזכר כ"א לקיחה סתם. אכן אפי' לרמזו בדרך נוטריקון בחיבת ויקה וי לקה ואל תחמה על חסרון הלמ"ד כי כן תמלא בתלמוד צממה מקומות וחדא מנייהו כי ירט הדרך לנגדי אמרו צש"ס נוטי יראה ראתה נטתה אף דתתם לא יש מן תי נטתה כ"א אות טו. אף ה"י המדרש צחר לו לדרוש לשון נוטריקון ואין מקשין על הדרש :

א"ל צא לרמזו דגהיגס גי' ק"ח ואין לך מקה רע יותר נמנו ח"ש ויקה וי ק"ח הוא גהיגס ולכך דרשו שלקה מקה רע לעלמו ואפי' עוד לרמזו דקרה בדיק צשמיה דקרה חסר ו' ככתוב צתוי גי' ש"ח ר"ת למפרע חיים שאולה ולכך עינו הטעמו לעשות כל המעשים כדי שיקויים צו הוראת שעב שירד חיים

שאולה. אכן אם תוסוף עליו אות ו' שהוא סימנא דחיי יכיה גי' שדי לרמזו שהוא יתי משדד המערכות והליל אותם והוליאם לאור וכמו שדרשו ז"ל בפסוק לדיק כחמר יפרח ס"ת קורת. וע"י להי כסף נצחר אשכנזי ז"ל שפי' מדי זה עם סיוס הכתוב כארז בלצנון ישגה שלעת"ל כשיעלו שערי צהמ"ק יעלו עמכם יע"ש :

בב"ר פי' לילית לפי קורת ואיתא צמד' מה ראה קורת לחלוק על נשבה פי' לילית ראה הוצא להי צרות שלום ס' זה והוא תמוה דמה תלוי זה בזה ואפי' לפרש צס"ד עפ"י מה שפי' ה' כסמ"א ז"ל צכנת המדי פרה אדומה ראה צהקי מ"ש צמס' חולין דכ"ד ע"א דתמן תנינן כשר בלויים דהיינו מומין פסול צכהנים כשר צכהנים פסול בלויים דהיינו שסויס שלויים נפסלים צשנים וכהנים צמומין ופרין ויהיו כהנים נפסלים צשנים מק"ו מה לויים שאין נפסלים צמומין נפסלים צשנים כהנים שנפסלים צמומין אינו דין שנפסלים צשנים ת"ל זאת אשר ללויים ולא לכהנים א"כ נכח אשר ללויים ולפינן שהוא ממשע כהנים ע"כ. עוי"ג מ"ש צש"ס דמנחות ח"ל ת"ר הכל חייבין בלילי כהנים לויים וישראלים גרים נשים ועצדים ר"ש פוטר צנשים מפני שמי"ע שהז"ג וכל מי"ע שהז"ג נשים פטורות וקאמר שם מי"ע דר"ש דתנינא וראיתם אותו פרט לכסות לילה אתה אומר פרט לכסות לילה או אינו אלא פרט לכסות סומא כשהוא חוננו אשר תכסה צה כרו כסות סומא אמור הא מה אני מקיים וראיתם אותו פרט לכסות לילה ומה ראית לרבות כסות סומא ולהוליא כסות לילה מרצה אני כסות סומא שיטתה צרהייה אלל אחרים ומוליא אני כסות לילה שאינה צרהייה אלל אחרים ורצנן האי אשר תכסה צה מאי עבדי ליה. ופירש"י לרבות כסות סומא לא אילטרין דכשתת ומה כסות לילה מייחייבו כ"ש כסות סומא דישנה צרהייה אלל אחרים. ומשני מייבט"ל לכדתנייה על ארבע כנפות כסותך ארבע ולא שלש או אינו אלא ארבע ולא חמש כשהוא אומר אשר תכסה צה כרו בעלה חמש אמור ר"ל שהוא בכלל החייוב ומה אני מקיים על ארבע ארבע ולא שלש ומה דאית לרבות בעלת חמש

חמש ולכוליה בעלת שלש מרצה אני בעלת חמש שיש בכלל חמש ארבע ומוליה אני בעלת שלש שאין בכלל שלש ארבע ור"ש מ"ל מאשר נפקא. ופירש"י מאשר ריבוייה ע"כ. וידוע דאברן כשנעשה כהן היה בן פ"ה שנים ואי אמרינן דשנים פוסלים בכהנים ח"כ אברן פסול וע"ז נחשורר מחלוקת קרה דמקודם היה סבור כש"ס דחולין דמכה אשר ללוויים נהמעטו הכהנים בכשרים אכן כשראה פי' לילית דדרשינן אשר ריבוייה הוא ח"כ גם ה"י אשר ללוויים ריבוייה ונרצה גם הכהנים שיפסלו בשנים וח"כ אברן כיון שיהיה זקן פסול לכהונה ולכך נסמך פי' לילית לפי קרה לרנוז דע"י פי' לילית נהעוררה מחלוקת קורח וק"ל :

וישראל משה לקרוא לדתן ולאצירים בני אליאז ויאמרו לא נעלה שמעתי משה כי בעש"ט ז"ל דידוע דכל אר"ה לא פתיה מלהיות זו אחיז נילון קדוש ואפי' אם חטא כמה חטאים ע"י נילון קדוש שבו מחזירו למוטב ואם ח"י מרוב חטאיו איבד אפי' נילון הכוא אזי ממשיכים לו נילון קדוש מאביו ונקרא ע"ש אביו כי על ידו נהיה חיותו ובזה א"ש וז"ה וישלח משה לקרוא לדתן וכי ר"ל ששלח וכברת בשוקים וברחובות שיקראו לדתן ולאצירים ע"ש אצירים וזיינו בני אליאז כדי שימשיך להם נילון קדוש מאביהם וע"ז ויאמרו לא נעלה כמעט וכי ולכך נעשו וק"ל :

המעט מכס כי כדיל אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם הלוי לעבוד את עבודה משכן כי ולעמוד לפני העדה לשרתם ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי אתך ובקשתם גם כהונה. שמעתי משה אי מרצני בית אב"ה זיע"ה וכוא דידוע דכארון היה מכלה בלוויים ולכך היו מועטים יותר משאר שבטים. עו"ן את הודוע דרוב הכהנים היו מתים בחולי מיעיים וח"כ זכו שרמו להם לפי שכו שואלים ומבקשים את הכהונה לכך אמר להם כמעט מכס ר"ל כמעט שאתם מועטים מן הכל לפי שהבדיל אלהי ישראל אתכם וכי וכהי' הארון מכלה צבם איך ובקשתם גם כהונה הוא מכס היו מתים בחולי מיעיים וח"כ אתם מבקשים דבר לכלות

את הכל אתמכא עכ"ד ז"ל :

מחלוקת חלק מות ע"ד שאמרו מות וחיים.

ציד לשון וכמו שאירע להרב אברבנאל ז"ל שיהיה אכוב למלך הרצה עד שנתקנאו בו כל השרים ונתיעלו מה לעשות לו וע"ז ע"ה ציויכם שיכתבו כתב ויחתמו בו להרוג לנלך וגם יכפו אותו לחתום עמכם ואז ילשינו אותו וכן היה שכתבו וחתמו והלכו אלל ר' אברבנאל לכפות אותו ומרוב הכפויים כמעט שאמ"ל הם לא תחתום עמנו אנו כורגין אותך ומרוב פחדו כתב צוה כלשון אנו כורגין אותו אני לא אצרח וחתם שמו אחר ימים ברח נחון לעיר וישב כמה ימים והם הלכו והלשינו אותו למלך תראה מה חתם עליך וכתב המה על המראה אחר ימים זה אברבנאל ונתראה עם המלך אמ"ל המלך אני חמה עליך על החתימה אמ"ל ח"י אני לא חתמתי אלא כך חתמתי אנו כורגין אותך שהם אומרים כך אני לא. ר"ל איני רוצה וכתקנה אצרח לקיים מה שגא' מות וחיים ציד לשון ע"כ :

ובא"ה פי' כי אוכל יעקב מדובנא ז"ל כונת כ"י כמעט מכס כי כדיל

וכי וכוא עפ"י משל שהביא למלך אי שקרא לעבדיו ונתן להם עבודה לשרתו לאי נתן לו די קרקעות ולא' גי' ולא' צי' ולא' לא נתן כי אם אחת לעבוד אותה ולכוליה כהבואה לבית המלך זה אחד מן העבדים שנתן לו רק שדה אחת ואמ"ל למלך מה מלאכת צי' עול שלא נתן לי כ"ה שדה אחת מיד קלף המלך עליו ולוח לקחת אפי' האחת המסורה לו מיד נתפס לפני רגליו ואמ"ל געלה צעי קרניה חודני גיזו מנייה צתמיכה. אז השיב לו המלך כי צודאי כונתך לגנוב מהם ולכך רוצה שיהיה לך שדות ציותר כדי שתקה ציותר כ"ה היתה כונתך לעבודת מלך מאי איכפת לך מה שמכרתי לו עבוד אותה ותו לא וכרי אתה מקיים מצותי אי' כונתך לרעה. הנמשל לקורח כיון שכבר יש ללווי' עבודת הכתף ונשיאת הארון וכשיר וכו' ולא ח"כ מאי איכפת ליה שרואה גם כהונה אי' שרואה לקנטר ולא לש"ש ולכך ראוי שיקחו עבודתו מנינו וז"ש כמעט ר"ל שאותו מעט עבודה שיש לכם ראוי שתועיל מכס דכא כי כדיל

הבדיל אלהי ישראל אתכם וכו' ויקרצ אותך וכו' זו היא עבודה שנתן לך ה'ית א"י ובקשתם גם כהונה למאזי נ"מ או לקיים עבודתו ית' די לך צוה שנתן לך ה'י שלא לשם שמים אלא לקנטר ולהתיכר לבן אתה וכל עדתך וכו' עכ"ד ז"ל :

וישמע משה ויפול על פניו טעם לפיכך אפי"ם פי' ה' ברית אבות עפי"ד כש"ס דמליטא בעה שנחלקו ר"א וחכמי בחנורו של עכנאי וכו' יע"ש וכו"ד נפל על פניו והענין לבר פלוגתיה ולכך אמר מרע"ה לא יש תקנה לאבדם מן העולם אלא צנפ"א ולכך נפל על פניו וק"ל :

ובאו"ה פי' ז"ל טעם לזה והוא דמרע"ה ה"כ עניו ולא ה"כ מקפיד על צונו כו"ע אך בעניין כזה יש השם ללעז על האשה ה"כיא ואן ק"ל מילתא דמיקאמרא באפי מרה לית צב משום לישנא ציטא ולכך כששמע הדברים המרים הכס שהשדוהו מא"ה השם ללעז האשה ולכך נפל ע"פ שלא יוכלו השומעים שוב לדבר הדבר ההוא צפני אחרים משום לישנא ציטא וק"ל :

ורז"ל אמרו מלמד שהשדוהו מא"ה ולכך נפל על פניו וק"ל צמח תלוי זצ"ז אלא שאמרו המפרשים שבעת שהיו צמדזר ה"כ העני מכסה אותם ומי שה"כ חוטא ה"כ הולך העני ממנו וזורתת החמה עליו ואמרו בגמרא פני משה כפני חמה וכו' א"י א"ס לא ה"כ נפל על פניו היו מאמתים העניין ואומרים שפניו כחמה לפי שחטא ולכך נפל על פניו כדי שיהיה להם נצחן שהוא שקר וק"ל :

ויאמר משה צוהת תדעון כי ה' שלחני לעשות וכו' אפ"ל לע"ד עפי"י מ"ש ה' אלגאזי ז"ל צפי המדי וז"ל רב לכם כי כל העדה וכו' צמדי אמרו כולם שמעו צסיני אנכי ולא יכ"ל ע"כ ותכלית דבריו ממה שראינו שהש"ית צחר לתת חתו' על הר סיני ולא על הרים הגבוהים מוכח ללמד לבני אדם עונה צא וכומו שמצוי צש"ס דסוטה ע"ש וזה היתה כונת קורח דלמח צסיני ולא צמ"א ה"י ללמד עונה א"י ומדוע תתנשא וכו' עיין בדבריו ע"י מש"ל דהעניו זוכה להיות מרכזה לשכיני

לא כן המתגאה אין אנו והוא יכולין לדור ובש"ס חייתי ראיה אני את דכא ע"ש ובכ"מ ע"י דזאת רמו לשכינה וכ"כ ה' משעב תכלה צאלפא ציתא אות ז' ע"ש ובמ"א א"י ז"א ויאמר משה צוהת תדעון ר"ל דא"ס האמת כדצריכס שאנו צרמות רוחא עשינו כל זה א"י איך שייך להיות השכינה שורה עמנו ומדברת עמנו תניד דקרא כתיב אני את דכא ולזה רמו להם צחמתו צוהת תדעון זאת דיוקא היא השכינה כ"ל ששורה עלינו תמיד משם נראה כי ה' שלחני וכו'. וצוה א"י לרמוז צתחי דבריו וידבר אל קורח ואל כל עדתו לאמר צקר וכו' ר"ל חדא ה"כ דצקר ויודע וכו' ועוד תקחו ראיה אחריתי זאת ר"ל רמו לשכינה וא"ס היינו צמדת בגאווה לא אפשר זה וק"ל :

בבז"ר מה ראה קרח לחלוק על משה פרה אדומה ראה ולכאורה ק"י דאין להם חיבור חנוס אפ"ל צהקדים מ"ש המפרשים דכל מחלוקת של קורח הוא צשציל כוונת אהבן שעשה העגל אכן הוא לא עשה את העגל כמ"ש ה' צרכת אליכו דוויך ס' קרח יע"ש ע"י מ"ש ה' זרע צירך ח"א ד' ע"י ע"ג דמענין ליווי הפרה מוכח אהדותו ית' בעולם הפך הכוברים פועל הטוב דאינו פועל הרע יעשצ"א ח"א מה ראה קרח לחלוק וכו' על כהונת אהבן פרה אדומה ראה דמשם מוכח אהדותו ית' וא"י חטא אהבן צעשיית העגל ואינו ראוי לכהונה וק"ל :

בבקר ויודע ה' את אשר לו וכו' אפי' לפרש עפי"י מ"ש ה' מקדש מלך צסי' זה ד' קע"ז ע"א וז"ל צמתקלא ה"ס מאזני דק ציט צהיכל זכות שצצ"ע ששם צחי' דין לשפוט ויודע שני הם שרשי הדון שהם קרי"א אלהים אדנות העולים מאזני דק ושם מתעלים הצירורין ע"כ נמלא כי שלשה שנות הם שרשי הדינים והם אה"כ דהה"יין קרי"א אלהים אדנות ג"י צון הכל ש"צ והשתא ח"ש ח"א צקר הוא ג"י ש"יב כמספר ג' שנות הגז' ור"ל כשיתגלו הג' שנות הגז' שהם שורשי הדינים אז ויודע ה' את אשר לו ויתקנס מהם וק"ל :

א"י אפי' לפרש והוא רמו לגאולה והוא דידוע דבעת ששצ"ס צתחי' ישראל יגרמו

קירוב הגאולה ויכיה זיווג ז'ו"ן. גם נודע דתי ידע מלי וידע אדם את אשתו. גם תי את רמו למלכות. וגם ידוע דגאולה באחרונה תכיה מלך אימא וביא נקראת אשר ח"א בקר גי' ש"צ ר"ל דכששבים ישרי בתשו' אז יגרמו הגאולי ואז וידע כי הוא הז"א. אית היא השכינה ואז אשר לו ר"ל שתתגלב בהי' צינב. וזכו ואת הקדוש והקריב אליו הוא מלך הנשיות. ואז ואת אשר יבחר צו הם ישראל יקריב אליו וק"ל :

העיני האנשים בהם תנקר לא נעלה וקשה למה אמר האנשים בהם תנקר וגראה לומר על דרך הללך דאיתא בחכמי אמת שרמ"ה אצרים שצרא הקצ"ה צאדם צרא כל אצר ואצר לעשות מלוח וכו' עינים צרא לקיים מלות לילית דכתיב צה וראיתם אותו וכו' ואם כן המה דתן ואצרים שיהי במחלוקת שחלקו על מלות לילית ולא ראו לקיים מלות לילית צוראיתם אותו אם כן ראוי שתנקר עיניהם דברי העינים נצראו בשביל כך ולכך אמרו אפילו תנקר עיניו לא נעלה וק"ל :

בגמרא במס' דבבא צתרא פרק המוכר את הספינה ד' ע"ד ע"א ח"ל ה"ל תא אחוי לך בלושי דקרח חזי תרי ביהמי וכוו קא מפקי קוטרי שקלי גבצא דעמרא ואמשינה במייה ודעליה צראשא דרומחא ועיילי התם וכי אפיק הוב איתרך אחרובי ה"ל הלית מהו שמעתי ושמעתי דכוו אמרי משה ותורתו אמת וכן בדאין וכו' וקשה צו בגמרא למה אמר משה אמת ותורתו וכן בדאין דמילת וכן בדאין אין לו פירוש כלל ואנחנו בדאין הוב ליה למימר ושמעתי דאמרו רבותינו ז"ל דקורח ועדתו היו מחולקים בטלית שכולה חללת אם חייב צלילית או לא וקרח היה פוסק בדין כמשה שחייב צלילית ועדתו היו אומרים דפטור מן הצלילית דאם לא כן הלא איפכא אם כן למה צאו אל משה היה להם לפסוק הלכה כרבים משום דכתיב אחרי רבים להטות וזכו מחלוקת שאינו לשם שמים וכיינו קרח ועדתו אם כן לוותר בני קרח משה אמת ותורתו אמת וכן בדאין ר"ל אותה העדה צר פלוגתן מה שאין כן קרח אינו צדאי משום דהוא היה פוסק כמשה דחייב וק"ל :

וישמע משה ויפול על פניו ואמרו רבותינו בגמרא מלמד שחשדוהו מאשת איש ע"כ וקשה הלא כל אומרם היה שכל העדה כולם קדושים וא"כ היאך חשדוהו מאשת איש הא קיימא לן כל מקום שאתה מולא גדר ערוה שם אתה מולא קדושה ואם כן היאך אמרו דבר זה ושמעתי דאיתא במד' דלכך זכו ישראל לציון מלרים וען בשביל שהם היו גזורים מערוה כמו שאמר הכתוב גן נעול אחותי וכו' ואתה היתה ופרסמיה הכתוב כדאיתא ברש"י סוף פ' אמור תו איתא במדרש כל ישראל היו עוסקים בצניח ומשה עסק בעלמות יוסף כמו שאמר הכתוב חכם לב יקח מלות וכו' א"כ יוצן בגמרא הניל כאשר שמע משה שאמר קרח ועדתו כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' וא"כ היה מן הראוי גי' שכייל היה להם להתעסק בעלמות יוסף וכשמע משה כך דבר זה הבין משה דלכך אמרו דבר זה כדי שיאמר נא ישראל דלכך היה משה לצד מתעסק בעלמות יוסף כי אי אפשר לו להתעסק בצניח כאשר שאין מגיע לו חלק מן הצניח וען שכוח אינו גדור מן העריות והטעם שלקחו בצניח וען שהם היו גזורי' מן העריות ואם כן נשמע מזה שחשדוהו מאשת איש וק"ל :

כל תרומות הקדשים אשר ירימו בני ישראל לבי נתתי לך ולצניך ולצנותיך אתך לתק עולם צרות מלה היא לפני ה' לך ולזרעך אתך דקדוקים מצו'. אכן יוצן בבק' את הידוע הקינת המפ' דכיון דיעקב ועשו חלקו העולמות א"כ איך אנו נכנים ממנו וצפרט שאנו נותנים לדקות ותרומות ומעשרות ולכאוי הוי כמו צולע צורך וכו' אכן התי רצו והל"ל הוא מה שתי מברש"ף ז"ל דע"י לימוד התורה אית לן דין מליל מזוטו ש"י דק"ל הרי אלו שלו וה"כ ע"י קריאת התו' העולם מתקיים כידוע. ע"ן מה שחירלו רבני אשכנז ז"ל דעצד כהן אוכל בתרומת רצו בפניו וזה מהני כיכא דאית לן השראת שכינה. ובזה ה"ש ח"א כל תרומות הקדשים אשר ירימו בני ישראל לבי נתתי לך וכו' וכ"כ דאעיקרא הו' כמו גזל בעולה ומי התיר לנו כל זה לז"א צרות ר"ל ע"י התורה שנקראת צרית מלח עולם הפוך מלח לחם שאוכלים

שאוכלים לחם בזה העולם דבוי כדון מליל
מזוטו של ים ועוד תי אחר לפני כי דבוי כדון
עבד כהן שאוכל בתרומת רבו צפניו ולכך לך
ולזרעך אחר וליכא בה גזל וק"ל :

ולבני לוי הנה נתתי כל נועשר בישראל
לנחלק חלק עבודתם אשר הם עובדים
את עבודת אהל מועד וי"ל דמתתי קאמר נתתי
דמשמע במתנה ובתר הכי קאמר חלק עבודתם
וכו' ואפ"ל דידוע דק"ל שוגא מתנות יחיה
אכן אם הנותן הגיע לו הנאה ליכא משום
שמי' והכא הכי קאמר ולבני לוי הנה נתתי
וכו' וכי' דהכי עבד הכי ע"ד מ"ש בגמרא
לא יחא ליה דאיתו דכתיב ושוגא וכו'. ל"א
חלק עבודתם אשר הם עובדים וכל שהגיע
הנאה לנותן ליכא משום שמי' וזהו ג"כ כונת
הכי בסוף הפרשה ח"ל ואכלתם אותו בכל
מקום אחס וציתכם כי שכר הוא לכם חלק
עבודתכם וכו' ולא תשארו עליו הטא בכונה
דכוון שהוא חלק עבודתכם ליכא בזה משום
שמי' ולכך ולא תשארו עליו חטא ר"ל חסרון ע"ד
אני ובני שלמה הטאים וק"ל :

איתא במסכת כוזא להי צע"ט סי' זכ
ח"ל פדה צי במסרה אך פדה תפדה
ואידך אח לא פדה יפדה. היינו דאמר רבי
יבשוע רחל שלא ביכרה וילדה שני זכרי שניהם
לכהן ואין האחד פוטר את חברו והיינו אח
לא פדה יפדה עכ"ד ז"ל. והנראה שהוא ט"ס
ול"ל רי יוסי הגלילי ודבריו הם צפ"צ דכבורות
במשנה וגמרא ד"ט ע"א דאמרו שם בגמרא
דס"ל אפשר לנמאם צדו שמים. אך לא תילף
מיניה לכל מקום אלא שאני התם דכתיב
הזכרים להי לי ריבוי וכו' יחירה דתיבת
הזכרים מיעט דמשמע זו ולא אחרת. ומשמע
דאף גבי אדם הדון הוא כך דאפי' ר"י הגלילי
מודה דאף אם ילאו צי ראשיהם כאחד אינו
נותן אלא הי סלעים וכדמשמע מפשט הסוגיא.
והשתא כפי"ז אפ"ל לע"ד לפרש כונת המסרה
בא"י והוא דבא צעל המסרה לאשמועינן
דחלק דין בהמה טהורה משארה דהיינו פטר
חמור וזכור אדם וכדאיתא התם בגמרא.
וצהכי יתפרש הכפל שפיר דלכאורה צין הכא
צין התם אח לא פדה כפול. אך כפי"ה א"ש

וכוא דקאמר אך פדה תפדה היינו ר"ל צבהמה
טהורה צי פדיות שצריך לתת שניהם לכהן לפי
דעת ר"י הגלילי ותנא אך לומר דוקא בזה יש
צי פדיונות ולכך בא צעל המסרה וביתר יותר
אח לא פדה יפדה א"ש דהיינו רומז לבכור
אדם דפשט הכתיב אינו צריך לפדות צי אלא
די צהי סלעים. וגם רמז צתי א"ש ניטי' את
חמור לא פדה יפדה א"ש שאינו נותן צי טלאים
אלא טלה אחד דוקא וכסתם מתנותין שם
חמור שלא ביכרה וילדה צי זכרים נותן טלה
אחד לכהן וכאב"י בגמרא דפי' דמתנותין א"י
אף כר"י הגלילי דשאני התם דכתיב הזכרים
מיעוט ע"ש בגמרא :

אבן בגמרא שם הקשו על אב"י מוצרייתא
ח"ל ועוד תניא חמורה שלא ביכרה
וילדה שני זכרים וילאו שני ראשיהם כאחד
רי יוסי הגלילי אומר שניהם לכהן שנאמר
הזכרים להי וכו' תיובתא מ"מ שמעין לבכור
אדם לא נמלא שיאמר רי יוסי הגלילי שיתחייב
י"ד סלעים ואפי' דאזיח טעם יש לחלק ביניהם
ולכהי כל הפוס' ז"ל הביאו המשנה כנורתה
ולא חילקו צין ילאו צי ראשיהם כאחד ללא
ילאו והיא המשנה דפי"ח דכבורות משנה ג'
ח"ל מי שלא ביכרה אשתו וילדה שני זכרים
נותן הי סלעים לכהן יע"ש. ובזה יתבאר שפיר
כונת הכי צסדרין אך פדה תפדה את זכור
האדם ואת זכור הבהמה הטמאה תפדה. ור"ל
לגבי אדם אינו צריך כ"א פדיון אחד דוקא.
ולכך נקט אך מיעוט ולא כן לגבי בהמה טמאה
ואת זכור הבהמה הטמאה תפדה את לרבות
שצריך ליתן פדיונות רבים וצהכי מדוקדק
דצתתי נקט אך מיעוט ובתר הכי נקט את
ריבוי וק"ל :

בהפטרות

כי לא יטוש הי' אח עמו בעבור שמו הגדול
כי הואיל הי' לעשות אחכם לו לעם אפי'
לרמוז לענין גאולה וכו' דידוע דאין השם
שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זכרו של עמלק
וידוע דאותיות החסרים הם אותיות הוא שגא'
כי יד על כס יכ והשתא א"ש וז"א כי לא יטוש
כי

כי את עמו ונתן טעם לשבח מספק כי הואיל
אותיות הוא לי שחברים ממני ח"א לעשות
אתכם לו לעם דיוקא ור"ל למחות זכרו של
עמלק :

א"נ חפ' צמ"ש כפיטונים עשה למען שמך
וכוונת וודע דע"י הענוה תצא הגאולה
ח"ש כי לא יטוש כי את עמו בעבור שמו
הגדול המהולל בגוים כ"י נוט' כי יצא הואיל
אותיות אליהו וגם נוט' כי הואיל כי לעשות
אתכם לו לעם ג"י ענו שם רמז דע"י הענוה
כ"י"ת ירחם עלינו יח"ר צ"א :

ובאו"א חפ"ל צמ"ד כונת הכ"י כי לא יטוש
כי את עמו בעבור שמו הגדול
כי הואיל כי לעשות אתכם וכו' והוא צבקים
מש"ה נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי לדיק
נעזב חמ"ל וידוע דכח"ח איקרי שמו של
הקצ"ה כמש"ה בגד לעמי פשטם אלו ת"ח
שגגות נעשות להם כזוונות. גם איתא בגמרא
דבתרא ג' נקראו על שמו של הקצ"ה ואלו הם
לדיקים. משית. ירושלים. ע"ש ופירש"י שנקראו
צ"ש הוי"ו ער"ן דתי יטוש כמו יעוזב וכן פי'
ה' מלודת ליון צפי זה והשתא ח"ש כי לא יטוש
ה' שהוא רחמים את עמו הם כת"ח וכמש"ה
ולא ראיתי לדיק נעזב וכת"ח איקרי לדיק
כמ"ש ה' נפש חיים ז"ל ואם כן בודאי שלא
יעזבו להיות מצקש להם כי עזיבה יאמר על
המצקש להם ועוד צה בעבור שמו הגדול דכיון
שנקראו כלדיקים על שמו הוי"ו והשם הכ"י
הוא מורה לרחמים. ובתר הכי קאמר על שאר
עמא כי הואיל כי לעשות אתי לו לעם וק"ל :

פזר ע"ה ג"י רפ"ח לכורות שלא יש כח להעלות
מן הרפ"ח גילולין שנפלו הלא מי שעושה עלמו
עני לפניו ית' וזכו שאמר נתן לאציונים למי
שכוא עני ונתן כח להעלותו וזכו בתנאי שיכא
בו מלות הלקה וכו' יע"ש לשון הזהב
ער"ן מ"ש ה' מברח"ף ז"ל צנפס חיים מעי
ע' אות מ"ז דכעניו אין ס"מ ופי' שולטין בו
ער"ן מ"ש ה' הכז' מעי' הכז' אות ס' שדרשו
ז"ל ע"פ ויעקב איש חס שכיב עניו ופשט חס
הוא שאינו יודע לרמות וכמ"ש רש"י ז"ל בחומש
ח"ל מי שאינו חריף גרמות נקרא חס והשתא
ז"ל ויקחו אליך ודקדוק אליך הוא צבקי מ"ש
ה' ליקוטי תורה דמרע"ה הוא גלגול אדכ"ר
וכן קדם רמתי אני בעניי עפוד"ק ז"ל בת"י
אדם נוט' אדם דא משה וידוע דכל נפילת
הרפ"ה גילולין הוא ע"י הטא אדכ"ר וכמ"ש
המקובלים ז"ל והשתא ח"ש ויקחו אליך ר"ל
ללורכך כי אתה גלגול אדכ"ר וכדי לתקן מה
שעותה צומן הקודם פרה היא ג"י רפ"ה ועם
ג' אותיות רפ"ח חב ע"י אדמה חסר כתוב
צלא וי"ו שתעשה עלמך באדמה וכו' שפי' אני
הכל צמ' יתרו צכונת הכ"י מוצת אדמה וכו'
יע"ש בעזר משדי וגם תמימה הוא רמז לענוה
ג"כ וכמ"ש צפי ויעקב איש חס אף כ"י תמימה
הוא כינוי לנשמה וצזה כמה דברים נמרוח
ג"כ מלבד שמצבר הרפ"ה גילולות ע"י הענוה
וכמ"ש ה' ליקוטי תורה ז"ל עוד צה דמסלק
כל המקטרגים מעליו והוא אומרו אשר אין צה
מיום ג"י אלהים שמצטל כדינים הקשים ועוד
צה שאינו שולט על הנשמה כלזו ס"מ ופלוגית
ליקח הנשמה ח"א אשר לא עלה עליה על הוא
חסר צלא ו' והוא ג"י ס"מ שלא ישלוט עליו
כלל הלא ונתתם אותה היא הנשמה אל אלעזר
הכהן הוא מיכאל השר הכהן הגדול שנקרא
נשמות כלדיקים וכוונת אותה אל מחוץ למחנה
זה בעולם השפל ושהט אותה לפניו שחיטה
כשרה ולא צמקין פגום :

א"נ ונתתם אותה אל אלעזר הכהן וכוונת
אותה אל מחוץ למחנה ושהט אותה
לפניו חפ' צמ"ש שסיים ה' הכז' שם ח"ל וזכו
בתנאי שיכא בו מדת הלקה שאם אין בו
מדק זו גם הוא לא יעשה עמו לדיק אף שיכא

ס' חקת

דבר אל בני ויקחו אליך פרה אדומה אשר
אין צה מוס אשר לא עליה עול. ונתתם
אותה אל אלעזר הכהן וכו' ושהט אותה וכו'
חפ"ל צמ"ד צדק רמז ומוסר והוא דידוע דכל
עכבת ישראל בגלות הוא לתקן ולהוליא הרפ"ח
גילולין שנפלו בקלי' ע"י שבירת הכלים. ונקי
דברי ה' מברח"ו ז"ל צמ"ה ליקוטי תורה צפי'
על כתובים ס"י ק"י"ב ח"ל פזר נתן לאציונים

בו כל מלוא אחרות כיון שעצירה מכזה מלוא
 חבל אין עצירה מכזה לדקה כמו שאינה מכזה
 תורה כי אם נתן לדקה תרד נשמחו להעלות
 מן הרפ"ח חבל אם לא יהיה בו לדקה אף
 שיהיו בו כל מלוא אחרות אפי' שלא די שלא
 יעלה מן הרפ"ח חבל יתחזו בו וישאר אף
 הוא שם וכו' וע"ש ח"ש שכדי לתקן זה הציבור
 לריך שיהיה בו מדה זו דהיינו ונתתם אותה
 אל אלעזר הכהן ר"ל תרומות ומעשרות ונוטי
 אתה את התרומות לי כולל וצוה והוליא אתה
 נוטי את הרפ"ח אל מחוץ למחנה הוא מקום
 שהיו חונים בקל"י וצוה ושחט אותה שלא ישאר
 להם חיות עוד. ח"י ונתתם אותה אל אלעזר
 הוא הקצ"ה שהוא אל עזר כי העושה לדקה
 עם העני כאלו עושה עם הש"ית וכמ"ה
 מלוא ה' וכו' וק"ל :

וידבר

ה' אל משה ואל אהרן לאמר. זאת
 חקת התו אשר לזה ה' לאמר. דבר
 אל בני ישראל ויקחו אליך והקדוקים מצוי
 דתו לאמר כפולה במקרא ולא ידענא למאני
 אתה ועוד מ"ש דבר אל בניי הם ללא לורך
 כיון שכבר אמר תו לאמר והוא לאמר לאחר
 היה די שיאמר אשר לזה ה' לאמר ויקחו אליך
 וכו' ועוד תו אליך דחיק לה עלתא מה רואה
 לומר. **אכן** אפ"ל צס"ד והוא עפ"י הידוע
 דע"י הענוה זוכים ישראל לתורה
 דאעיקרא לא זכו ישראל בתו חלא מלד שהם
 ענוים דעיקר התו היא הענוה וע"י הענוה
 זוכה להצין זה ולכוון לאמיחה ש"ת ועוד מלד
 הקצ"ה דאיתא צתד"ח צס"ח"ז פ"ד חלמלא
 שנהג הקצ"ה עם ישראל לא ניתנה תו לישרי
 וע"ש בדברי ה' אבות הראש ח"ג מעי העי
 אות קכ"ז שכאריך כרחיב למעניתו. נרו יאיר
 יראנו מתורתו. ולא אכחד תחת לשוני דברים
 שעלו מתחת הקולמוס והוא שעפ"יז אפ"ל כונת
 הכי צס' וילא חז"ל ויאמר אכן יש כי במקום
 הזה ואנכי לא ידעתי דברואה יראה שאגחנו
 לא ידענו לא מה שידע ולא מה שלא ידעת
 ונקי עוד מ"ש ה' ויעתר יחק ז"ל בכונת הכי
 הנו' ה' וילא והוא צהקי משז"ל דלמה הקצ"ה
 נתן לנו את התו צמתנה משום דינא דצ"מ
 דהמלאכים קרובים אלל הקצ"ה אומנם צמתנה

לא שייך בה דינא דצ"מ וצוה פ"י ז"ל כונת הכי
 אנכי ה' אלהיך נוטי חנא נפשי כחצית יחצית
 ור"ל שיהצית צמתנה עכ"ל ח"ל וע"ש וכפ"י
 דע"י הענוה זוכים ישראל לתו צין מלד כונתן
 דהיינו הש"ית צין מלד המקבלים שהם ישרי
 ח"ש וצחקי עוד מ"ש צסוטה מ"צ חני את דכא
 ח"א חתי דכא וח"א חני את דכא ומסתברא
 כמ"ד חני את דכא שחרי בקצ"ה כשרה
 שכינתו צסיני ולא הגביחו למעלה חלא כציוכל
 הטב שכינתו למטה אמ"ר יוסף לפולם ילמד
 חדס מדעת קונו וכו' כמוצא כ"ז צס' קרח
 וע"ש והוא משם מהר"י חלגאזו ז"ל ח"כ מכת
 שהש"ית מוריד שכינת עוזו לארץ מוכת מדת
 הענוה צין להש"ית שכציוכל מחל ע"כ וצין
 ג"כ לישראל והוא ע"ד שאמרו צסיני למח
 זכה למעלה זו לפי שהיה שפל מן הכל וכן
 ישרי שהם שפלים גם מלד עלמס וח"כ ז"א
 דכשראה יאע"ה כשראת שכינה שם והנה
 מלאכי אלהים עולים ויורדים וכו' והנה ה'
 וכו' אמר אכן יש ה' צמקום הזה ר"ל שיש
 כשראת שכינה צע"י ומזה נמשך לשמוע מדת
 ענוה הן מלד הקצ"ה והן מלד ישראל ובשציל
 זה זכו ישראל בתו וח"כ למח זה חנוי דרשוב
 ז"ל לרנח דצמתנה היא נתונה כדי שלא יעכבו
 המלאכים מדינא דצ"מ הוה מכת ענוה שיש
 צישראל ובקצ"ה הם זוכים בה שהוא יתי
 מדתו להטוב לכל רוח למי שעושה עלמנו צשר
 ורוח וכו' ישראל ולגבי המלכ"ש לא שייך זה
 דאטו יח"ר יש צהם דהגאווה והגסות היא
 מלד הילכ"ר שמראה צדעתו שאין טוב ממנו
 לא כן לגבי מלכ"ש ח"א ואנכי לא ידעתי
 וכמ"ש ה' לדרכו. עו"ן משז"ל הרצה תו למדתי
 מרצותי ומחצירי יתתי מרצותי ומתלמידיו יתתי
 מכולם. עו"ן משז"ל דכל ת"ח יש צו נילון
 ממרע"ה ע"ד שאמ"ל משה שפיר קאמרת
 וידוע דכאדם ניכר מדבריו אם יש צו גאווה
 אם לאו דאם הוא מדבר צלי גאווה או צלי רכה
 וכמ"ש ציאע"ה שאמ"ל קום נא שבה וכו' צלי
 רכה לא כן עשו יקום חבו וכו' עו"ן דאמירי
 רכה. והשתא ז"א זאת ר"ל העלה היעולה
 שתקח התו ותי חקת חסר אותיות תקח והוא
 רומז צין לקבלתה צין לזכיית הלימוד חדא
 לאמר

לאמר אמירה הכל שתכיר עניו וכניל ועוד
בה דבר אל בניי שתלמד את בניי דת ודין
כיה כתיב וצוה ומתלמידי יותר מכולם ואז
ויקחו אליך שיקחו גילוף ממך וכניל :

סמ"ו כפי זאת קדשי בניי לא תחללו ולא
תמותו זאת חוקת כתיב אפי' לע"ד
בדרך רמז וכואו צבקי מ"ש בגמרא המצוה לת"ח
אין תרופה למכתו. וכן פי' כי רע"מ במשנת
חסידים פ"א י"ג וז"ל ודאשתמש בתגא חלף
יש מפרשים תג"א ר"ת תלמיד גברא אחרינא
שאסור לאדם להשתמש בתלמידי שאין תלמידיו
יע"ש וקשו עליו בתוס' חדשים דזכו גמרא
ערוכה במגילה דכ"ח ואחרי נע"ר אומר דעיקר
דבריו הוא על פי' תיבת תג"א דבתח"י פי' בלי
ישמעאל כתר ובתר הכי הציג מעש כ"י"מ
שפי' תג"א נוטי תלמיד גברא אחרינא שאסור
וכו' ולעולם דלף נעלם ממנו דברי בגמרא.
עו"ן דחילול הוא לי' בזיון ע"ד את אביה הוא
מחללת וכו' וז"ל ואת קדשי בני ישראל ר"ל
הקדושים שבבניי לא תחללו שלא תבזו אותם
אפי' בתשמיש בעלמא ומכ"ש לבזותם וע"ז
קאמר ולא תמותו שאם תחללו תמותו וכדי
שלא נאמר דקדושים סתם במשמע אף שאינם
ת"ח לז"ל זאת חוקת כתיב וז"ל דזכ כדון לא
שייך אלף דוקא בת"ח :

א"נ מילתא חגב אורתיב קמ"ל דאינו מתחייב
מיכה על בזיונו כ"ל כשת"ח עלמו
מתנגב בחוקות כתיב ובמלותיה לא כן כשהוא
למדן ואינו ירא שמים אז שרי לבזוי וכמ"ש
ת"ח דסנו שומעניב שרי לבזוי ולז"ל דוקא
זאת חוקת כתיב שהוא מתנגב עפ"י חוקות
כתיב ומלותיה וק"ל :

סמ"ז הפרשיות ולא תשאו עליו חטא
בהרימכם את חלבו ממנו ואת
קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמותו אפי'ל
במ"ש ז"ל מלח ממון חסר שיעשה מהם לדקה
כראוי. ואם תהיה בלדקה עם לומדי התורה
הוא טוב יותר וז"ל ולא תשאו עליו חטא
בהרימכם את חלבו ממנו אותיות ממון ר"ל
אם הפרישו חלבו של הממון לדקה אז לא
ישאר עליהם חטא ע"ד מש"כ והט"י בלדקה
פרוק אכן העלם היעולה הוא שתעשה עם

עמולי תורה וז"ל ואת קדשי בני ישראל וחס
כת"ח ע"ד את ה' אלכך תירא לרצות ת"ח.
אכן אף אם נכנס לא יהיה נצוה בעניו
וכמ"ש בגמרא בתח"י דומה לקיתון : של זכב
נכנס ממנו כקיתון של חרס וז"ש לא תחללו
ולא תמותו כי המצוה ת"ח אין תרופה למכתו
ולכך סמך לזה זאת חקת התורה ת"י זאת
נוטי זכור אל תשכה חקת כתיב אותיות חקת
כתיב שתעשה אופן לקנות מה שילמוד כת"ח
ולא מה שכבר למד. אשר לזה כי ר"ל אף אם
יש בה חסרון כים לא תקפיד צוה וכמ"ש רש"י
אין לו אלא חסרון כים וביותר לריך ללוות
עליה. לאמר נוטי לתת את מעשרותינו ראשונה.
רמז למ"ש כי בית דינו ש"ש דמלוה ראשונה
של המעשר שיחזיק ביד כת"ח יע"ש. ולכך
ראוי שלא יתן אותה בקושי כלב אלא בשמחה
ובטו"ל וז"ש דבר אל בני ישראל ויקחו אליך
שיביאו בעלמס את הלקח אליך ולא ימתו
עד צוא אליהם כענין או כת"ח ומזה תדע
שגיתנית הלקח היתב בלונס בטוב וק"ל :

א"ת במדרש אמר שלמה על כל התורה
עמדתי כיון שכגעתו לפי פרה אדומה
אמרתי אחכמה וכיה רחוקה ממני. אפי'ל צבקי
מ"ש ברמז"ם כי פרה אדומה פ"א כ"ג וז"ל
היה זה שתי שערות עיקרן מאדים וראשן
משחיר. עיקרן משחיר וראשן מאדים בכל הולך
אחר בעיקר וגוזה במספרים את ראשן המשחיר
ואינו חושש משום גיזה בקדשים שאין כונתו
לגז ע"כ. עו"ן את הירושלמי כי שלמה המע"ה
חטא בשגשג דברים וחס לא ירצה לו סוסים
וכו' לא ירצה לו נשים וכו' וכסף וזכב לא
ירצה לו מאד ואמר אני ירצה ולא חסור. וזה
ח"ו יחשב כמו גאון וגסות רוח שצטח בחכמתו
ולא בלך בדרך ענוה כמו דוד אצוי שכיב
משוזה בדרך הענוה ורז"ל זרוק חוטרה אחוירא
אעיקרה קאי שכל או"ל לריך לילך בדרכי אבותיו
ולא יסור ממנה. וקרא כתיב ואל תטוש תורת
אמך וכשתא א"ש וז"ל ע"כ בתורה עמדתי
כיון שכגעתו לפי פרה אדומה שממנה מוכה
שכל הולך אחר בעיקר וכמ"ש ברמז"ם ז"ל
וא"כ לפי"ז חטאתי בזה שסמכתי על חכמתי
ולא בלכתי בדרך דוד אצוי שכיב הולך בדרכי
הענוה

הענוה ולז"א כיון שהגעתי לפי פרה אדומה שממני נראה שחטאתי שלא הלכתי בענוה כדוד אבי אז אמרתי אחכמה שעברתי על שלשה לאוין ואמרתי אני ארצה וכו' בני עניינים שהם כסף וגשים ופוסים. והיא רחוקה ממני שלא הייתי יודע דינה וק"ל :

ורקה אזור וטבל צמים איש טהור. אפי"ל דרך רמז ומוסר בכה" את הידוע שהחוטא הוא מלד ילכה"ר שנתגבר עליו להתגאו ולבא לידי כעס וכיוצא וכשיחפוס מדת הענוה אז אין הילכה"ר שולט עליו וזהו הטעם שלוקח"י למצורע שתי לפרים חיות ועץ ארז ושני חולעת ואזור וכמ"ש רש"י שם כי כל אלו הם סימני לעזוב הגאווה ולתפוס צמדת הענוה. גם אפי" כי הטבילה שהאדם טובל צמים מצטלת הכעס והגאווה ששחים אלו הם אבי אבות הטומאה כי תיבות טבילה צמים עם שני התיבות גי כעס שם רמז שעי"י טבילה משכך הכעס וגם צרותיו המים שהם הולכים בשפל המדרגות תהפך גאותו וז"ש ולקח אזור לרמזו שהאזור גדל על כל מים וגם וטבל צמים שם רמז שעי"י הטבילה הוא מתגבר על הילכה"ר וכמ"ש כי טבילה צמים גי כעס וגם ראותו המים יותך בגאווה ממנו וזה אפשר דרך לחות הוי כל אמ"א גי קלי"א שהוא סמאל"ל הוא שטן וכו' לכו למים שעי"י ראיית המים די צנה-לשבר הגאווה וגם וטבל צמים גי קטל רמז שהורג לילכה"ר ע"י מאז"ל הבא להורגך השכם להרגו. ואומרו השכם להורגו אגב אורחין קמ"ל בלשונם הטהור מלצד מ"ש רז"ל שהוא רומז לקימת חלות וז"א השכם להורגו. גם אפי" דרומז למאמריו שעי"י הטבילה ובפרט אם תהיה קודם תפלת השחר בתחלת היום צודאי שהיא נוועילה ביותר ור"ת וס"ת הבא להורגך השכם להרגו גי קלי"א וי. שם רמז שהורג לילכה"ר שהוא סמאל"ל שמספרו קלי"א שהוא בא להורגו ונשאר בחיים כי ידוע שאות וי סימנא דחיי. והשתא ח"ש אומרו ולקח אזור רמז שילמד ממנו שהוא גדל על כל מים וגם וטבל צמים דגם המים נוועילים לכך וצנה יהיה איש טהור בלי ספק. וגם נוטי וטבל צמים איש טהור גי חיי רמז שישאר בחיים כי יברג

לילכה"ר הבא להורגו. וגם טמון צרמז כי יתקן מדת היסוד שנקרא ח"י, וגם הוא יקרא לדיק צחי חי כידוע :

ורקהו לטמא מעפר שרפת החטאת. כזר נודע דהחיד"א ז"ל צםי נח"ק פי' אותו בדרך נאות שלריך להיות הצעל תשובה עניו. וגם ללמוד בתורה וז"ש ולקחו לטמא מעפר שיחזר לעפר וצנה ישרוף הילכה"ר וז"ש שרפת החטאת. וגם ונתן עליו מים חיים אל כלי הוא התורה ע"ש והועתק צמ"א. והן עתה אפי" להוסיף צס"ד כי יבחר הענוה שהיא מובחרת ויותר היינו של משה שאמר ונחנו מה וגם ילמוד צתורת משה ולא זו בלבד אלא גם ילמד לאהרים וז"ש ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת נוטי משה ש"ר שיחזר מדת מרע"ה שהיה עניו ביותר. וגם ס"ת מעפר שרפת החטאת גי אלף שם רמז צחיבת אלף לי לימוד ע"י האלפך. וגם יאמר לי לימוד לאהרים. ואותיות אמלעיות גי חמת שמצטל האף והחימה ע"י החשוי. וגם ירחץ צדמעות עניו וז"א ונתן עליו מים חיים. וצנה יהיה יחוד בו"ה אדנות גי ז"א ח"א אל כלי גי ז"א וק"ל :

ורקהו לטמא מעפר שריפת החטאת. אמרו צפ"ק דר"ה צקש קבלת להיות כמשה שנא' צקש קבלת למנא דצרי חפץ ילאת צ"ק ואמרה לו וכתוב יושר דצרי חמת וכו' ולא קם וכו' פירשו רבני אשכנז והוצ"ד להפסי"ד דשלמה היה חפץ למען דעת טעם פרה אדומה. ומלא רמז צפי זה לטמא מעפר שריפת החטאת ר"ת שלמה ויהיב אדעתיה לטרוח להשיג להבין טעם פרה אדומה מאחר דמלא שמו רמז צפי זו. לכן ילאת צ"ק ואמרה וכתוב יושר דצרי חמת כלומר היטבת לראות דיש רמז צפי אך טעית דלריך לעשות ר"ת ציושר. לטמא מעפר שריפת החטאת הוא למשה דהוא ידע טעם פרה אדומה לכך נרמז צר"ת ע"כ :

ובאו"א פי' הכזי דרמז הצ"ק שהוא הרבה נשים ובמקום לא ירצה לו נשים היה אומר לי ארצה כמ"ש המפי וכתוב סוד ה' ליראיו וצריחו להודיעם והכוונה דהפוגם צרית לא יוכל להבין התו. ואפי" שהטעם כי הונח

תורה ע"ה גי' ברית ותורה שבט"פ היא כנגד
 השכינה ופוגם בצרית הוא ח"ץ פוגם למעלה.
 ח"ש הצ"ק וכחוצ יושר דברי אמת ס"ת ברית
 כמ"ש הש"ך כלומר תקרא ציושר לא ירצה לו
 נשים לאפוקי מה שקראת על עמך לי תרצה
 ואם תקרא ציושר לא ירצה ותהיה שומר
 הצרית הים אפשר שתצין סוד פרה להיות
 דילוף מרע"ה חור גוף כך חבל עתה אני אומר
 ולא קם נביא עוד וכו' ודו"ק :

במדרש אמר שלמה על כל התורה כולה
 עמדתי כיון שהגעתי לפרשת פרה
 אדומה שאלתי ודרשתי וחקרתי אמרתי אחכמה
 והיא רחוקה ממני וכבר נתקשו צו מפרשי
 התורה והנה לכאורה יש לה טעם נכון כמאמרם
 תבא אמו ותקנה את לואה צנה דהיינו שהטאו
 בעגל ותבא פרה ותקנה לואה צנה אך נתקשו
 צו מפרשים עדיפא ליה ליקח את עגל לקנה
 את לואה עגל לשרוף אותו ואפשר לזה קאמר
 שלמה והיא רחוקה ממני ר"ל דקשיא ליה אי
 ס"ד טעם פרה אדומה לקנה את לואה צנה
 עדיפא ליקח עגל לקנה עון עגל לכן קאמר והיא
 דייקא אמאי לריך ליקח פרה נקבה עדיף ליקח
 עגל ושים טיניך למעלה כפרשת תולדות ושב
 תמלא פרוש אחר על זה :

ורוא זה דבצר מבואר בדברי רש"י ז"ל פי
 חקת הטעם של פרה אדומה תבא
 אמו ותקנה לואה צנה אדומה על שם אם
 יאדמו כחולע וכו' ע"ש אי"כ נמלינו למדין
 שפרה אדומה הינה כפרה לכפר על עון העגל
 לכן לפום דרשת רז"ל ויתילצו בתמי הכר מלמד
 שכפה עליכם הכר כגיגית ואי"כ הוי מודעה
 רצא לאוריתא אף שאחר כך קבלו מרלון הוי
 תחילתו צאונם וסופו צרלון וכו' אונם אי"כ
 אמאי לריכין להציא פרה אדומה לכפרה הו
 אנוסים היו אלא על כרחין לריך לומר תחילתו
 צאונם וסופו צרלון הוי רלון אי"כ השתא יקשה
 לך הו דכתב רחמנא גבי סוטה והיא לא
 נהפסה אסורה חבל יש לך אחרת אע"פ שלא
 נתפסה מותרת ואיזבו זה תחלתו צאונם וסופו
 צרלון שהיא מותרת דהוי אונם חבל בן כהיום
 מכה פרה אדומה מוכה תחילתו צאונם וסופו
 צרלון הוי רלון אי"כ קשה לאחיה ולפוחא כתב

רחמנא והיא לא נתפסה לכן אמר והיא רחוקה
 תיבת והיא דכתב רחמנא היא רחוקה ממני
 לאחיה ולפוחא כתב רחמנא והיא ודו"ק עכ"ד
 כי כסף נבחר אשכנזי ז"ל :

ועפי"ד כי הנו' צכונת המד' הנו' ותמיה"ה
 צקעת דמכ היתה כונת שהע"ה
 צוכ ופי' הוא ז"ל צאופן כצי צענין אי אמרי
 תחילתו צאונם וסופו צרלון אי הוי אונם או
 לא יע"ש. ולי הכדיוט אפי' עדי"ז צאו"ה הפך
 מדבריו וכוא דידוע מאז"ל אין אדם חוטה אלא
 אי"כ נכנס צו רוח שטות אי"כ הטעמת הילכ"י
 לאדם הוי תחילתו צאונם אף אם סופו צרלון
 עכ"ז יכולני לומר דאונם מקרי ופטור. אכן
 מכה דהולרעה פרה אדומה לכפר על מעשה
 העגל אף דיש לנו טענת מודעה שכפה את
 הכר כגיגית מה מוכה דרלון מקרי ולכך הולרך
 לנו פרה אדומה לכפר אי"כ מוכה מוכה דאין
 חנו יכולים לטעון טענה זו להכלל מן ההטא
 והשתא אי"ש ח"ה ע"כ התי' עונדתי והיה
 בדעתי לטעון דאם עברתי עב"ת איני מתחייב
 דהוי תחילתו צאונם מלד ילכ"י וסופו צרלון
 וכו' אונם ואין עלי עון אשר הטא חכן כיון
 שהגעתי לפי פרה אדומה שמעם מוכה דרלון
 מיקרי ולכך הולרך פרה אדומה לכפר העגל
 עז"ה אמרתי אחכמה ר"ל שאני אמרתי לעשות
 התחכמות על ה' ח"ץ ולפטור עצמי מן העונות
 אכן והיא דהיינו הפרה רחוקה ממני שאדרבה
 מעם מוכה להפך דתמי צאונם וסופו צרלון
 רלון מיקרי ולכך הולרעה פרה אדומה וק"ל :
ורקח ככהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת.
 פי' כי נח"ק צדק רמז צ"ס זכרון
 יוסף שו"ת להרי מבר"י ש"ת ז"ל צסופו
 שפלוסוף אמר שהטעם שאנו מושלים צכונות
 הוא מטעם שאנו אוכלים אותם ולכן אנו מושלי
 בהם צחייכם לעשות מלאכתנו וענהו פלוסוף
 חבירו אי"כ הרימא תמשול צנו שהיא גוף האדם
 ע"ש. והכא ככתוב רמז על הגאור שצ"י שהוא
 ארז ישפיל עצמו כאזוב ויראה שהוא שני
 לתולעת כי התולעת ראשון שאוכל בגוף והוא
 שני ולכן ישפיל בגאור גאותו וק"ל :

ורקחו לעמא מעפר שריפת החטאת ונתן
 עליו מים חיים אל כלי ולקח אזוב
 וטבל

וטבל במים חיים טהור. פי הרי הכזי כי עיקר גדול לשב היא הענוה והשפלות והוא סמאל דכלא כמי"ש צעניותיו במי"א באורך ח"ש ולקחו לטמא מעפר כי יאמר לטמא לקחת מעפר פי שיכתכל מעפר הוא ואל עפר ישוב וישפיל עלמו נמאד וזכו שריפת החטאת הילכה"ר כי צראותו שפלות אמתיו צורה כמו צורה מן האש וגם כי כתבו המקובלים כי מי שהוא עניו אין יגער שולט עליו ואחר זה ונתן עליו מים חיים כי הוא התורה אל כלי שיעשה עלמו דרופתקה דאורייתא ועם היותו שפל עוד יוסף לחדש השפלות ולהצטון מראשית אחרית ולקח אצוב מעלמו כי בתחלה ולקחו שמלמדין. אותו ועתה הוא מעלמו ולקח אצוב שישפיל עלמו ממנו ומאליו ואז בהיותו מוחזק בענוה וטבל צמי התורה ויעשה חיש טהור ע"כ :

ועפ"ד ז"ל אפי' לרמוז כי נטי' לטמא מעפר שריפת החטאת הוא אותיו' למשה דהיינו שיקח וילמוד ממדת מרע"ה שאמר בכחוצ והאיש נושא עניו מאד :

ועפ"ד יובן כס"ד כונת לי רז"ל במלוע"ד וז"ל כספים אין להם שמירה אלא בקרקע וצבקי עוד משז"ל כל המתגאה אם חכם הוא חכמתו מסתלקת אם נביא הוא נבואתו מסתלקת. ונקי עוד דכספים הוא כינוי לתורה ובמש"ה אם תצקסגה ככסף וכו' ואנו צענומותיו הרבים עושים כל מאמלי כחנו לקטור ולהתיכר ולכך החכמה מסתלקת והשחא ח"ש וז"ל כספים שהם התו' אין להם שמירה אלא בקרקע לא כן המתגאה אין עפרו נטע :

ולקח ככהן עץ ארז ואצוב ושני חולעת והשליך אל תוך שריפת הפרה. פי כי אד"א ז"ל דרך רמז ולקח ככהן הוא הת"ח עץ רמז לתורה דכתיב עץ חיים הוא למחזיקים זה ר"ל שלגורך הצטל תשובה יקח לו התורה שילמדוהו תורה שצעי"פ כדי שידע זה איך יעבוד את ה' כי לא ע"ה חסיד ואין צור ירא חטא וכהנ כדי להמשיכו ולקרצ לבו ללמוד תו' לריק צחחי להגביחו ולגדלו כדי שיתפתח וילמוד ולז"א ארז רמז לגדולה שהוא גבוה הרבה וכעבודא דר"י בן ראב"ש כדאיתא במלוע"ד פי"ה איקלע רי' לאתריה דר"א צר"ש אמר יש

בן לאותו לדיק וכו' אתייה ואסמכיה צרבי ואשלמיה לרי' שמעון ו' איסי ו' לקוניה אחיה דאימא כנזי באורך שם ופירש"י ז"ל שם אסמכיה צרבי שיכיו קורין אותו רצ כדי שיתקנה וישים לבו על לימוד התורה יע"ש. ולז"א תחי' ארז שתגביהו כארז כמו שעשה רביי הקדוש כנזי כדי שיתפתח. ואמנם אחר שתרצה שנתחזק לבו בתמדת התו' אז אח"כ תלמדנו דרכי הענוה כדי שלא תזוז דעתו עליו ח"ש ואצוב שהוא קלר וננוך והוא רמז לעני' ותלמדנו בזה בהדרגות עד גדר שיראה ויתשוב עלמו כאלו הוא חולעת קטנה וזכו ושני חולעת ר"ל שיתשוב את החולעת גדולה ממנו והוא שני לה ואז ע"יז שהוא לומד צתורה ומתחבג בענוה ושפלות אז יוכל לשרוף חומרו ולצערו גם מצפנים מתוך קירות לבו וזכו והשליך אל תוך תי' תוך דייקא רמז לתוכו וקירות לבו שם ישליך שריפת הפרה הוא החומר ר"ל שמשם יתעורר לצערו ולשרפו ולא יכיר מן השפס ולחזק כי על ידו שהוא צעלנו לומד התורה אינו דומה המתוכח ע"י עלמו למתוכח ע"י אחרים וק"ל :

א"נ אפי' למעט הוא רמז במי"ש והשליך אל תוך שרפת הפרה והוא מקושר לרבי כי ז"ל הכזי כי ע"י שהוא לומד צחו' בענוה ושפלות אז מצטל החילונים והדינים מעליו והנה באותיות שבתוך תיבת שרפת אותיות האמלעיות הם פיר וגם בתוך תיבת הפרה אותיות פיר באמלע רמז לפיר דינים והם אותיות מנלפך כי הם עיקר הדינים אז ע"י התורה והענוה ישליכם מעליו ח"ש והשליך אל תוך שרפת הפרה תוך דייקא רמז לאמלע התיבות הכזי שהם פיר. וגם רמז כי אמלע תיבת שרפת אותיות קף לשון רפה. ואמלע הפרה אותיות פיר לומר דע"י התורה נרפים הם וק"ל :

זאת התורה אדם כי ימות באובל אפשר לרמוז עפ"י מי"ש צוב"ק ס' תלא דרע"ה ע"ב וז"ל פקודא צמר דה' לדון צדיני חגבים דאתמר דגים וחגבים אינם טעונים שחיטה אלא אסיפתם היא הנותרת אותם. הרי מי"מ אינן לריכין שחיטה אלא דאתמר צבון ויגוע ויאסף אל עמיו מה כונו ימא חיותן בימא ארץ

נמי סלע צמילואו סמ"ך למ"ד עי"ן כרי אותיו
 אמלעיות הם מים לרמוז להג"ל שהוא מן
 המילוי ע"כ וצ"ה פ"י ה' צ"ה מ"ה דקדוק
 כ"י ודצתה אל הסלע ונתן מימיו ר"ל אותיות
 מים שצתבו כנ"י וזכו ג"כ דצתה הכי קאמר
 וירס משה את ידו ויך את הסלע צמטבו
 פעמים ר"ל שהוא רומז שהכה לאותיות הראשונות
 לאותיות אחרונות של המילוי ונשאר מים ולא
 וילאו מים רבים :

ויר משה את ידו ויך את הסלע צמטבו
 פעמים וילאו מים רבים ותשת העדה
 וצתירס אפי לפרש בדרך רמז והוא דידוע דילר
 צמילואו יו"ד לד"י רי"ש אותיות ראשונות י"ר
 ושניות ידו והאחרונות שדי לרמזו שצ"ד האדם
 להכות ילרו ולסלקו ולנעות אחר הטוב שבו
 שהוא שם שדי שמשדד המערכות ומספך הרע
 לטוב וכמה דרשות דרשו ז"ל צ"ש שדי לטובה
 כידוע וז"ש וירס משה את ידו דהיינו תיבת
 ידו שצתוך מילוי ילר שהוא מורה על הכה
 ש"ה שצ"דו לסלקו ולא ויך את הסלע דהיינו
 הילר שנקרא אצן כמ"ש צסוכה פ"י החליל והוא
 מדכתיב והסירותי את לב האצן וכו' וסלע
 ואצן חד גוונא הוא ולא צתו הגדול הכה
 לסלע דהיינו הילר צמטבו פעמים דהיינו צין
 אותיות ראשונות וצין אותיות אמלעיות ונשאר
 שדי שהוא רחמים גמורים ולא וילאו מים רבי
 הם חסדים שנקראים מים ולא ותשת העדה
 וצתירס שכו יכולים לשחות מן התורה שנקראת
 מים כיון שנסתלק הילר וכמ"ש צגמרא אס
 פגע צך האי מנוול משכחו לציכמ"ד אס אצן
 הוא נימות וכו' :

וזהו לע"ד רמז הכתוב וכו' ראשיתך מלער
 ואחריתך ישגה מאד דידוע דאין וכו' וכו'
 אלא לשון שמתה ור"ל אימותי וכו' ל' שמתה
 כשיהיה ראשיתך מלער ר"ל ראשית אותיות
 ילר שהוא צ"ה לו לאדם מתחי צריאחו וכו'
 מלער שחמעיטס ותאצדס אז ואחריתך דהיינו
 שדי ישגה מאד ואפי כי שם שדי עם האותיות
 וכוכלל גי' ישג"ה. ואפי ג"כ כי תיבת מלער
 גי' תי רמז לדי מאות א"ש גונדה דיליכ
 שתמעטס ותאצדס. **ועפי"ה** כ"כ כמבואר
 כונה הכי טוב אחרי דבר מלאשיתו
 דכוא

אוף ת"ח מארי מתניתין חזתייכו באורייתא
 ואי התפרשן מינה מיד מתין והשתא אפי דכבר
 ידוע דלדיקים צמיתתן קרויים חיים ולא יאמר
 עליו שם מיתח וז"ה זאת התורה אדם כי
 ימות ר"ל דמי שעוסק בתו ועכ"ז יאמר עליו
 שם מיתח הוא כוא בשום באוכל נו"י אס צטל
 לימוד התו וכמ"ש צזוכ"ק ואי התפרשן מינה
 מיד מתין וק"ל :

ורמה העליתונו ממלרים. אפ"ל כשנדקדק
 ציתור הלשון ולמה העליתונו ממלרים
 דכנראה שהוא יתר ומי"נ אס עלו ממלרים
 או ממקום אחר ותו תיבת ומים אין לשחות
 תי לשחות דחיק ליה עלמא אלא למאי כיו
 מצקשים וכו' פנים לתו פ"י דמלשון זה מוכח
 שכיו להם מים אצל לא כיו ראויים לשתיכ יע"ש
 אכן נודע דכל ירידתם למלרים הוא כדי לצרר
 מיכ"ק שכיו שם ועכ"ז לא ציררו הכל אלא
 נשאר פ"ו שלא ציררום צסוד הכתוב וגם ערב
 ר"צ עלה אהם וא"כ כשעלו הפסידו שכיו
 לריכים ליב צשאר גלויות כדי לצררם. וא"כ
 ז"ש ולמה העליתונו ממלרים שחיינו שם מצררי
 ניכ"ק כי הוא מגמתו וצשלמא אס הצילוחותו
 אג מקום שנוכל לצרר החרשנו אלא לא
 הצילוחותו אלא אל מקום הרע הזה רע צבחלט
 שכולו קלי' ולא יש צו שום נילולות קדושה ועוד
 צה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון ומים אין
 לשחות שנוכל לצרר מהם וכמ"ש החיד"ה ז"ל
 צכונת ככי ועתה נפשו יצעה אין כל צלתי
 אל הכנ עניינו יע"ש. א"י תיבת לשחות היא
 חוזרת על הכל וככונה לשחוצ נילולות הנילולות
 שצבס והכי שיטור ככתוב לא מקום זרע
 ותאנה וגפן ורמון ומים אין. כדי לשחות חיינו
 לשחוצ מהם ניכ"ק וק"ל. ואפי דתיבות הרע
 הזה לא מקום זרע ר"ת גי' פ"ו רמז לפ"י
 ניכ"ק הכשורים וק"ל :

קח את המטה ובקבל את העדה אתה ואהרן
 אחיך ודצרתם אל הסלע לעיניכם ונתן
 מימיו והולאת להם מים מן הסלע והשקית
 וכו' וצתה הכי קאמר הכנ הסלע הזה נו"י
 לכס מים פ"י ה' ערצי נחל וכו"ד לה' אד"ה
 ז"ל צ"י וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיב
 הוא שמו שכל דבר חיותו הוא שמו יע"ש והכ"ה

דבוא רומז ונרמז על האי ינרא ציטא דסוף שמו מורה לטוב לא כן תחילתו וק"ל :

וְרִי"ר אמרו מלה בסלע משחוקא בתרין ופוי ז"ל דע"י הכאת הסלע גרס שכתב בעולם וע"ז נתרצה המחלוקת בתורה זה אומר צכה וזה אומר צכה וז"ש מלה בסלע ר"ל אלו היו מדברים עם הסלע ולא יכו אותו הוה משחוקא בתרין שלא יהיה מחלוקת בעולם ע"ע. **וְרִי** הפעוט אפי' דרך רמז כי ידוע משז"ל הנותן לדקה לעני מתצרך בשש צרכות והמפייסו צו"א. עוד אמרו צמ"ס בתרא וז"ל גדול בעושה לדקה בסתר יותר ממרע"ה דאלו במרע"ה כתיב כי יגורתי מפני האף והחיימה ואלו בעושה לדקה בסתר כתיב מתן בסתר יכפה אף ושחד בחיק חיימה עזה. ופ"י רש"י שני לגיונות הם להפרע מן האדם. וא"כ ע"י נתינת הלדקה כופה אותם וז"ש מלה ר"ל דבור בסלע היינו מעות ור"ל שמדבר על לבו ומפייסו עם נתינת מעות אז משחוקי בתרין רמז לשני לגיונות קשים הם אף וחיימה הממוני לפרע מן האדם ע"י הלדקה וצפרט אם היא בסתר כופה אותם וק"ל :

אעברה בארנך לא נעבור בשדה ובכרם

ולא נשחב מי באר דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאל וכו' פ"י החיד"א ז"ל צפ"ד דידוע דנכסי גוים הם כהפקר וכל המחזיק בהם זוכה וחזקת שדה לאלתר נכסיו הפקר היינו ועל גדר ופרץ ואם קולץ שריגו וענבי חילנות אדעתא דארעא קנה כמבואר כ"ז בח"מ ס"י ער"ה וז"ש נעברה נא בארנך העברה בעלמא באופן דאין שבות לחזקת ועל גדר ופרץ שלא תסברו שאנו רוגים להחזיק בארלכם וכ"ת יעברו חלוצים בשדות וכרמים ומידי עוברם קימי קולא"י ענפי האילנות והוי"א חזקה לז"א לא נעבור בשדה ובכרם ולא נשחב מי באר בחנם אלא בכסף וזה מריע כתיבו וגדולה מזו אמרו אי דלא ליה לנא דפירי וכו' וכדי שלא יאמר דיקנו הארץ בבילוך וכר"א צבתרא ד"ק לז"א לא נטה ימין ושמאל דאף לר"א דקני בבילוך צעי דילך לאורכה ולרחצה וק"ל :

וַיֹּאמֶר אליו אדום לא תעבור צי פן בחרב

אלא לקראתך אפי' לרמז רמז קטן כמוני היום וכוא עפ"י מ"ש בספרי ר"ס עקב כו"ד למהר"ף ז"ל צמ"ה נפש חיים מע' תי' אות מ"ו וז"ל דהסיוף והספר ירדו כרוכין דבעוסק בתורה נילול מחרב וכו' מ"ש צפ"י חלק וכל מי שהינו עוסק בתורה ידקר בחרב וידוע דבתורה נקראת יראיה כי כן יראת ג"י תורה וז"ש לא תעבור צי נטי' בלימוד יראת שלא תלמוד בתו' וז"ט פן בחרב אלא לקראתך דהסיוף והספר כרוכין וכו' :

וּבְאֵן"א אפי' לפרש דידוע כמ"ס החמירו ז"ל בעונש הפוסק מל"ת לדברים

צטלים וכמ"ס הקוטפים מלוח עלי שוח וידוע דכלל הוא ע"י ילכ"ר שאור שצעיבם שצא צעת הלימוד כדי שלא ילמדו ויהיה להם לזכות ונדע דכוא שטן הוא ילכ"ר הוא מלאך המות וז"ש לא תעבור צי פן ר"ל שלא תעבור בתוך הלימוד השייך לי פ"ן ע"ה הוא ג"י סמאל"ל דאז ודאי מתחייב מיתה כי אם יהיה מדבר עם מלך צ"ז היאמן כי יסופר שיפסוק מתוך זה העניין לעניין אחר ודאי שיתחייב מיתה מכ"ש וק"ו לגזי ה' וק"ל ולז"א בחרב אלא לקראתך :

וַיֹּאמֶר ה' אל משה עשה לך שרף ושים

אותו על נס והיה כל הנשוק וראב' אותו וחי אפי' צמ"ד כי לרוך האדם לעשות כל טלדקי שיעשה ליכ"ר טוב וכמ"ס באצרה"ס ומלאה את לבבו נאמן לפניך וארז"ל לבו לא נאמר אלא לבבו שעשאו ליכ"ר טוב. גם נקי מ"ש רש"י ז"ל בחומש דת"י נס הוא ל' הרמב"ם וכמ"ס"ה אר"ם נס. כנשוא נס הרים תראו וכו' יע"ש וכשתא א"ש ח"א עשה לך שרף ות"י עשה הוא לשון תיקון ע"ד ועשתה את לפרניה היינו שתתקן השרף הם ת"ף שביא לילי"ם וס"מ ס"ה ג"י שר"ף. כן עתה תתקן אותם שיכיו טובים ונכוחים ואז ושים אותו על נס היינו שיכיה להם הרמב"ם כמו הילכ"ט וע"ז והיה כל הנשוק מלד ילכ"ר ע"ד חז"ל הוא שטן הוא ילכ"ר הוא מ"ה. וראב' אותו שנתקן והיה טוב ואז וחי שיכיה לדיק ויטיב מעשיו וק"ל :

א"ן שם רמז לתפילין כי על ידו האוכ"ע וברשעים

וכרשעים מתוראים וז"א עשה לך שרץ גי
 תפילין ושים אותם על נס במקום גבוה על
 הראש ויהי כל הנשוק וראה אותו וחי ור"ל
 ויהי כל הנשוק מאובי"ע וראה את התפילין
 וחי כי על ידו כמכ יחתו ויבושו ויחפרו וק"ל
 וכמ"ש הכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם הי
 נקרא עליך ויראו ממך :

א יסור ישראל את השירה הזאת עלי צאר
 ענו לה. אפי' לרמוז במה שידוע דכשכניו
 נקראת צאר עוץ את הידוע דכזיכול צאורך
 בגלות יהיה לער לשכונה וכמ"ש קלני מראשי
 קלני מזרועי וכתיב בכל לרתם לו לר חבו
 שאנו מתפללים למעןך עשה אם לא למענו
 עשה למען שכונתך וכיוצא. וז"ש אז יסור
 ישראל את השירה הזאת ואומרים עלי צאר
 היא בשכונה שכזיכול ענו לה לי עינוי צאורך
 בגלו' וא"כ עשי למען שמך כמחולל בגוים וק"ל :
ב ואו"א פי' הי' אד"א ז"ל ידוע דאין בן
 דוד בא עד שיכלו גסי כרוח
 וכמ"ש כי אתה עם עמי תושיע ועינים רמז
 תשפיל ומלא שעי' הענוה תהיה בגאולה וזהו
 עלי צאר היא בשכונה כזיכול שתעלה מן
 בגלות ואי"ת אחי זכות יש לישראל לז"א עני
 לה רמז לענוה שיש לאומה הישראלית מדת
 הענוה :

ועפ"י מכ שדרשו ז"ל כונת הכי צאר חפרוה
 שרים כרוה נדיבי העם וכו' דכוא
 קאי על התו' כנו' לקמן משם החיד"א מעשה
 מכ מתוק לחכי כונת רמזו שרמזו גורי האר"י
 ז"ל בר"ת צאר חפרוה שרים כרוה ר"ת צהשך
 ור"ל דשוקר לימוד התורה הוא צהשך ר"ל
 צלילה ע"ד הכתוב ולחשך קרא לילה וכמ"ש
 ז"ל אין אדם לומד רוב חכמתו אלא צלילה
 וכו' דכיון דלילה דעתיה אין אומר ואין דברי'
 אז יכול להבין לחפור ולכרות צד"ת מכ שקבלי
 נשמתו מכה סיני ולכך רמזו זה בקרא קאי
 עה"ת וק"ל :

ועפ"י ג"כ א"ש צמחוקק צמשענותם כי
 תיבת צמחוקק צלא וי"ן כמ"ש
 צתורה הוא גי' נר צדקוק וככונה כי אף
 כי כנר צמשענותם לשיוכלו ללמוד. לא כן
 הלומדים צתו' ציוס שהיוס מאיר להם ונהנים

יח

מן האור יותר עכ"ז לימוד התו' צלילה מעולה
 יותר כי הוא משבר הדינים ובקלי' השולטי
 צלילה והנה ס"ת וממדצר מתנה וממתנה
 נחליאל ומנחליאל צמות הוא גי' תר"ץ וכו'א
 לי שצירי שמשבר הדינים ולא די זה אלא גם
 מתקן וכו'א כי ר"ת וממדצר מתנה וממתנה
 נחליאל גי' ק"צ רמז לק"צ הרובין כידוע.
 ואם תלרף עמהם אות וי"ן של ומנחליאל
 יהיה ק"ת שיגלל מגבינס אלא ויעלכו צמות
 וז"א צמות :

באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם צמחו'
 צמשענותם וממדצר מתנה וממתנה
 נחליאל ומנחליאל צמות ומצמות הגי' וכו' פי'
 החיד"א ז"ל צפ"ד דהנה רז"ל דרשו פי' זה
 על התורה שהיא צאר מ"ח וכפ"ד פי' הוא
 ז"ל כי ידוע שתורתנו הקדושה אין לה קץ
 כי אחרי שתכמים גדולים עמדו על הכלכה
 וחידשו כמה קושיות וכויות. עדיין אם מעמיק
 בת"ח עינוי יחזו נפלאות כהנה וכהנה וספרין
 פתיחו שאחרוני אחרונים עוד יוסיפו לפלפל
 להעמיק ולחדש. והטעם כי כל ת"ח הלומד
 לשמה אור נוץ צו נילון מרע"ה וצנחו בת"ח
 האחרון יוכי לחדש וכל הקרצ יותר למסור
 נפשו ולשים כל מעיניו צתורה נפתח לו פתחי
 רבים. וז"ש משה שפיר קאמרת כי בת"ח יש
 צו נילון מרע"ה כמ"ש גורי האר"י ז"ל. ואפי'
 שרמזו כי אותיות לשמה הם אותיות למשה כי
 אשר ילמוד לשמה זכה למשה. ותנה עליו כרוה
 נילון מרע"ה גם ידוע משז"ל דצתחילת לימודו
 ש"ה זאת התורה נקראת תורת הי' כמ"ש
 צתורת הי' חפלו ולצסוף כשנתגדל צתו' נקרא
 ע"ש כדכתיב וצתורתו יכה יומם ולילה. וצזה
 יובן דכיון שנתגדל צתורה ודאי למד לשמה
 זכה לנילון מרע"ה ולכן נקראת התו' על שמו
 וכמו שמהיגו צמרע"ה שניתנה התו' לו צמתנה
 ונקראת על שמו שגא' זכרו תורת משה עבדי
 וזה החכם אשר צקרצו ישים אורצו נילון מרע"ה
 לכך נקראת התו' ע"ש כמרע"ה. רק לנרע"ה
 כל התורה כולה נקראת ע"ש. וזה החכם התו'
 אשר למד נקראת תורתו צעבור נילון מרע"ה
 המאיר צו. וגם כשהוא גדול אז יכול למחול
 על כבודו דרב שמחל ע"כ כבודו מחול. וז"ש
 צאר

באר שהיא בתו הפרוכ שרים גדולי ישראל
 ואחר אשר הפרוכ עוד כרוכ נדיבי העם ר"ל
 המתנדבים לעסוק בתו בכל כחם וגם הם
 ימלאו להעמיק. והטעם במחוקק שהוא מרע"ה
 המאיר צם הוא במשענותם הוא להם למשטן
 ומשענה. וממדבר סיני נתנה תו לכל
 והיא הפקר וממתנה עוד אחרת היתה נחליאל
 שהנחילו אל התו ונקראת ע"ש ומנחליאל צמות.
 ר"ל אחר שזכה שהתו נקראת ע"ש הנהילו אל
 צמות יעלה לגדולה ריש מתיבתא וכיולא ואח"ך
 מצמות אף שהוא רב יכול להשפיל עצמו וזהו
 הגיח דרב שמחל ע"כ כ"מ וק"ל :

באר הפרוכ שרים כרוכ נדיבי העם צמחיו
 במשענותם וכו' ראיתי להי מהרח"ו
 ז"ל וק"ל צם ליקוטי תורה שכי וז"ל ר"ת בחשך
 כי הנה ענין חפירת הצאר הוא מלי צסוד
 נקודת ליון רחם דלחתא. וכבר ביארנו לך כי
 שם הוא מקום ה"ג מנלפ"ך והוא סוד החשך.
 ונלעדי"ה כי לכך נרמו צר"ת צאר הפרוכ שרי
 כרוכ נדיבי העם ר"ת גי' שכינה עכ"ד ז"ל
 וכמתלמד מדבריו ז"ל אפי' לרמוז כי נודע כי
 צאר רמו לשכינה היא צאר מ"ח ותיבת הפרוכ
 אותיות רפ"ה ו"ה שלריך לתקן לשכינה רפ"ה
 נילולות וגם אותיות ו"ה החסרים ות"י שרים
 גי' תקן שכל אחד ואחד עליו מוטל לתקן. וגם
 ת"י כרו"ה ע"ה גי' רל"צ רמו לדי מילואי הוי"ה
 עסמ"צ שהם גי' רל"צ וכ"ז התיקון תלוי
 צנתינת הלדקה כי על ידה מתקן הכל וכמ"ש
 רז"ל צפי פזר נתן לאציונים וז"ש דכל זה נדיבי
 העם הם מתקנים. וגם נודע דע"י לימוד התו
 נתקן הכל והתו נקראת נר וכמ"ש צמד'י אס
 שמרת את נרי אני שומר את נרך היא הנשמה
 ח"ש צמחוקק צו"י גי' נר"י שם רמו שנשמור
 נרו יתצרך שהיא התורה וע"י צי' דצרים אלו
 והם הלדקה והתורה הם יהיו צעזרו לתקן
 את כל מחסורנו וז"ל צמשענותה שהם יהיו
 משענת חזק וק"ל :

א"נ אפי' לרמוז עפ"י מ"ש החיד"א ז"ל צפני
 דוד דפסוק זה רוננו עב"ת דאף שכבר
 עמודי עולם עמדו על ההלכה יכולים תלמידים
 ותיקים לחדש צה כי מרע"ה הוא עזרם ומגנים
 יעש"א. והשתא ח"ש הרמו שרמו כי מהרח"ו

א"נ אפי' לרמוז עפ"י מ"ש החיד"א ז"ל צפני
 דוד דפסוק זה רוננו עב"ת דאף שכבר
 עמודי עולם עמדו על ההלכה יכולים תלמידים
 ותיקים לחדש צה כי מרע"ה הוא עזרם ומגנים
 יעש"א. והשתא ח"ש הרמו שרמו כי מהרח"ו

ז"ל נטי' בחשך. כי עיקר לימוד התו שצ"פ
 הוא צלילה וכאז"ל אין אדם לומד רוב חכמתו
 אלא צלילה וק"ל :

וַיִּירָם אבד חשבון עד דיבון וגשים עד נפח
 אשר עד מידצא. אפי' לרמוז צמשז"ל
 דהנשוא אשה טונותיו נמחלים. וגם דלריך לעשות
 שלום עם האשה כי צוה עושה עילוי לשכינה
 כי האשה רומזת לשכינה וכמ"ש החיד"א ז"ל
 צמורה צאלצע ע"ש וז"ל ויירם גי' אשה ר"ל
 ע"י שנושא אשה צוה אבד חשבון וגם ת"י ע"ד
 ל' הסרה וכמו שתרגם אונקלוס. וגשים הוא
 ר"ל גשים ממש שאם גשים שלום עמכם אז
 עושים עילוי לשכינה וז"ל עד נפ"ה גי' חקל
 שהיא השכינה שנקראת חקל תפוחין. וצני
 התלמיד הנעים היום עד העולם יל"י המתיק
 הלשון יותר דנוטי' וגשים ואם נעשה שלום יחד
 מעלים עד נפח כנז' עכ"ד יל"י. וגם אפי'
 ומלורף להז"ל גי' נטי' עד דיבון וגשים עד
 נפח אשר עד מידצא גי' א"ש צדקדוק. גם ע"ד
 דיבון גי' קמ"י רמו דע"י א"ש והאשה שזכו קמו
 וגסתלקו בעונות. גם אפי' דידוע דע"י השלום
 צבית השפע מתרצה בכל מידי דמיטב וצפרט
 צענין הפרנסה כי אז"ל מחלוקת א"י דוחה ק'
 פרנסות וזה אפי' עם אחרים כ"ש צבית ולהפך
 מרובה נודה טובה וז"ל מידצ"א גי' זין שעי'
 השלום יהיה פרנסה טובה צבית וק"ל. גם רמו
 עד דיבון גי' קמ"י כמספר הק"ס ע"ה והוא
 שם מע"צ אותיות שהוא סגולה להקיס המל
 כמ"ש החיד"א ז"ל ציוס"ת ס"י ק"ח כי ע"י
 האשה זוכה למזל טוב צעוה"י וק"ל :

ס' בלק

וירא בלק בן לפור את כל אשר עשה ישראל
 לאמורי וכו' אפי' לרמוז דבלק ר"ה
 להמשיך עליהם הדינים מלד כר"י צבורות
 וגם ימשיך עליהם ס"מ וסויעתו היינו גונדא
 דיליה. וז"ל וירא גי' ר"י ע"ה וגם ר"ת וירא
 בלק בן לפור גי' ס"מ :

א"נ ראה צמחמתו הטמאה שישראל לא נלחו
 צמלחמה כ"א צכה גי' שמות אביה שהם
 גי'

גוי תניי כידוע ולכך נתפחד והשתחא איש וז"ל וירא בלק בן לפור שבכה אית כ"ל עם האוחזיו שהם גוי תניי עשה ישראל לאמורי מלשון עושה חיל ולכך ויגר מואב מפני העם. ומכ גם שיש להם ד' היות עסמ"צ שהם גוי רל"צ וז"ל כיו ר"צ הוא וק"ל :

כ עמו גם אותה הרגתי ואותה כחיייתי. הקשה לי מר אחי ופת חרש חכם ולי' דחיבת אותה למכ כתיב בה"א ולא כמו שאר מקומות דכתיב בל"א כמו כי אותך ראיתי לדיק וכו'. ואמת אגיד כי בעת ובעונה הויה נאלמתי דומיה ולא ידעתי מה להשיב וש"ב האיר ה' את עיני וראיתי להי בעה"ט צ"י הן עם כלביא יקום וכו' שכתב וז"ל הן עם וכו' כפי מתחיל בה"א ומסיום בה"א שלא ימות משה עד שיכרוג ה' מלכי מדון ע"כ וכן רש"י ז"ל צ"י כנזי פירש וז"ל ודם חללי ישחך נתנבא שאין משה מת עד שיפלו מלכי מדון חללים ויכרג הוא עמהם שגא' ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני ישראל צחרב על חלליהם. והשתחא לפי"ז איש דלכך הוסיף ה' בחיבתו אותה לרמוז לו שהיה כורגו הוא וכו' מלכי מדון עתה ממש וכמו שהיה לבסוף שגברג הוא והחמשה מלכים ביחד. והשתחא ג"כ איש מאמר גם אותה הרגתי דלכאורה ק' דכל גם ריבוי ומה ריבה ורש"י ז"ל פ"י וז"ל גם אותה הרגתי. כרי זה מקרא מסורס והוא כמו גם הרגתי אותך כלומר לא העבדו בלצד קראתך ע"י כי גם בהריגה. ולפי דברינו איש כונת כ"י בפשיטות ולא נלטינו על הסירוס והכונה שבלצד כ"י מלכים הרמוזים ב"א ה' אלא גם אותך הרגתי. ומעתה מ"ש ה' שפתי חכמים ז"ל צ"י הן עם את ד' וז"ל ואעפ"י שאין כאן רמז על הריגתו של בלעם עמהם מ"מ מסתמא כראו לו מן השמים הריגתו כאשר הראו לו הריגת מדן יע"ש ולפי האמור בדברינו יד עני אכן איש שרמזו לו הריגתו והריגת ה' מלכי מדון יחד ב"חתי דיבר וק"ל וכצורת יבחר :

לכה גא ארה לי את העם הזה אפי לפי לע"ד והוא צמח שידוע דבלעם ראה לגלגל על ישראל עון העגל וכמ"ש התרגום ע"פ וישת אל המדבר פניו ושני לקבל עגלה

דעזרו ישראל במדברא אפוכי. וגם בלק היה מסכים הולך ואדרבה הוא היה מצקש לקללם מכה שיטורר עליהם עונותיהם כקודמים. אך מה שהיה עומד לנגדם תירוץ שתירץ מרע"ה לי לויית ולא להם וא"כ הם פטורים דכיון שדבר לי יחיד אנוכי ה' אלוהיך אי"כ אין בהם עון אשר חטא. וידוע דלשון ארה יתפרש לי לקיטה כמו כנולא אורה וסלו חולס לו. והשתחא איש דזהו מה שבקש ממנו שיטורר עליהם עון העגל ואז יוכל לקלל וכדי שלא יטעון לו דהא כבר משה רבם היללם מזה לכך אמ"ל ועתה לכה נא ארה לי ר"ל שתלקוט זה ב"חתי שתירץ לי לויית ולא להם והוא מכה את העם הזה שכמה פעמים קראם ב"חתי יחיד אף שהוא מדבר עם כללותם יחד עכ"ל קראם ב"חתי יחיד וא"כ ה"י שצטל זה ב"חתי שתי מרע"ה ובזה אולי אוכל נכה צו וכו' וק"ל :

ובזה ג"כ איש כונת בלעם צמל כסילים שאמר וישא משלו ויאמר מן ארס ינחני וכו' לכה ארה לי יעקב ולכה זועמה ישראל דלכא"ו ק' מאי נ"מ שהזכיר צ"י שמות יעקב וישראל ביינו כך. ורש"י ז"ל פ"י וז"ל בשני שמותיהם אמ"ל לקלל שמה א' מהם מוצבקה. אך עפ"י יע"ן. וידוע דשם יעקב נקראים בשם חוטאים וכשהם עושים רש"י נקראים ישראל. וז"ש מן ארס ינחני וכו' לכה ארה לי ר"ל שאצטל זה כלי שתירץ מרע"ה ויכיו בשם יעקב ר"ל חוטאים בעגל ובזה ולכה זועמי ישרי אף שכפי הנראה שהם ישראל לי חשיבות אך מכ אקוב לא קבה אל ומה אזעום לא זעם ה' ר"ל שאפי' לגבי הש"י"ת עלה לרזון לפניו זה בתירוץ של מרע"ה וצטל זעמו מעליהם בעת העגל ואיך אנו יכול לצטלו וק"ל :

ויען בלעם ויאמר אל עבדי בלק אם יתן לי בלק מלא ביותו כסף וזהב לא אוכל לעבור את פי ה' אלוהי לעשות קטנה או גדולה ועתה שבו נא בזה וכו' אפי' לרמוז לע"ד צמ"ד ב"חתי משז"ל דכונת בלעם היתה לקלל את ישרי ולחמשיך עליהם מדת אלוהים שהוא דינים גמורים וזה אפי' ג"כ כונת בלעם צמ"ש ב"חתי למלאכים הראשונים לינו פה הלילה דנראה דיש צו מן הדקדוק דלמה נקט בזה הלשון לינו

פיה ולא בלתי אחר אכן כפי"ה א"ש דהוא
 ג"כ היתה כונתו להמשיך מדת אלהים על
 ישראל שהוא גימטי פיה ע"ה ולזה הסכי' עמהם
 באומרו לינו פיה הלילה דהיינו שילינו בהסכמה
 בדעתם להמשיך הדינים על ישראל והשיבותי
 אחכם דביר וכו' נטי' דביר דין בלא רחמים
 אכן כשראה דברי השי"ת שאמ"ל לא תלך עמהם
 לא תאור וכו' אז אמ"ל אם יתן לי בלק מלא
 ביתו כסף וזהב לא אוכל לעצור את פי ה' אלהי
 וניצח ולא ידע מה ניצח והוא עפ"י מה שידוע
 דאותיות הקודמות לשם אלהים הוא שם
אבדט"ם והוא רחמים גמורים וא"כ ז"ש
 לא אוכל לעצור את פי ה'
 אלהי לעשות וכו' ר"ל דמה שאחס סוברים
 בדעתכם להמשיך עליהם מדת אלהים לא תוכלו
 דהא לא אוכל לעצור את פי ה' אלהי דהיינו
 אותיות הקודמות לאלהים דהוא השם הנז'
 שהוא רחמים גמורים שהוא כאלו פה לשם
 אלהים והיינו דקדוק פי הויה יכול לומר את
 דברי ה' אלהי אכן כפי"ה א"ש והיינו דסוים
 בדבריו ועתה שבו נא בזה גם אחס וכו'
 דהקדוק פשוט לעין כל דמאי תיבת נא דקאמ"ל
 כאלו הוא מתחנן להם ואדרבא כל בחר אויפי'
 שהם היו מתחננים אליו באומרו כה אמר בלק
 אל נא תמנע וכו' ולכה נא קבה לי וכו' אכן
 כפי הנז"ל דבלעם ג"כ היתה דעתו מסכמת
 להמשכת דינים על ישראל ובע"כ שלא צטותו
 היה מחזיר המלאכים במאמר ה' וא"כ אפי'
 דחקך תוך כדי דבור מנ"ש להם לא אוכל
 לעצור את פי ה' אלהי כנז' נחמט צו כאומרו
 ז"ל רשעים מלאים חרטות וחסכים בדעתו
 המעוקל להמשיך עליהם דינים מלד אחר דהיינו
 משם אדנות שהוא גי' ס"ה ולזה אמ"ל ועתה
 כיון שכבר באחס לדבר זה * דהיינו המשכת
 הדינים ומלד שם אלהים לא אפי' צשצל הפני'
 שלו שהוא רחמים כנז' אכן אני עתה עולה
 בדעתי להמשיך מלד אחר דהיינו שם אדנות
 וזהו שרמז להם שבו-נא בזה ר"ל שחשיבו
 תיבת נא עם תוי בזה יעלה גי' ס"ה שהוא
 שם אדנות וכולי האי ואולי ואדעה מה יוסף
 וכו' וק"ל :

ועפ"י אפי' כונת הכי שובה ישראל עד ה'

אלהיך כי כשלת בעונך דלכאורה תיבת עד
 אין לו מובן. אכן כפי"ה דשם הקודם לאלהי
 הוא אבדט"ם הוא רחמים גמורים והוא גי'
 ע"ד וזהו דקמ"ל דלריך לשבו צתשי עד שיכפך
 מדה"ד למדת הרחמים וחילוף אלהים ימשיך
 מאותיות הקודמים שהם רחמים גמורים וז"ש
 שובה ישראל ע"ד ר"ל שתמשיך משם אבדט"ם
 הקודם לאלהים שהוא רחמים גמורים ותכפך
 ה' שהוא רחמים עלם הרחמים לאלהיך שהוא
 דין ור"ל שתכפך מדת הדין למדת הרחמים
 וזהו ע"י שם מ"צ כי הוא יש צו כח למתק
 הדינים כידוע מדברי הרב האר"י הכי זלוק"ל
 וזהו כי כשלת בעונך נטי' גי' מ"צ דע"י שם
 מ"צ שתכפך הדין לרחמים וק"ל וא"ש את"ם :
ברה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל.
 אפי' צס"ד דידוע שעי' שעוסק בתורה
 תדיר עושה צתים מרווחים צעו"צ וז"ש מה
 טובו אוהליך יעקב הם אלהי צ"כ וצ"מ. וזהו
 משכנותיך ישראל שיביה לו לעוה"צ משכנות
 מצטחים וק"ל. א"י מה טובו אוהליך יעקב
 וכו' דידוע דע"י שצורת הכלים היה עירבוב
 בעולם טו"ר וע"י מ"ה החדש היה תיקון בכל
 העולמות וכשיושלם התיקון יביה בגאולה וז"ל
 מ"ה רמז לשם מ"ה החדש בזה טובו אוהליך
 משכנותיך וזהו יצוי כונת המד' אימתו תהיה
 בגאולה כשתכתוב אלף על הלוח שכללותם
 יהיו מ"ה :

בנחלים נטיו וכו' אפי' לרמז צס"ד בהק'
 משז"ל מה נחלים מעלים את
 האדם מידי טומאה לטהרה אף ד"ת מעלים
 את האדם מן הטומאה. עו"ן דיש ו' שערי
 צינה. גם ידוע דכשחוטאים ישראל נקראים
 יעקב וכשעושים רש"מ נקראים ישראל וז"ש
 מה טובו אוהליך נטי' טמא שם רמז דהאוהלי'
 שהם צתי כנסיות וצ"מ מעלים מן הטומאה
 וזהו יעקב לי עוקבא ר"ל כשחוטאים אז לימוד
 החורה מטכר אותם וזה מחסדו ית' שמתשיב
 לימוד החורה כיון הנוס שמתהרים וס"ת מה
 טובו אוהליך גי' אל ע"ד חסד אל כל היום.
 משכנותיך ישראל כשהם עושים רש"מ ומכונים
 בשם ישראל אז זוכים לחמשים שערי צינה וזוכי'
 ליחד יסו"ת וזהו משכנותיך ישראל נטי' מיי
 ותי'

ותי ישראל הוא יש"ם ועיי"ז נתקנה המלי עיי
כל הוא היסוד כי כן ס"ת משכמותיך ישראל
ס"ת כל ומשכן הוא רמז למלכות שמתחתים
הדודים לנעלה וא"ש אח"ס וכו"ל :

הן עם לצדד יש"ן ובגוים לא יתחשב. המפי
פירשו דק"ל דאם יש גוי אחד בין עשרה
מפסיק לתפילה ואינם מלטרפים ז"ל וז"ל הן
עם לצדד תי' צדד גי' עשרה לכן ובגוים אם
הוא מפסיק לא יתחשב וק"ל :

והן אני בעיני אמרתי בחפזי כי ידוע
דכשישראל הם באחדות שורה השכינה
עליהם ובפרט דלרין שיבוי מופרדים משאר
האומות ולא יתערבו עמהם שלא ילמדו מהם
מעשים רעים וכמשי"ב ויתערבו בגוים וילמדו
מעשיהם וכשהם באחדות אחד ומופרדים
מארכ"ע אז שורה השכינה עליהם וכמו שפי'
ז"ל והוא באחד אחד לא נאמר אלא באחד
שאין השכינה שורה בישראל אלא כשהם באחדות
כו"ל לבי' פלא יועץ עי' אחדות יע"ש ובדאי
שע"י השראה השכינה וכפרדתם מן האומות
שבה מתקנים מעשיהם וגורמים לביאת הגאולה
וכשהוא ח"ש וז"ל הן עם לצדד ישכון ר"ל
בזמן שעת ישראל הוא לצדד ר"ל שהם כאיש
אחד באחדות גמור ועוד זה לצדד מן האומ"ה
לא שמים זו שמעתי חדא ישכן ר"ל השראה
שכינה חופה עליהם. ועוד חדא צרמו שיבה
משית בן דוד ותי' ישכון בוי"ז גי' דוד בן ישי
שהוא גי' שפי' וגי' כעיקר דכל זכיה זו הוא
משום ובגוים לא יתחשב שאינם מחשיבים אותם
כדי שיתערבו עיבהם וק"ל :

והן אפי' לפרש לע"ד עפי' מ"ש החיד"ה
ז"ל וכו"ל לבי' נאור חכלה ס"י
פי' שפי' צוואמר המגיד ובמורה גדול זה גילוי
שכינה וכו' דגלוי שכינה הולרכו ללקט נילואות
הקדושה שנטמטו במלרים ובטוד שלא נתברר
ניכ"ק לגמרי אין אנו יכולים ללאת לזה השרי'
וגילה שכינתו יתי' בעלם ומלא מין את מינו
ונתדבקו ניכ"ק בשכינה ואז נגאלו. וסוים כי
כ"ת וז"ל והנה ידוע דגם בגלות אלו אהמו
מבררים ניכ"ק וכל עוד שלא נשלמו אין הני
יכולים ליגאל. וזהו דקאמר האר פניך ונושע
יע"ש וזהו דקאמר הן עם לצדד ר"ל כשהן

נבדלים ונפרדים מן האומות אז ישכון זה גילוי
שכינה כתי' ועיי' גילוי שכינה ישכן צלא ויי'ז
ככהו צתו' נוטי' יליל שיכר כל נילואות עד
שיתרוקנו לגמרי ולא יכיה כהם שום לחלוחית
חיות אלא לפגרים מהים וחיות יתחשב יתי'
גי' אחיות חיי תשע ר"ל שזכ' החיות שכיב
לכם תשיב אותם לקדמותם למקומם הראשון :
הנה צרך לקחתי וצרך ולא אשיבנה. שמעתי
ע"ש המפי' ז"ל שפי' שבלעם השיבו
לבלק שמדברין שדצרת עמי הבנתי שרלוקך
שאצרך אותם והוא ממה שאמרת לי וכה
צרכת צרך צקמן כצ"ת שמשמעותו הוא לשון
ליווי לא מקור. ח"ש הכה צרך לקחתי ר"ל
לקחתי מדברך תי' צרך שגראה לי ליווי אך אם
היית אומ"ל וצרך כצ"ת צלירי אז ולא אשיבני
שלא אצרכם עוד ע"כ :

והנה שמעתי שרמז לו בלעם ששם בלק
מורה לצרכה שר"ת שלו הוא צרך
לקחתי. אך בלק הרשע הוא רצה להפך את
שמו ויכיה אותיות לקב שהוא קללה ח"ש לו
בתתי לקב אויבי לקחתיך. אך בהפרש הוא
שדעת בלעם שרצה לרמוז הצרכה בשם בלק
ביושר ולא בעקמימות לה כן בלק היתה דעתו
להפך את שמו ויכיה לקב. ולז"ל לו בלעם הכה
צרך לקחתי מר"ת שם שלך ולכך וצרך שצרכתי
אותם לפי ששמך מורה עיי'. אך כפי דברך
לרין להיות צעיקוס כדי שירמוז לקללה. אך
אני אין דרכי להלך צעיקוס וז"ל ולא אשיבנה
שלא אשיב את האותיות למפרע כדי שיכיו
קללה וז"ל ולא אשיבנה ע"כ שמעתי :

ואפי' שלזה רמז שהע"כ במשלי הפוך רשעי'
ואינם ובית לדיקים יעמוד לפי שכלו
יכולל איש ונעור לב יכיה לבו ור"ל שלפי שרצה
להפך את שמו ולרמוז לו בקללה בשמו אך
הוא כהיפוך האותיות ולא הלך בדרך יושר
לפיוכך היא היתה סיבה שלא לקללם וז"ל
הפוך רשעים ואינם זה בלק ודין גרמא ובית
לדיקים שהם ישראל יעמוד דהא בכל מקום
מלינו לפי שכלו יכולל איש אך ונעור לב יכיה
לבו. ר"ל שלא יתהלל האיש הישר אלא צדרכי
יושר אך בלק רצה לעקם עלינו את הדרך ולכך
יכיה לבו וק"ל :

יזק מים מדליו וזרעו צמים רצים וירוס מאגג מלכו ותנשא מלכותו. אפי' לפרש דהוא רומז וגרמז לענין בגאולה והוא דידוע דלא תהיה גאולת ישראל אלא ע"י החו' כמו שכתוב זכרו תורת משה עבדי הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא. ע"י דזמן הגאולה יהיה יחוד קו"ב"ה ושכינותיה הם רומזים לבי שמות הוי"ו אדנות גי' ל"ה. ע"י מ"ש ה' ליקוטי תורה פי' וישלה והוצא זאת לפנים צבי זה בענין ש"י עולמות דהר"ז מהם הם צבתי החסדים והם משמשים נעלות השחר עד הלות היום צסוד בצקר אור גי' ר"ן. שהם משמשי בצקר ונשרשים בצמד וצרחמים. ע"י מה שפי' הרב האר"י החי ז"ל צבי הכתוב זכר ה' מה היה לנו דצא לרמז דזמן הגלות שהיו חוטאי המ"ה שהוא רחמים מחכפך לדין וז"א מה היה לנו גי' אלהים ע"כ וז"א מה טו"ב אובליך יעקב משכנותיך ישראל זה זמן שיצגה ציהמיק צ"צ ואז כנחלים נטיו וכי' זה מכה זל מים מדליו הוא החו' שנקראה מים וזרעו צמים רצים ע"ד וכל צניך לימודי ה' ואז גורמים לגאולתינו ופי"ן ויתחבר שם הוי"ו אדנות יחוד קו"ב"ה ושכינותיה ונוטי' זל מים מדליו גי' ל"ה ע"ה גם חו' מדליו גי' ל"ה ע"ה וכל זה גרם המעלות הוא החו' ואז יומשך עליהם החסדים צחי' ר"ז עולמות כנז' וז"א וזרעו צמים רצים נוטי' גי' ר"ז ע"ה. ואז יסלקו שליפת כדינים ואדרבא יתהפכו לרחמים וז"א וירוס מאגג מלכו הם הקלי' והדינים ור"ת וירוס מאגג מלכו גי' פי"ן כמנין אלהים שצחי' כדינים יתהפכו לרחמים וז"א ותנשא מלכותו היא מלכות בית דוד ואז יחזור מ"ה לקדמותו ונוטי' ותנשא מלכותו הוא מ"ה ע"ה וק"ל וא"ש אח"כ :

ובא"ן אפי' לי לפרש צס"ד צהקי מארז"ל צגמרה הזכרו צבני עניים שמהם תלא תורה וז"א זל מים מדליו קרי ציה מדליו דהיינו העניים ומצחר יותר ואמר וזרעו צמים רצים ר"ל צני' העניים יהיו צמים רצים דהיינו התורה שנק' מים ע"ד הוי' כל צמח לבו למים וק"ל. ונוטי' ח"ל יהיה זכור לדלות מ"י מדליו וזרעו צמים רצים הם צני' עניים וכנז"ל

ובא"ן אפי' לרמז צפי' זה לענין גאולה צס"ד והוא עפ"י כנז"ל צאופן ח' דע"י החו' נקרב את בגאולה. ע"י מה שפי' הראשונים צכות הכי' וחס עתידות למי' דנוטי' למי' למועד מועדים וחזי' והיינו עידן ועידנין ופלג עידן האמור צדניאל. ע"י משז"ל דגאולה העתידה תהיה צכות ילחק וכן נחמיו נחמיו עמי גי' ילחק. ה' נפ"ח מע' גי' אות י' נשם ה' יוסף תהלות ס"י צי' יע"ש. ע"י משז"ל טעמא לעיכוצא צגלות המר והגמבר הוא כדי ללקט תשלום הרפ"ח נילולות הנשאים שהם פי"ן כו' הצ"ר כצר ליקטו אותם בצמלים ונשאר פי"ן וכשנצטר הנילולות קדושה צשלימות אז תצא הגאולה צמברה צימיו והשתא ח"ש דיהי"ב טעמים וסימנים לגאולה חדא זל מים מדליו הם החכמים הלוועדים צתורה ואז יהיה גרם המעלות לגאולה וס"ת זל מים מדליו למי' והוא לימועד מועדים ו'הזי' ועוד וזרעו צמים רצים ר"ת גי' ר"ח רמז הרומז על האר"ש לילחק שהוא גי' ר"ח שצכותו נגאלים ישראל. ועוד וזרעו גי' רפ"ח ע"ה שהם נעוכבים גט שחרור מאור"ע צשציל הרפ"ח נילולות ובר"צ מהם כצר נתקנו ונעשו חסדים עליונים וז"א צמים רצים נוטי' צ"ר הנשאר לנו וירוס מאגג מלכו ר"ת פי"ן צגימטי' שצריכים אנו להרים הפ"ן כנז' מן הסט"א וכשנשלים להרים הפ"ן אזי ותנשא מלכותו הוא מלכות צן חזד וכו' רלזן צצ"א :

איתן מושבך ושם צסלע קקך. אפי' לרמז צס"ד עפ"י מ"ש ה' מהר"י שלי"ה והכי' צס' ויהי צפי' ויתחזק ישראל וישב על המטה ח"ל חזקו ומושבו ואיתן היו עזור המטי' שהיתה מטתו שלימה ואשרי' מי' שזוכה לזה וע"י יתפלל כל חסיד עולם ועד שלא ימצא פיסול צזרעו וזרע זרעו עד עולם כי' חין לו לאדם צעולמו אלא כשמניח צנים בגונים. זהו ענין כשצריך יעקב את צני' יוסף כתוב ויצרך את יוסף כי' צרכת הבנים ומעלתן היא צרכת יוסף וזהו רמז ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך כלומר אם תוליד עוד צנים ויהיו בגונים כמו אלו וזהו אחריהם שילכו אחר מדותיהם לך יהיו למי' כל חמדת יש' הלא לך כי' אשרי' לאצ

לאז המניח צנים כגונים זרע כשר יקרא חיי וחינו דארז"ל דהמניח בן ממלא מקומו לא נאמר בו מיתא חלה שכיבה וה"ל כמבואר מלין עכ"ל ז"ל :

ובזה יובן איתן מושבך ושים צסלע נוטרי עם התיבות גי צין ע"ה ר"ל דאז יכיה חזק מושבך צעוכ"צ כשיכיה הבן כשר ולזה רמוז צין ע"ה ר"ל שכל מדותיו טובות ומתוקנות אז הוא גי' גין רמז שיכיה אצו צג"ע עם הלדיקים כי ברה מזכי אצא. ומכ"ש אם יכיו שניהם שוים לטובה ולצרכה ואפי' כי נוטי ושים צסלע נוטי סצוביו שרפים. יכיו עומדי לפניו ביום וצלילה משמשים. **ואפי'** שפפ"ז ירומז כונת הנסמרה גי' הוצא

צפ"ט ז"ל צס' זה וז"ל מושבך. גי' צמסרה כגא. משמני הארץ יכיה מושבך. ונפקדת כי יפקד מושבך וכו' וז"ל פירש וז"ל העפ"י שאיתן ומשמני הארץ יכיה מושבך. יפקד מושבך כי יבא אשור וישבך ע"כ וכוונתו מצוהרת שאל יבטח האדם צממונו אם הוא רואה שהוא מלליה בכל אשר הוא עושה כי ס"ס יפקד מושבו ולא יתמוד צב. ולפ"י הרב מהר"י שלי"ה כנז' יובן שפיר שהוא רומז על הצנים שיכיו עובדי הש"י"ת כי זכו העיקר ומכ' יסכון גבר אם צניו צ"מ צנים משחיתים ורעים וכיולא כי צזה ודאי שהוא מגיע להם ולזרעם וגם לאציהם שפריו הוא קוץ מכאיב חיי' ואל' זה רמז איתן מושבך רמז לצנים יראי ה' וכנז"ל. ע"ז נאמר כאלו משמני הארץ יכיה מושבך שזכו הכנאה העיקרית. ועוד צב כי אחריתו תכיה לטובה. אחר מיתתו וז"ש כי יפקד מושבך וע"ז נקט מושבך ולא אמר חייך דר"ל המושש ומעמר שלו נחמר חכן באמת הוא חי וקיים מכ' הוא צחיים אף זרעו צחיים. ה' יזכנו לצנים כשרים ויראי שמים ואת צניהם אחריהם אכ"ר :

וירך שפ"י נוטי שגר פסיעות יש. אפי' שהלך ליקח שכרו אף אם לא יקלל משום שגר פסיעותיו. וצדק רמז אמרתי צס"ד דאפ"ל עם מכ' שנסתפקתי צענין מאי דאמרין צש"ס לגבי הכיה איתתא דכוות' אחי"א לגבי דר"י ואמ"ל ר' ולא שגר פסיעות יש וכו' ע"ש. אם

גם צענין מי שהולך להקביל פני רבו או פני אצו צרגל ואית ליה מדידיה לשכור צעגלה או עשא אדם כדי לילך וכו' הולך צרגליו ליקח שכר פסיעות אם גם צכאי גוונא אמרין שפ"י. או דוקא צריחוק וקירוב במקום אמרין הכי כמו דאשכחין צכיהא איתתא. אבל צענין אם ילך צרגליו או לא לא אמרין הכי. צחר דצעי"א הדר פשטא דסיים שם צנדון הכולך להקביל פ"ר או אצו צרגל אמרין הכי דהעיקר הוא דכל שמכווין לכבוד הכולך אללו בודאי שהקצ"ה חולק לו שכר על כל פסיעה ופסיעה כי היא פסיעה צפעלים אם צעליו עמו הוא הש"י"ת שכל כוונתו לכבוד ה' אזי גם ה' לא ימנע טוב לכולכיים ולפוס לערא אגרא. אי צעיה איתא קרא אנה אמנה לה מהכא העפ"י שאין ראיה לדבר זכר לדבר מענין שאמרו לו לרבי עקיבא ע"כ פסיעה ופסיעה שפכת דם ע"ש וגדולה מדה טובה שעל כל פסיעה ופסיעה יכול על מגן הכה שכרו אחר ופעולתו לשלם צמיטצא. וצזה ח"ש ונוטי וילך ואם ילך לצורך כבוד ר"ל לכבוד מלכה או שפי' שגר פסיעות יש וכו' :

ועפ"י אמרתי צחפזי לצאר צס"ד כוונת ככתוב צחללים צא"צ ס' ה' וז"ל אשרי תמימי דרך כהולכים צחורת ה' אשרי מולרי עדותיו צכל לצ ידרשבו. וכדקדוקים דצפסוקים אלו מצוי לעין כל חדא אומרו אשרי תמימי דרך ואן צדידן לא ידענו איזכ דרך יסכון סתם עלינו את הדרך לא תיאר כל לורכו. ועוד מאי סמיכות זה למכ' שאחריו אשרי מולרי עדותיו וכו' אכן עפ"י ח"ש וכו' דרמז לנו דכע"כ דאם אירע כה"ג צמי שהוא רואה להקביל פ"ר או אצו צזמן שיכול לרכוז צעגלה או צענין אחר ויכול לצא אללו צלי שום טרחה אחכ הדרך יסכון אור ואם הלך צרגליו יותר נראה שהוא טורח לקיים מצותיו ית' ואן ליה שפ"י. או דוקא צרחוק וקירוב אמרין וכנז' ומכ' גב דכנראה שהיא מלוכה דרצון וכן נראה דקדוק כלשון שאמרו צש"ס ע"כ ותאמר אליו לא חדש ולא שצת מכאן אמרו חייב אדם להקביל פני רבו צרגל משמע צכדי"א שכיה דרצון ואסמכות אקרא וע"ז אמר דכאמת הוא

דגם צכה"ג כל שמכוין לכבוד התרי וכבוד ה"ת מלוב מקרי וכדין ציבה"ן אית לה ואית ליה שבר פסיעות וכו'. וזכו דקאמר אשרי תמימי דרך דרך דייקא ביינו שיכול לילך צלי שום טרחא ועכ"ז הולך צרגליו לכבוד המלוב ע"ז מאושר יקראוהו וזכו דקאמר אשרי תמימי דרך וצ"ח שיחיתיו צאזיח דרך קאי ואמר הכולכי צתורת ה' הכונה שהולך להקציל פ"ר או אצוי לקיים מלות חכמים וכס אמרו שהייב אדם להקציל פ"ר וכו' ואס ח"ו יעבור על דצריהס קאי צלח תסור ולכך אמר הכולכיס צתורת ה' אכן דוקא אס כונתו צהולוך לקיים המלוב וכבוד התורה על צוריה ולא לשום פניה אחרת וזכו דסמך לו אשרי נולרי עדותיו ביינו המלוב בני"ל וכיוצא צה צתנאי צכל לצ ידרשוהו לה"ת צכל לצס ליחדא שמייה דקוצ"ה וכו' וגס תיבת ליב לכבוד צוראס צנוטי. צכה"ג הוא דאמרינן דאית ליה שפ"י וק"ל :

ובס"ד אפי' דזכו כונת התנא צאצות פ"צ וז"ל ר' אומר איזוכי דרך ישרה שיצור לו האדם וכו' זכיר צמלוב קלכ כצחמורה וכו' והוא הדבר שרנח כהנא וז"ל איזוכי דרך ישרה שיצור לו האדם דרך דייקא ר"ל צכה"ג כילד יעשה לז"ל כל שהיא תפארת לעושיה הוא השי"ת שכונתו לש"ש. וגס ותפארת לו מן האדם וממנו יראו וכן יעשו לכד התורה צכל גופס. וכ"ת איזכ סמך יש לזכ לז"ל וכו' זכיר צמלוב קלכ הוא הקבלת פ"ר או אצוי כצחמורה שהוא הקבלת פניו ית' צצית הכנסת. וכמו דהתס שכר פסיעות יש. גס כאן צענין כבוד אצוי או רצו דינא הכי דדרשינן יראה יראה שאין אהה יודע מתן שכרן ש"מ לגבי השי"ת ניחא ליה יותר :

בהפטר

ומה ה' דורש עמך כי אס עשות משפט ואהבת חסד והלנע לכת עם אלהיך. וצ"ן צס"ד צכה" מ"ש ס' הצרות והצ"ד לה' תכלה לדוד מוסאפייה ס"י ל"ז וז"ל ע"פ צצת צה' ועשה טוב שכון ארץ ורעה אמונה דידוע

דעיקר המדות הרעות כס ד' הצלות מדי יסודי הגוף מים אר"ע ומיסוד האש צל הגאור והתיקון הוא אדרבא להיות לו הכנעה וענוה צחושצו כי האדם צצ"ח מכאדמה וישצ אחר מיתתו לילך שס. ומיסוד הרוח צאים כל הדצריי האסורים ודצרים צטלים כי הדיצור הוא רוח ממללא והתיקון הוא לעסוק תמיד צד"ת כמ"ש מרפא לשון עץ חיים. ומיסוד המים צאים כל התלות הגופניות האסורות. והתיקון הוא להסתפק צהכרחי דוקא ולא צמותרות צחושצו כי על הכל יצ"ח אלהים צמשפט ויסצול יסורים קשים ומרים צגהינס וגלגולים וכיוצא. ומיסוד העפר צל לו העלצות וכיוצא ומתצטל מתורה ומלות כי הוא מר וגאור והושצ תניד מה יכ"י אחריתו וצפרט אס צל עליו איזכ גוק או איזכ לרה הוא עלצ ואין לו מ וזה. והתיקון לזכ הוא שיכיה לו הצטחה צשי"ת שהוא ית' רחמיו על כל מעשיו וע"ז יסיר היגון ואהבה וכינים צקרצו ששון ושנחה. כמלא דמארצע יסודות ארמ"ע צאים אלו כד' מדות רעות גאור דצריי אסורים. תלוות אסורות ועלצות שהס ארצע אצות נזיקים אצות מכלל דאיכא תולדות דהיינו כל שאר מדות רעות נמשכות מאלו. כמלא דתיקון העלצות הוא הצטחון צשי"ת. ותיקון דצרים צטלים ודצרים אסורים הוא עסק התורה ותיקון הגאור הוא הכנעה וענוה. ותיקון התלות אסורות הוא האמונה כי על הכל יצ"ח אלהים צמשפט וענוש יענש לעוה"צ. וכל ד' אלו רמזס דהע"ה צפסוק כזכ צצת צה' הוא תיקון מדת העלצות. ועשה טוב דהיינו תוכ"ק שנקראת טוב כמ"ש כי לקח טוב הוא תיקון מדת הדיצור דצרים אסורים ודצרים צטלים. שכון ארץ שהיא מדת הענוה והכנעה צחושצו כי סוף אדם למות ולשכון צתחתיות הארץ הוא תיקון מדת הגאור. ורעה אמונה הוא תיקון מדת התאוב דצרים אסורים. והנה ר"ת של ד' תיקונים בני"ל הוא אהצ"ת ר"ת אימונה ה"כנעה צטחון תורה. וצ"ח פ"י כונת הכי ואהבת אה ה' אלהיך צכל לצבך וכו' יע"ש וצ"ח א"ש כונת הכי ומה ה' דורש עמך. א"ת מה אלא מלה וגס ואהצ"ת אסד נטי' אמונה הכנעה צטחון תורה. וצמאי דסליק פתה וסוים והלנע

והלנע לכת עם אלהיך דכיינו שלא ילמוד צחוי
 צרבים כדי להתיכר חיו אלה לש"ש דוקא :
 דהגיד לך אדם מה פוז ומה כי דורש ממך
 וכו' אפ"ל צס"ד דרך רמז דכבר ידוע
 דתיבת מה הוא כינוי לענוה ע"ד ונחמו מה
 וז"ש בגיד לך אדם ר"ל אדם העליון רומז
 לאין סוף צ"כ מ"ה טוב. ר"ל הענוה שמכונה
 צחוי מה הוא טוב לאדם וז"ש ומי ר"ל הענוי
 כי דורש ממך שעי הענוה ירויה כמה דברי
 חדא כי אם עשות משפט שעי הענוה יזכה
 לדין לאסוקי שנעשה אליבא דהלכתא וידין דין
 אמת בין אדם לחצירו וגם עיי הענוה יכפה
 לס"נו ואין לו שליטה עליו ונוט' כי אם עשות
 משפט גי' סמ"ל. ועוד צכ ואהבת חסד שיאהב
 לעשות חסד עם חצירו ובעיקר והלנע לכת
 עם אלהיך שכל מה שתעשה יכיה בהלנע ולא
 בגלוי וק"ל :

שכנגדו של לד אמוריים ואני חושש שלא יקיימו
 בנו מחשבתם הרעה להכריג אותנו בהרים הנו'
 בחלים ובליסטראות כיון שאנחנו עוזרים בנחל
 ולזה צחוק כדי דבור אמר שכפחד הנו' לא
 היה פחד יען שנהפך מחשבתם הרעה על
 עתמם ורמז זה באומרו מאין גוט מתו אמוריי
 יתבטלו נחלים ר"ל כי הקצ"ה עשה נס גדול
 שנכנסו בהרים זה צחוק זה ונתבטלו הנחלים
 וממילא נכרגו כל האמוריים וזה הענין הוא
 בעזרת הש"ת וית"ש וז"ש עזרי מעם כי עושה
 שמים וארץ הוא יתי יכול על כל. איג אפי'
 לרמוז צמח שידוע דעי הענוה מתבטל הילכ"ר
 וז"א אשא עיני אל בהרים רמז לילכ"ר שגרא'
 לעתיד לדיוקים בהרים הגבוהים איך ובמה אוכל
 לו לז"א מאין ר"ל אם חושב עלמו כאין והוא
 רומז אל הענוה יצא עזרי כי עיי הענוה נכנע
 ילכ"ר ועוד עזרי מעם כי כי אלמלא הקצ"ה
 עזרו אינו יכול לו כידוע וק"ל :

ס' פינחס

עיין לרש"י ז"ל צס' חוקת ע"פ ואשד הנחלי
 וז"ל הרגום של שפך אשד שנשפך שם
 דם אמוריים שהיו נחבאים שם לפי שכיו בהרי'
 גבוהים והנחל עמוק וקלה בהרים סמוכי זל"ז
 אדם עומד על הכר מזה ומדבר עם חצירו צבר
 הזה וכדרך עובר צחוק הנחל אמרו אמוריים
 כשיכנסו ישראל לארץ לתוך הנחל לעבור. לא
 מן המערות בהרים שלמעלה מהם ונהרגם
 בחלים ואבני בלוסטראות וכיו אותם הנקעים
 צבר על לד מואב. וצבר על לד אמוריים היו
 כנגד אותן נקעים כעין קרנות ושדיים בולטין
 לתוך כיון שבאו ישראל לעבור מדטעז הכר של
 ארץ ישראל כשפחה היואלת להקביל פני גבירתי'
 ונתקרב ללד בר של מואב ונכנס בו אותן
 השדיים לתוך אותן נקעים ונהרגם וזהו אשר
 נטב לשבת ער שהבר נטב ממקומו ונתקרב
 ללד מואב ונדבק בו וזהו ונשטן לגבול מואב ע"כ :
אשר צזכ אפי' לרמז צס"ד צכונת הכתוב
 בתהלים ס"ו קכ"א וז"ל אשא עיני
 אל בהרים מאין יצא עזרי מעם כי עושה
 שמים וארץ. דלכאורכ קשה דמתחיי דבריו אמר
 מאין יצא עזרי ואח"כ אמר עזרי מעם כי
 וכו' ועפ"י"ה א"ש וז"א אשא עיני אל בהרים
 רמז לבהרים הנו' וזה בר של לד מואב ובר

ידבר ה וכו' פינחס בן אלעזר בן אהרן
 ככהן וכו' כתב כי החד"א ז"ל צס'
 נחל קדומים וז"ל פירשו צזכ"ק דנשמות נדב
 ואביבוא נכנסו בו וז"ש בן אהרן ממש כי פינחס
 בן אהרן וכיינו דכתיב ותלד לו את פינחס
 אלה ראשו אבות הלויים כי צפינחס צאו נדב
 ואביבוא ראשי אבות הלויים עכ"ד. וסוים וז"ל
 ויש לרמוז השתא דקאמר כי בן אהרן האמור
 פה לכודיע שהוא בן אהרן ממש נדב ואביבוא
 נאמר כי זה אהרן ר"ת ראשי הלויים נדב
 אביבוא. ולדידי הקטן אפי' לרמוז כי נוטריקון
 פינחס בן אלעזר בן אהרן ע"כ גי' נדב ואביבוא
 גם תיבות בן אהרן הם אותיות יא נרצ"ה
 ר"ל נוט' נדב אביבוא נרצ"ה שנתעברו בו
 ונשמתו נתרצית ונתגדלה. עו"כ כי ז"ל וז"ל
 ולפי מ"ש גורי כארי ז"ל דזמרי עשו ופינחס
 ילחק וצא להורגו כנגד מה שאהבו צתחילה
 יש לרמוז כי ר"ת אלה ראשי אבות הלויים
 ע"כ גי' ילחק להורות שנתעבר בו. וכן פינחס
 צו"ד גי' ילחק ע"כ :

איתא

יט

איתא במדרש פינחס בן אלעזר צדין הוא שיטול שכרו אפי' דידוע דשכר מלות צהאי עלמא ליכא אצל המוסר עלמו על קידוש השם כאילו מה ולכך יש לו שכר מלות צהאי עלמא וכמו שפרש ה' דגל ראובן במ"ד צתהלים אליך ה' נפשי אשא הכ"ד ציומו תתן שכרו וז"ש פנחס בן אלעזר שנסר עלמו על קידוש השם לדיק הוא שיטול שכרו אפי' צהאי עלמא דנחשב כאילו מה וק"ל :

א"נ אפי' דרך רמו צמ"ש במדרש י"ב נסים נעשו לו ומני לכו ואזיל וא"כ מכה שראיו שנעשה לו נסים מוכה דכונתו לשמים דלא עביד ניסא לשקרי ח"ו וז"א צדין הוא גי' י"ב ר"ל מכה שנעשה לו י"ב נסים מוכה דכונתו לשמים ולכן ראוי הוא שיטול שכרו וק"ל :

ובאו"א פ"ה ה' יעקב מדוצנא ז"ל פ"ה עפ"י משל נער אחד משרת אלל עשיר רק צעזור ארוחת שולחנו וישרתו בכל כחו ימים רבים. פעם א' עסק העשיר בסעודת פורי' ויחללו וישתו והטיבו לבס ויצא סותר גדול ויבקש מאתו למכור לו כמה נויני סחורות אשר בחנותו וידתכו העשיר ויאמר לו לך ושוב ומחר אתן לך כי עתה עת משתה ושמתה. והנער קם מעל בשולחן ויאמר לו חני אלך ואציל אליו את הסחורות אשר מבקש ותן לי המפתחות מן החנות. אמ"ל העשיר ולמה תשצית לך סעודתך ויאמר יכיה מה שיתיה והנער רץ והציל סחורות וימכור לו והרווח הרבה מאד. למחר שאל אותו העשיר הגידה לי מה משכורתך הלא עבדתני זה ימים רבים ויאמר הנער הלא לא קצבת לי שכירות ויאמר העשיר דע כי מתחלה תשצתי עליך כי אכילתך חציו עליך כ"כ עד כי ארוחתך הוא משכורתך ועתה הלא עיני ראות כי לא ארוחתך חציו צעניך כ"כ כי השלכת סעודה יקרה ועריצה אחרי גיוף לכן ראוי לך מעתה לתת לך שכר עבודתך. הנמשל כי כבר מבואר שאין צדק האדם לשלם להקצ"ה ולהשיב גם צעד החיים לצד כי טוב החיים הוא טובה גדולה ולריך לעמול כל ימיו צעד הטובה הזאת. והשכר משארי טובות צעו"ז וצעו"כ הלא אינם רק

נדבה וחסד לפנים משורת הדין. אצל פינחס אשר נסר נפשו וחיותו צעזור קדושה שמו יתי' וחרף נפשו למות כי לולא הנסים היה מאבד חיותו וצדחת גילה דעתו אשר חייו לא נחשב צעינו למאומה א"כ לריך לשכר אחר וצדין הוא שיטול שכרו וק"ל :

ובאו"א פ"ה ה' דרוש שמואל דאיתא וק"ח ע"י משה. שמעון ולוי חטאו בשכם. לוי פרע בעגל שגא' ויעמוד משה צעזר המחנה ויאספו אליו כל בני לוי. וחזר והלוי את המקום בשמים ע"י פינחס. שמעון לא די שלא פרע אלא לוח עוד שגא' ושם א"ש ישראל וכי' זכו צדין שיטול שכרו צעו"ז שכרי יש לו הלוואה אלל המקום ע"כ :

ובאו"א פ"ה ה' ויקרא ילחק עטויה צמשז"ל מי הקדימני ואשלם וכי' והמפי ז"ל תירלו דכשיעשה המלות צשמח ינלל מזה. ולע"ד יש לתרץ דאם יעשה דבר שאין מחוייב בו מן הדין כגון צמלות הלדקה שחייב צמעזר והוא נכב טובת עין ונתן יותר וכן צמלות השייכים צגופו דאם הוא צאופן שמוטלים על גדולים הימנו וקדם הוא ועשאו צב"ה"ג הוא הקדים לה' ויש לו שכר מן הדין. והנה הכא צענין פינחס לא היה מחוייב להכניס עלמו צזה כיון דאיכא גדולים ממנו וכמ"ש ריש צו קריני וכי' ומי צקש זאת מידו מן הדין אצל איכו לגרמיה הוא דעבד והכניס עלמו צסכני גדולה כי האי וקרא בתצ קינא לה' וא"כ לגצי דויה ודאי דליכא טענת מי הקדימני. וזהו שאמר דכיון דפינחס קנא את קנאתי צתוכס והכניס עלמו צעו"כ הקורה צדבר שאינו מחוייב צו ולאו עליה דויה רמייא א"ל ודאי צדין הוא שיטול שכרו דנילול מענין מי הקדימני ולכן צדין הוא שיטול שכרו וק"ל :

ובזה פ"ה כונת הכי צסי' שופטים וז"ל לדק לדק תרדוף ור"ל שיוציא צי' מעשרות והוא יותר ממה שחייבוהו חכמים וצזה למען תחיה וירשת את הארץ זו ארץ החיים דבר"ל לדויה כמו ירשה וצדויה ודויה יטול שכרו ונילול מטענת מי הקדימני וק"ל :

ובזה פ"ה ג"כ נתון תתן לו וכי' כי צגלל הדבר הזה וכי' :

עוד פ"י מאז"ל בפ"ק דבתרא ז"ל שאלו את שלמה בן דוד עד כיבן כחכ של נדקא חמ"ל לאו וראו מה פ"י דוד אצא פזר נתן לאביונים וכו' רבא אמר מכבא וכו' מרומים ישכון וכו' מה טעם משום דלחמו ניתן לחמו ממש וכו' יותר על חיובו עש"ב :

איתא במד' ס' זה ז"ל פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן בדין הוא שיטול את שכרו עכ"ד וכל ברוחא ושימט תמיה תמיה יקרא דמכיבא תיתי שלא יטול את שכרו אכן ראיתי בכתבי מו"ר ח"ר אליהו טראב נר"ץ שכבדא משם ה' עוללות בצל"ז ז"ל שפי' בכונת רש"י ז"ל בסי' זה ז"ל פינחס בן אלעזר וכו' לפי שהיו השצטים מבזים אותו בראיתם בן פוטי זה שפיטס אבי אמו עגלים לע"ז וברג נשיא שצט מישראל לפיכך בא ככתוב ויחסו אחר אהרן עכ"ד רש"י ז"ל והקשה ברב ז"ל דמאי נ"מ בזה שיחסו אחר אהרן עדיין חרפתו לא חממה אכן פ"י ז"ל בדרך חריף וכו' עפ"י מאי דאיתא בגמרא קשים גרים ליש' כספחה ופירש"י הטעם משום דגרים אינם מדקדקים כ"כ בצמות ישראל ונעשים ישראל עליהם מחמת דכל ישראל ערבים זצ"ל דכתיב וכשלו איש באחיו בעון אחיו וכתום פירשו להפך דאדרבא דגרים עדיפי ומדקדקים יותר מישראל ונעשו ישראל על שלא ילמדו מהם. וא"כ לפי פ"י תום מאי גנאי שאמרו עליו בן פוטי זה אדרבא הוא מגרים וגרים עדיפי. ולפירש"י א"ש. והיתא טעם מפני מה ניטלה הכבונה ממשכה וניתנה לאהרן הוא נחממת חטא שסירב בשליחו ולמה צחמת סירב והיתא הטעם דנשא ק"ץ מהגר שאינה אלא גיורת ושלה לה הקצ"ה מלאך ישראל עכ"ל. וא"י אמרת גרים עדיפה נסתר הק"י וא"כ מדמלינו שנעש ע"ז הואיל וסירב בשליחות מוכרחין אנו לומר דגרי' עדיפי. והשתא א"ש לפי שהיו השצטים מבזים דכס למדו דישראל עדיפה וקשים גרים וכו' בפירוש היא כפירש"י לפיכך בא ככתוב ויחסו בן אלעזר בן אהרן הכהן וק' מ"מ ניטלה הכבונה ממשכה ול"ל מכה חטא שסירב בשליחות. וק' הא יליף הק"י. ול"ל דהק"י נסתר מחמת דגרים עדיפה וא"כ שפיר יחופה בגנאי עכ"ד ז"ל וכו' נכון.

אשר צ"כ א"ש כונת כמד' דהמבזים היתכ כונתם דמלצד שאינו ראוי לשכר אלא אדרבא ראוי לעונש לפי שלדעתם שהוא פחות חי' לפי שהוא בן גרים ואינו ראוי להרוג הנשיא. אכן כשנאמר דהגרים עדיפה בזה סרה תלונתם ויבא על שכרו, וז"ל פינחס ו' אלעזר בן אהרן הכהן ק' למה ניטלה הכבונה ממשכה וניתנה לאהרן אי משום דסירב בשליחות הא צחמת יליף ק"י. אי' דק"י נסתר דצחמת גרים עדיפי וקפ"י כתום. ובכן כציון שהיו מבזים אותו וכלומר שראוי לעונש חי' נסתר מחמתו ולא די שלא יענש אלא אדרבא ככה שכרו אחר ז"ל מכה פינחס וכו' ו' אהרן הכהן ומשה אינו כהן משם ועלה בדין הוא שיטול את שכרו דגרים עדיפי ואדרבא כיוני שצחייכו וק"ל :

ובכתוב עלמו פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן כשיב את חמתי וכו' אפ"ל בדרך רמז כי ע"י מעשה זה של פינחס שיבך כל הדינים והמקטרגים מעל ישראל והמשיך להם שפע מלמעלה. ור"ת פינחס בן אלעזר בן אהרן ג"י פ"י צדקדוק כמנין שם אלהים שהוא דינים גמורים ואם חלף עמכם אות ה' של כשיב יביח לא ג"י הויכ אדנות שע"י מעשיו חיבר הויכ אדנות ונעשה שלים בעולם העליון גם נוטי' כשיב' כשי' צו רמז למאז"ל עתיד הקצ"ה לכנהול לכל לדיק ולדיק שי עולמות וכ"ז גרם ע"י שהשיב את חמתי מעל בג"י בקגאו את קנאתי צתוכס וק"ל :

וידבר ה' אל משה לאמר פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וכו' לענין גאולה פ"י מנ"י ה' ח"ר עזרא טראב נר"ץ דרך רמז עפ"י מה שהצטיח הקצ"ה לנביא לעת"ל לאמר לאסורי' לאו ולאשר בחושך בגלו. וזה פ"י המפ' כונת הכ' בתהלים ז"ל כלו עיני לאמרתך לאמר ר"ל למה שאמרת לאמר וכו' רמז להכתוב לאמר לאסורים לאו וכו' מתי הנחמתי ותקיים הצטת' זו ע"ע וכו' כו"ף. עו"ן מאז"ל פינחס זה אליהו וכו' מצטר הגאולה ליש' כידוע ז"ל וידבר ה' אל משה לאמר ר"ל זה הלאמר עתיד פינחס בן אלעזר לאומרו שזכו אליהו המצטר וק"ל. ואני הכדיוט צרגליו אעבורכ לפי עפ"י כונת

כונת הסמיכות בדרך רמז והוא דקודם לו כתב אלף והוא לשון לימוד עד"ה והאלפך חכמה ונדע דע"י לימוד התו תמכר הגאולה כדכתי' זכרו תורת משה וכו' הנה אנכי שולח לכם את אליה וכו' וז"ל אלף ר"ל ע"י לימוד התו וידבר ה' אל משה שהוא גואל ראשון הוא גואל אחרון וכמשי"ה מיה שיכיה הוא שיכיה כפי ז"ל. לאמר שהוא יקיים זה בלאמר לאו וכו' כנ"ש ה' הני יל"ו :

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב וכו' פ"י צוה"ק דגשמות נדב ואציהוא נכנסו בו וז"ש בן אהרן ממש כי פינחס בן אהרן והיינו דכתיב פי וארח ותלד לו את פינחס אלה ראשי אצות הלויים כי צפינחס צאו נדב ואציהוא ראשי אצות הלויים עכ"ד ופי' הרי נח"ק השתא דקאמר כי בן אהרן האמור כאן בן אהרן ממש נדב ואציהוא נאמר כי זה אהרן ר"ת ראשי הלויים נדב ואציהוא ולפנ"ש גורי האר"י ז"ל דזמרי עשו ופינחס ילחק וצא לברגו כנגד מה שאבדו תחילה יש לרמוז כי ר"ת אלה ראשי אצות הלויים גי' ילחק עם הכולל להורות שנתעבר בו וכן פינחס צו"ד גי' ילחק עוד בכתבי גורי האר"י ז"ל דפינחס היה חלק טוב של יוסף וזמרי חלק רע של יוסף עכ"ד ואם נחצר שני ההקדמות האמורות נראה דעשו הוא מצחינת הרע דיוסף ובהכי ניחא מ"ש בצתרה ד' קכ"ג בעל ר' שמואל בר נחמני מרי יונתן כתיב ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וכו' מ"ש כי אחיליד יוסף ח"ל ראה יעקב אע"ה שאין זרעו של עשו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף וכו' ולפי האמור דעשו חלק הרע של יוסף ניחא דלכך נמסר ביד זרעו של יוסף שהוא חלק הטוב וזה לעומת זה ודע דמ"ש חני צעניי בהגהת הזכר הנדפס מחדש פי' פנחס ד' רי"ד לקיים נסחת ואי תימא דלא זכה לכהונה ועד לא עבד עובדה דא וכו' עד זכרתי מנ"ש צוהר ד' רי"ז ע"א וגם שם יש תרי נסחי והמעוין יראה דיש מקום לשתי נוסחאות צדק רי"ד ודי' רי"ז ולכל נוסחי לריק לידחק כלשון אחד ואכמ"ל ודוק היטב ויש להכריע צווסחאות דפינחס היה כהן ואח"כ זכה לסוד כהנא רצא מנ"ש ד' רכ"א ע"ב וק"ל :

הנני נתן לו את בריתי שלום. ואמרו ז"ל החיים והשלום והק' המפי' ז"ל דכיון שכבר נגזרה גזירה מלפני הקב"ה שחטא אדכ"ר שסוף אדם למות ודברו של הקב"ה שצוה אף החל דברו ונתן לפינחס שכל יראה מות. ופי' ה' י' פדהלור ז"ל צמ"ש צמ"ס שצעות שצוה שלא אוכל ואכל נבילות וטריופות שקלים ורמשי' חייב. ור"ש פוטר. וכיון זה מאי חייב הא מושבע ועומד מהר סיני הוא. רב ושמואל דאמרי תרויבו צכולל דברים המותרים עם דברים האסורים וכתב רש"י אם הוב נשבע על הנבילות לצדן לא היתה השצוה חלה אצל זה שאמר שלא אוכל סתם כלל דברים המותרים עם דברים האסורים יחד ומגו דחילא השצוה להיתירא חילא נמי לאיסורא. והי' ש"ך על התורה כתב שהאדם הוא מדי' יסודות ארמ"ע וכו' יתגבר טבע האש על הנמים או להפך הוא מת. והנה הכא נשבע ה' ואמר לכן ואין לכן אלא שצוה הנני נתן לו את בריתי שלום וסתם שלום הוא צכולל בין צינו לצין חצירו. או צינו לצין אשתו וכן ג"כ באיצרו וצד' יסודותיו שלא יתגרו זצ"ו ומגו דחילא אהק דהו' היתרא חילא נמי אהך שיכיה שלום ג"כ צד' יסודותיו וע"כ לא ימות וזה היה שכרו לפי שפנה לצו מן העצירה וגם שניול מן העצירה. וזהו שאז"ל צדן הוא שיעול שכרו עכ"ד ז"ל. ולדידי הפעוט אפי' לרמוז על פי"ד בכתוב עלמו דר"ת. ה"ני מותן ל"ו את צריתו גי' פי"ח כמנין בצול"ל שגי' שלה פי"ח והוא לרמוז לתרן הקו' הנ"ל דאך הקב"ה נתן לו זה הצרית החיים והשלום אלא צכולל כתי' גם ר"ת פינחס בן אלעזר בן אהרן גי' כול"ל לרמוז להאמור :

כזבי צת לור ראש אומות צית אב צמדון הוא אפי"ל בדרך הל"ז צמשז"ל צכ"מ וצפרט צספרי המוסר דהשקר ולה"ר הוא אב למחלוקת דע"י שידבר על חצרו שקר ולה"ר יהיה גרמא צניזקין לעשות מחלוקת וקטטה וידוע דילה"ר גי' ש' עו"כ דמדיון הוא מלשון מדנים ופי' קטטה ומחלוקת וא"כ זה שרמו כזבי ר"ל מי שמדבר כזב שהוא צא מלד הילה"ר ח"ש צת לור לור גי' ש' עם האותיות והכולל

גוי של יצר יודע לך שהוא ראש אומות בית אב
 צמדין הוא ר"ל שהוא אבי אבות הטומאה
 להיות ע"י מחלוקת ומריבץ ח"ש צמדין הוא
 ר"ל מלשון שגאח תעורר מדגים וכיולת וק"ל :
רבו אנוור הכני נותן לו את בריתי שלום.
 אפי לפרש לע"ד צמ"ד צמ"ל משז"ל אינו
 דומה שונה פרקו קי לשונה פרקו ק"א. ער"ן
 משז"ל ע"פ כי אם צתורת כי הפלו וצתורתו
 יבגה יומם ולילה וכן ז"ל דצתחי אמר כי
 אם צתורת כי וצסוף אמר וצתורתו דמשמע
 דקאי על האדם ותי דקודם שילמוד צתורה
 נקראת תורת כי וכשילמוד צה ויחדש חידושי
 תרי נקראת תורתו. ער"ן דע"י לימוד הצורה
 הצה בגאולה ע"ד זכרו תורה משה עצדי וכו'
 הכה אנוי שולח לכם את אליה הנביא וכו'
 וע"י לימוד התרי יספך גלות עשו ויחיה
 שלום כי חושבנה דדין כחושבנה דדין ח"ש לכין
 גוי ק"א ע"י לרמוח דיחזור על לימודו תמיד
 וצזה הכני נותן לו את בריתי היא התרי דלתי
 נוחה לו צמתנה ונקראת על שמו. עוד צה ע"י
 לימוד התרי יספך עליו לשלום וק"ל :

ובאו אפי"ל צמ"ד כונת כמדי צדין הוא
 שיטול את שכרו וכו' עפ"י מ"ש
 צמ"ם דסוכדרין דפי"צ ע"א ע"פ וירא פינחס
 וכו' מה ראה ואיתא התם פלוגתא רי ילחק
 אמר ר"א ראה שצא מלאך והשחית צעם ויקם
 מחוך העדה ויקח רומח בידו מכאן שאין נכנסין
 בכלי זיין לבית כמדי שלף שנגח והניחה באונקלו
 ופירש"י שלף הכרזל שצראש העץ של רומח.
 אונקלי מלבוש. וכיה נשטן וכולך על מקלו.
 על העץ לבדו צלי הכרזל שלא יהא מכירים צו
 בני שצטו שלכרוג הוא צה. וכיון שהגיע אלל
 שצטו של שמשון אמר היכן מלינו ששצטו של
 לוי גדול משל שמשון. אנורו הניחו לו אף. הוא
 לעשות לרכיו נכנס כתיירו פרושים את הדבר.
 ופירש"י היכן מלינו וכו' כלומר אתם מפקירים
 עלמכם אחר צנות אני למה לא העשה כמותכם
 וכי שצט שלי גדול משלכם שהיה פרוש וטבור
 יותר מכולכם כיון ששמשון כן אמרו הניחו לו
 ליכנס לקוצה שאף הוא רולח כמותו. לרכיו.
 תשמיש. כתיירו פרושים את הדבר. ודאי מותר
 לעשות כן שכרי פינחס עשה כמותו כך אמרו

העומדים שם כשראו שוכנס ע"כ. והנה לכאורי
 בדברים שדבר ואמר היכן מלינו וכו' שעשה
 איסור ועצר על דברי רז"ל שאמרו לעולם אל
 יפתח אדם פיו לשטן וכו' כמ"ש פ"ק דכתובי
 ופי"צ דברכות. וצפרט הכה שעי"ז למדו ממנו
 העומדים שם באמרו צודאי שהוא מותר לעשו
 כן וכו' וכמ"ש רש"י ז"ל וכו' ח"ו צסוג
 מחטיא את הרבים שאין מספיקין וכו' ומלכד
 שאין לו שכר אלא אדרבא לריך ליעוש ח"ו וכו'
 ולז"א דשאני הכה דכל כונהו הוא לכורגם
 ולהליל ישרי לפי שצא מלאך והשחית צעם וכמ"ש
 בגמרא. וכיון שהיתה הכונה לטוב ואין לו
 שום אופן לילך וליכנס שם אלא ע"י עולה
 ותחבולה לכך שרי ומן השמים יסייעו שלא
 לחטוא כמו שהוליא צשפתיו אלא אדרבא יתלוכו
 ויסייעו וכו' וכו' שהיה כן ולכך קצטו לו שכר.
 ח"ש פינחס בן אלעזר וכו' השיב את חמתי
 מעל בניי וכו' וכל כונתו היתה להליל לישראל
 מתרון אף כי ולכך עשה תחבולה זו שאמר
 שגם הוא רולח לעשות כמותם וכדי שלא תה"ר
 שעשה איסור בדברים אלו ולפתוח דלא ליכוי
 ליה לא חטא ולא שכר לז"א צדין הוא שיטול
 שכרו כי צכגו"ד לא אמרו אל יפתח וכו' וק"ל :
ובאו רחיתי לבי ויאמר עזרא כנד"מ
 למכרי"ר עזרא הכהן טראצ יל"ו
 שרמו כי תיבת שכרו ע"כ גוי הם זרע לחיים
 קצה זמ"ד יל"ו וכשאני לעלמי מה אני רמתי
 צמ"ד כי נוטי פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן
 השיב את חמתי מעל גוי קמ"ה. וגם נוטי הם
 זרע לחיים קצה עם כללות הכי דברים הכי
 גוי קמ"ה צדקדוק וק"ל :

איתא צמדרש לפי שנתעלל משה צכריגת
 אמרי לכך ולא ידע איש את קצורתו
 ע"כ וכו' תמוה מאד ופי" כי מטעם המלך
 ז"ל ח"ה סי' תרנ"א דרז"ל אמרו טעם למה
 שנסתתם קצרו של מרע"ה לפי שלא יעשוכו
 אלוה על אוחותיו ומופתיו אשר עשה הוא
 צחיו. וקי" ח"כ אהרן ג"כ הי"ל להסתיר אותו
 מכעניין כי אהרן ומשה שקולים הם ול"ל דאהרן
 כיון שכבן היה וכל מ"י שיה היה צכרימ"ק
 לא יטעו לעשותו אלוה כיון שרלו שהוא עלמו
 היה עמד לאל ומשמשו צמקדשו וקי' עוד דרז"ל
 אמרו

אמרו לא נתכבן פינתם עד שברגו לזמרי. נמלא
 שאם היה משה מתעסק בהריגתו של זמרי
 היה נעשה כהן ושוב לא היה הכרה להעלים
 קברו. וז"ש לפי שנתעלל משה בהריגת זמרי
 וממילא לא זכה לכבוד ולכך ולא ידע איש
 את קבורתו שלא יעשוכו אלוה כזו. הא אם
 היה מתכבן לא יש חשש זו כמו שמלינו באהרן
 וק"ל :

משפחה

החוכי. פירש רש"י לפי שהיו
 האומות מבזין אותן מה אלו
 מתיהסין על שבטיהן סבורים הם שלא שלטו
 המלריים בהם אם צגופם שלטו ק"ו צנעותיהם
 לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה"א מלד זה
 וי"ד מלד זה לימר חני מעיד עליהם וכו' שבטי
 יה עדות לישראל וכו' וכבר נאמרו כמה טעמים
 לאשר חתם ה"א בתח"י וי"ד בסוף החוכי
 וכיולא וקרא כתיב שבטי יה עדות לישראל. ופי'
 הגו' דק"ל דשבטייה אפי' אמה מעידה עליה
 וכמ"ש בא"ה ס"י ז' וא"כ כזיכול השכינה יכולה
 להעיד בגם דח"י תהיה אימה דעלמא צבוייה
 אינה נאמנת ועאכ"ו ללד עילאה ושם י"ה
 כזיכול ולכך בקדים ה"א הרומחה לשכינה
 לומר דכ"י אפי' אימה מעיד' עליה וכו' ע"כ :

אבינו

מת במדבר והוא לא היה בתוך
 העדה הנוטדים על ה' בעדת קרח
 כי בחטאו מת וכו' אפי' צמ"ש צמ"ד הביאו
 החוס' בצתרא ד' קי"ט דכיון דנגזרה גזרת
 המרגלים היו סבורים כי אינם חייבים במלות
 כי המלות דוקא בא"י וכיון שהם מתים במדבר
 אין עליהם קיום המלות וכחצו צענויותיו
 בדרושים שזה היה דעת קרח ומש"י לגלגו
 על המלות ופי' הרי נח"ק שזה שכי אצונו מת
 במדבר מסיבה שנגזר למות במדבר ושמה תאמר
 דאם כן היה מעדת קרח דסברו דבמדבר אין
 חייבים במלות וגדל פשעו שהוא מקושש ולכן
 חילל שבת לז"א והוא לא היה בתוך העדה וכו'
 לאדרבא כונתו היה להפך שיכרעו ויודע
 דטובים המלות כמ"ש שם החוס' מוכמדי
 דלש"ש נתכוון וז"ש כי בחטאו מת רמזו דהגם
 שחילל שבת כונתו לטובה ואינו נחשב לו
 אלא חטא דהיה מלאכה שאינה לריכה לגופה
 וכיולא וא"כ מוכר עלמו למיתה ללמד לישראל

לאפוקי מסצרה רעה הויה ושכמות נוכחין
 במדבר ודו"ק :

במד'

חזית ע"פ לוארך צחרוזים אמר
 הקב"ה למשה מדיון של צנות ולפחד
 אהב מסתלק ומלפני אי אהב מסתלק עלה
 אל הר העצרים הזה וכו' והוא תמוה ופי' ה'
 כזו' צמ"י תרמ"ב דאיתא צמ"ל הטעם שלא
 נכנס משה לארץ מפני שישראל חייבים להיות
 עוד צשעצוד מלכיות להשלים גלות מלריים
 כדאיתא בצרכות אהיה עמהם צגלות (מלריים)
 זה וכו' ואלו היה נכנס משה לארץ שוב לא
 היה באפשרות להגלותם לפי שהיה מתפלל
 עליהם שם. ויש מי שכתב שהי"ב גלות ושעצוד
 מעון העגל ואלו היה נכנס משה לא היו גולים
 עכמ"ד ז"ל. והנה צפ"י יש מוחלין איתא דצנות
 ללפחד בלו צטענה אם אלו חסובין כזן ערש
 ואם לאו תתיבם חגנו. ולפי"ז ל"ל דטעם שלא
 קבל משה טענתם והוכרח לקבל דינים לפני
 המקום לפי דאיתא צמ"ל שהארץ לא נתחלקה
 אלא ללדיקים והם חצו חלק אציהם שלא היה
 לדיק. ער"ן מאי דאיתא צמ"ד והציאוהו החוס'
 צש"ס דצתרא דקרי"ט מקושש לש"ש נתכוון
 שהיו ישראל אומרים כיון שלא יכנסו ישראל
 לארץ אם כן לא ישמרו שבת דקרא כתיב
 צמוסצותיכם ולכך עמד זה וחיללו כדי שיהרג
 וישמעו העם עונש חילול שבת עכ"ד יעו"ש.
 ער"ן דאיתא דישר' צעון העגל היתה כונתם
 להורות תשו' לרבים. והשתא א"ש וזהו דקאמר
 מדיון של צנות ולפחד אהב מסתלק וק' אמאי
 והלא יפה טענו א"י מפני שאציהם הוא המקושש
 וארץ ישראל לא ניתנה אלא ללדיקים ועז"ק
 והלא מקושש לש"ש נתכוון א"י ללא אזלת בתר
 מחשבה דאין אומרים לאדם חטוא כדי שיכה
 הצירך וא"כ למה שאתה מסתלק מפני עלה
 אל הר העצרים כי אי אפי' להכניסך מפני שהם
 חייבים גלות מהעגל ואם תכנס לארץ לא יהיה
 עוד גלות ובשלמא בלא זה היה להם מקום
 פטור שהם חטאו לש"ש כדי להורות תשובה
 ודו"ק עכ"ד :

ובדרך

זו יותר צפשיטות שמעתי ע"ה
 המפ' דיודע דמשה רבינו ע"ש
 נענש לפי ששיבר הלוחות והוא היה סובר
 דאומרים

דאומרים לאדם הטוא כדי שזכב חצורך וכ"ש רבים וכוונתו לטובה היתה אמר מוטב שידונו בפניו ולא כא"ל. והשתחא א"ש עפ"י דרך הקדים מדין של צומח ללפחד אתה מסתלק אף דיש לו תי על הטוא לזכות ישראל ולהורו להם את הדרך שלא כמו שהיו סוצרים לענין שצת מוכח דאית לך דאין אומרים לאדם הטוא וכו' וכרשע חשיב ואין לו חלק ומלפני אי אתה מסתלק דגם אתה בעלמך חטאת צזה בשצירת הלוחות דלפי דעתך דינא יתיב דאין אומרים וכו' וא"כ עלה וכו' :

ובאו"א

פי' ז"ל עפ"י מ"ש צש"ס ע"פ ותעמודנה לפני משב ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל בעדה אפי' אם משב לא ידע אלעזר יודע אלא סרס במקרא ודרשהו דצרי ר' יאשיה. אצא חנן אומר משום ר"א צבימ"ד היו יושבים ועמדו לפני כולם. ולדברי ר' יאשיה ס"ל דאין חולקין וכו' ומוכרח דמרע"ה ג"כ חלק כבוד להש"ת א"כ ס"ל דאין חולקין וכו' א"כ גם צכניסח מרע"ה לא"י לא אפי' שהוא שאל מהש"ת שניחחו צזה העו ויחיה ירושע רב וכו' חלמוד לו וזה לא אפי' דאין חולקין ולכך אמ"ל עלה וכו' :

נושא לדרוש על אשה בחדש הש'

והיתה

לצני ישראל לחוקת משפט כאשר לוח כי את משב. וירש אותה וכו' וכו' וכו' אפי' דידוע דכשם שהלדיקים הם כלי כפרה לישראל צבילוקס כן גם כן צנשים לדקניות אחד האיש ואחד האשה שוו צשיעוריהם וכמו שפי' ז"ל צפלוגתא דר' אמ"י ור"א צמ"ק דכ"ח וז"ל א"ר אמ"י למה נכמכה מיתת מרים לפרה אדומה לומר לך מה פרה אדומה מכפרת אף מיתתן ש"ץ מכפרת. א"ר אלעזר למה נכמכה מיתת אהרן לצגדי כהונה דכתיב בתם והפשטת את אהרן את צגדיו ואהרן יאסף ומת שם לומר לך מה צגדי כהונה מכפרים אף מיתתן ש"ץ מכפרת וכל המפרשי האריכו למעניתם צפי' האי פלוגתא וצדק פשוטה פי' דפלוגתייכו צכאי אי אמרינן דגם נשים הם כלי כפרה לישראל או לא דר"א סצר דילפינן

מיתתן ש"ץ מכפרת מצגדי כהונה ובמו דהתם צצגדי כהונה נשים לא שייכי צכו דפסולים לעצודה אף מיתתן ש"ץ מכפרת דוקא אנשים ולא נשים מאחר דליתגבו צתי"ת וכמה מ"ע אף שלא הזמן גרמא דלא שייכי צכו ומ"ע שהזמן גרמא רוצס ככולם פטורי צכו וכידוע. לא כן רבי אמ"י סצר דגם נשים איתגבו צכפרה וכמו דילפינן מפרה למיתת מרים ואין קי"ל כר' אמ"י דגם נשים איתגבו צזה ור"ש וכו' וכו' לצניי' כהשכב הכפטרות לכפר כמו חוקת משפט היינו כפרה שנקראת חוקה וגם כאשר לוח כי את משב וכנו"ש צמד' ע"פ אלה פקודי המשכן משכן שנתמשכן צ"פ אמ"ל תינה וכו' שאין ציכמ"ק מה תבא עליכם אמ"ל כריני נוטל לדיק אי ומכפר וכו' ע"ש. א"י לחוקת משפט רמו למאמר זו"ה"ק צפתיחת אליכו הכציה זיע"ה משפט חיכו עמודא דאמלעיתא שהוא רחמים גמורים ממולעים ור"א וכו' לצניי' לחוקת משפט לרחמים ע"י שהיא מכפרת :

אופן

צ' לענין גאולה וירש אותה וכו' לצניי' לחוקת משפט רמו למאמר הכחוצ חורה לוח לנו משב מורשה שאם לומדי צתו מצן י"ג שנה ומעלה וכן נוטי וירש אותה וכו' וכו' ג"י וכו' ג"י ש"י שצזה יחיה צצח"י לדיק ויחכה לש"י עולמות ומלצד דלכל יחיד ויחיד הלומד מצן י"ג שנה ומעלה שזכב לש"י עולמות צצו"צ מלצד מה שזכב צצו"צ לאורך ימים ושנות חיים ועושר וכו'וד. אלא גם וכו' לצניי' לחוקת משפט שהוא רחמים כנ"י. וגם משפט לאח"כ וק"ל :

פקוד

כי אלהי הרוחות לכל צצר איש על בעדה אשר ילא לפניכם ואשר יצא לפניכם ואשר יוליאם ואשר יצאם ולא תהיה עדת כי כללן אשר אין להם רועה. י"ל כפל העניין אשר ילא לפניכם וכו' ואשר יוליאם וכו' ופי' החיד"א ז"ל צפג"ד דמודע שהדרך של הנשיא הוא שכולך לפני העם ודרך הרועה שכולך אחרי כללן כמאז"ל. וצזה פי' הרשונים כונת הכי ורע"ס ונשא"ס דכיינו ורע"ס כרועה או ונשא"ס כנשיא ור"א יפקוד וכו' אשר ילא לפניכם כדרך הנשיא וכמ"ש איש על בעדה שאז ילא לפניכם וכו' כי כן אורחות כל נשיא

שקטים ולא לפניהם ויצא לפניהם להנהיגם
ואם יקרה מלחמה גם יוליאם למלחמה ויליחו
בטוב הנהגותיו לנפשם וגופם ואשר יצואם
מהמלחמה לביתם ע"כ :

זהם. וכשלא יהיה זכות לפחות יהיה להם
מנהיג אשר יוליאם ואשר יצואם כמו רועה
שהולך אחר לאונו. ולא יבצר ממנהיג שלא תהי
עדת ה' כללן אשר אין להם רועה דלפחות
יהיה להם מנהיג אף שאינו נשיא וכרועה
עדרו ירעה וק"ל :

ס' ממות

ובאו"א שמעתי ע"ש ה' זכות הרצום ז"ל
דיש צו מן הדקדוק דמרע"ה

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל
וכו' כתב ה' חומ"א ח"ל סמך פי
נדריים לרגלים רמו שאל יאחר נדרו יותר
משלש רגלים. מפרשים. עכ"ד ז"ל. ועפ"י אפי'
לי לרמוז אני הקטן בכונת הכי וידבר משה אל
ראשי המטות דלכאוי נראה דהכתוי סותר את
עלמו דבתחיי קאמר אל ראשי המטות וכתר
הכי קאמר לבני ישראל. אך רמוז בר"ת
אל ראשי נוטי לא יאחר אדם שלשה רגלים
וק"ל :

מה הנאה יש לו צוה ומה איכפת ליה כיון
שהוא הולך לב"ע וכי אם מלך ב"י יש לו שר
אחד ועכשיו ראה המלך להעבירו מגדולתו
היכול ויכל לדבר עצה על לב המלך על שום
דבר שבע"י והרי זה נדרש ללא שאלוהו. אכן
פי' ז"ל עפ"י מ"ש בגמרא ע"פ חר"ה השמש
וצא השמש עד שלא שקעה שמשו של משה
זרחה שמשו של יחושע וכן איתא בגמרא עד
שלא מת ר' פי נולד ר' פי אכן המפי תמכו
דא"כ לאיזה לורך לריך לבנות ולהתאבל על
סילוקו ש"ן כיון שקודם שמת נולד אחר.
אכן תי' ז"ל הרצה תירושים לזה ואח"כ
מכלל צי' תי' האחד הוא כי הן אמנת שנוולד
אחר אבל הא מיהא אדוכי והכי עד כי גדל
נחבר ממנו זאת שנית כי אפי' שילד בארץ
אחרת ולא יולד בכאן וא"כ חסרון גדול הוא
לנו מכל וכל. **ובזה** פי' המפי כונת הכתוב
במגילת איכה נפלה עטרת ראשינו אוי

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל
לאמר זה הדבר אשר לזה ה' איש
כי ידור וכו'. דקדוק לבני ישראל לאמר זה
הדבר. פי' ה' אור החיים ע"פ מש"ל ח"ל
לעולם יהיה אדם זרין בנדריים אלק עירות כיו
לו לינאי וכו' הרי שהגם שהיו מקיימין שצועתן
נעשאו. ואמר הכתוב כאן כי יש נדריים ושצועות
שליהם ה' אותם והוא אומר לבני ישראל לאמר
אין לאמר אלא גילוי עריות פי' לחשש העריות
זה הדבר אשר לזה ה' איש כי ידור נדר וכו'
ודקדק לומר איש רמו לתגבורת ניגוד התאור
כאח"ל בפסוק הו' כי שכבי וכו' שנשבע לילרו
וכן אמרו בפסוק נשבעתי ואקימה לשמור וכו'
כי מלוא לישבע לילרו ע"כ :

נא לנו כי חטאנו וכו' דירמיה מקונן על
פטירת הלדיק שהיה למגן ולינה ח"ל נפלה
עטרת ראשינו וכי"ת דמה כל החרדה כיון
שכבר נולד אחר וע"ז תי' בטוטי"ו צי' תי' חדא
אוי נא לי עכשיו וכו' רמו לתי' הא דאדוכי
והכי נשאר הדור בלא דבר ומנהיג ח"ל אוי
נא שהוא עכשיו. ועוד ג"כ שפריך לקונן לנו כי
חטאנו לי חסרון ע"ד וכויתתי אני וצני שלמה
חטאים. ר"ל רמו לתי' ה'י שאפי' שזה הלדיק
האחר נולד בעיר אחרת וא"כ ויולד את חסרון
בעיר זו ולכך לריך לבנות ולספור ביתר שאת
וק"ל :

ובאו"א פי' ה' משכנות יעקב ז"ל דקפ"א
ע"א ח"ל דאפי' דצא לרמוז מש"ל
צמסי שבת בעון נדריים צנים מחיס ח"ל לבני
ישראל לאמר כלומר אמירה זו נוגעת לבני
הקטנים דבעון נדריים צנים מתים זה הדבר אשר
ליוה ה' וכו' יע"ש :

ובדרך פשטי פי' החיד"א ז"ל צנח"ק כונת
הכפל אשר ילא לפניהם וכו' ואשר
יוליאם ואשר יצואם והוא דהכונה אשר ילא
לפניהם צהיותם אל עירם ואל שער מקומם

ובאו"א פי' ה' ח"ל חזרהם ז"ל ודקדק דמאי
זה דנקט אל ראשי המטות כולל
ראשי האבות אכן פי' צמ"ש צמדי ח"ל אמר ר'
אלעזר אל תהי פרשת נדריים קלה בעיניך שעל
ידה

ידה ונכרנו סנהדרי גדולה של לדקיה לפי שכשגלה לדקיה מיוכו המלך נבוכדנצר על המטה מלכים והנה עייל בלא רשות. יומא חד עאל לגציה ואשכחיה דחליש בשר חרנבת חי ואכיל. אמ"ל אשתבע לי דלית את מפרסם לי ולבסוף פרסם ליה הלך וישב בדוכני אנטוכיא ולא סנהדרי גדולה לקראתו. אמ"ל דרשו לי את התורה מיד היו קורין פי פי ומתרגמון לפניו כיון שהגיע לפי נדרים אמ"ל אי צעו למיכדר יכול או לאו אמ"ל ילך אלל חכם ומתיר נדרו אמר דומה אני שאתם התרתם לדקיה את השבעה שנשבע לי מיד גזר ובורחן לארץ כה"ד ישבו לארץ ידמו זקני צת ליון ע"כ. והוצא בנדרים דס"ה ע"ש :

יעשה כמש"כ ותגזר אומר וכו' ואפי' לעמיד דז"ש ככל היוצא מפיו וכו' ת"י היוצא גי' יצ"ק והוא ר"ת יענגו ציוס קראנו. שע"י שמקיים דבריו אז יבא לו עזר ממש יצ"ק וק"ל :

איש כי ידור נדר וכו' ככל היוצא מפיו יעשה. אפי' דע"י קיוס הנדרים מתקבלי תפילות ישראל וכמ"כ זבח לאלהים תודה ושלם לעליון נדריך וקראני ציוס לרה וכו' וכיון שמתקבלים התפילות התייא צכללות שיקבל תפלתיו על גאולתיו ועפ"ן וצוה יהיה השם שלם והכסא שלם מה שחסר הם אותיות אר"ה כידוע כי יד על כס יב וכו' וז"ש איש כי ידור וכו' לא יחל וכו' וצוה תהיה גאולתיו כזו ע"י שמתקבלת תפ"י וצוה היוצא מפיו יעשה ס"ת אר"ה שיחזיר אר"ה וז"ל יעשה לי חיבור :

איש כי ידור נדר להי' או השבע שבעה לאסור איבר על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה ראיתי להי' שמש ומגן הנד"מ למהר"ר רחמים שאלתיאל יעקב גינוי ז"ל שהציה ממש המפי בעודת דריצ"ל צכתובות ע"י ע"צ דאמ"ל ריב"ל אחוי לי דוכתאי. אמ"ל ליחי וכו' כי מטי לבתם דליה קא מחוי ליה שורר להבוא גיטא נקטיה בקרנא דגלימי. אמר בשבעתא דלא אחינא אמר הקצ"ה אי איתשיל אשבעתא מהדר ואי לא לא מהדר וז"ש איש כי ידור נדר להי' כמש"ל או קרצנות נדבה או ללמוד חק קצוע צכל יוס. או השבע שבעה לאסור אסר ע"י כמו שבעה שלא אוכל בשר או יין דיש בהם עינוי נפש. כשלא יחל דברו ליקח התרה עליהם וקיים העפ"י שיש בהם עינוי נפש. אז ככל היוצא מפיו יעשה אם יארע לו צעת הפטירה כריצ"ל דאמר בשבעה דלא אחינא יעשה ולא נטרד מג"ע :

ואשה כי תדור נדר להי' ואסרה איבר בצית אציה בנעוריה ושמע אציה את נדרה וכו' אפשר לע"ד דבא ברמז כלפי מאי דאיתא בנדרים פי' משנה צ' נערה המאורסה אציה ובעלה מפירין נדריה הפר האב ולא הפר הצעל הפר הצעל ולא הפר האב אינו מופר ואז"ל שקיים אי' מהם. מת האב לא נתרוקנה רשות לצעל מת הצעל נתרוקנה רשות לאב בזה יפה כח האב מן הצעל. דבר אחר יפה כח הצעל מן

ואפי' שזה רמז הכתוב וידבר משה אל ראשי המטות שהם הסנהדרין שהם מקל ורלועה לצני ישראל לאמר איש כי ידור נדר ר"ל איש ההשוב והמיוחד שבעה כי ידור נדר להי' או השבע וכו' לא יחל דברו כלל אפי' ע"י התרת חכם כ"א ככל היוצא מפיו יעשה ולא יבטל את השבעה. ואעפ"י שאז"ל הוא אינו מוחל הצל אחרים מיתלים לו עכ"ז לגבי איש גדול כמו לדקיה ככל היוצא מפיו יעשה דהביטי וראה מה אירע לסנהדרי גדולה שהתירו לו לדקיה אשבעתו ונכרנו עזר זאת וק"ל :

באו"א פי' כי יד משה ז"ל צהק' מ"ש החמ"י דקיוס הנדר הוא תועלת גדול לקיבול התפילות כמ"ש בתהלים ס"ו ו' זבח לאלהים תודה וכו' וקראני ציוס לרה אתלך ותכדנני. וכן באיוצ ס"י כ"ד תעתיר אליו וישמעך ונדריך תשלם ותגזר אומר ויקס לך והוא מדה כ"מ כי צתפ"י הוא שואל בדבור שיעשה לו הקצ"ה כו"כ. ויאמר לו הקצ"ה הקיים אתה צמעשה מה שגדרת צפיק. וגם אני כמוך אעשה ואקיים מהאמר פיך בדבור בעלמא. ונראה דזהו שסוים שם צתכלים ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי כיון דותשא צריתי דהיינו שבעה הנקראת צריתי עלי פיך וכיון שאתה עובר על לא תשא את שם אלהיך לשוא היאך אתה מספר חוקי כדי שאשמע דברך וז"ש איש כי ידור נדר להי' וכו' לא יחל דברו וצוה יוצא שכל היוצא מפיו צתפ"י וצתחונגי

מן האז שבצעל מפר בצגר וכאז חינו מפר
 בצגר ע"כ לשון המשנה. ואפי' לרמזו שבכתוב
 בא לרמזו על צי זמנים שהאז יש לו שליטה
 וזכיה בן בעודה ארוסה שגם הוא יש לו יד
 בהפרה כמו הצעל וז"ש ואשה כי תדור נדר
 להי ואסרה אסר צבית אציה צנעוריה דלכאוי
 קי צתחי קאמר ואשה כי תדור נדר וכו' אלא
 ה"ק ואשה כי תדור וכו' וזכיה דמי כגון ואסרה
 אוחיות ארוסה נמש צזק קמ"ל דיש לו לאציה
 יד צנעוריה וז"ש ושמע אציה וכו' והחריש וכו'
 דגם צו תלוי בהפרה כזו. ועוד רמז לענין
 מיתת הצעל דאם תמנה ואסרה איסר צו"ד
 חילוף חיריק כידוע צגי מת צעל ע"כ דאז
 נתרוקנה רשות לאז ולכך סיים הדיון באז
 ושמע אציה את נדרה והחריש וכו' וקמו וכו':
ובאו"ה הביא כי אמר יוסף ז"ל משם כי
 מוכרי דוד מאגר זלבי"ה הוא
 היה אומר כונתו עם מארז"ל דריצ"ל נכנס
 לגיע ונקט חרב מה"מ ונשבע וכו' יאל צ"ק
 ואמר אם מעולם לא נקט חרב וכו' וזהו
 אומריו איש כי ידור נדר להי או השבע שצו"ע
 וכו' לא יחל דצרו מעולמו אז ככל הולא מפוי
 יעשה וק"ל ודפח"ח :

ובמד' ע"פ זה איתא זשי"ה אשר לא נשא
 לשוא נפשו. נשיא ר"ת נדר שצו"ע
 איסר רצונו אפרים ז"ל :

עוד צמדי איש כי ידור נדר להי הכ"ד כי
 לא ידע האדם את עתו ע"כ שמעתי
 דיש מדרש זה ואם כנים הדברים פשוט צמ"ש
 אל יאמר אדם להי קרצן ופי' כי שלי"ה דחיישינן
 שמה ימות ח"ש הכתוב איש כי ידור נדר להי
 והול"ל איש כי ידור לו נדר. אמנם לריק שיאמר
 נדר להי והטעם שמה ימות ונמלא מזכיר שש"ל
 ח"ש הכ"ד כי לא ידע האדם את עתו דייקא
 כי צכל עת מעותד למות ולזה לריק שיאמר
 נדר להי עכ"ד החיד"א ז"ל צנח"ק :

וה' ירך יעקב ז"ל דקדק חי ידור נדר הכפל
 עפ"י"ה דלריק שיאמר נדר להי שמה ימות
 ונדע דצנצור לא חיישינן למיתה לאלתר ע"כ
 לז"א איש והוא צאח"ד כי ידור לריק להזכיר
 צלשון הזה נדר להי ולא להפך לומר להי נדר
 דחיישינן למיתה עכ"ד :

ומע' ח"ר עזרא טראצ נר"ו הכוא אומר עפ"י"ד
 כונת הכתוב צחלים נדרי להי אשלים
 נגדה נא לכל עמו ר"ל נדרי דכיונו יחיד להי
 אשלים לי השלמה ר"ל השלמת הדברים להי
 דכיונו שאומר נדר להי ולא להי נדר וזהו דוק
 ביחוד לא צנצור ח"ש דדיון זה ללריך להקדים
 תיבת נדר צתחי ולא צסוף לומר להי נדר זהו
 נגדה נא לכל עמו דצנצורה לא חיישינן
 עכ"ד יל"ו :

נקום נקמת בני ישראל. ר"ת נקום נקמת
 בני גי' ק"צ. אפ"ל שרמזו לו הש"ת
 לצרר הק"צ חרובין מאת המדינים כידוע לז"ת
 וק"ל וכדי להבין מה תלוי זה צמיתתו דקאמר
 ליה אחר תאסף אל עמך. אפ"ל כידוע משז"ל
 דכלדיק צמיתתו הוא מצרר ניה"ק ולכך
 מסתלקין הדיקים כדי לצרר צמיתתם וזה
 שלא ציררו צחייבם כי כל עוד שלא נתצירו
 ניה"ק לגמרי לא אפי' לנו ללאת לחירות מן
 הגלות שאנו צו צעוק"ר. וצז"ה אפי' לפי לשון
 רז"ל גדולים לדיקים צמיתתם יותר מצחייבם
 כי צעת המיתה יהיה מליאות להם לצרר ניה"ק
 כי ע"י אור נשמתם פוגע צקלי' ומוליא צלעם
 מפיהם. והשתא ח"ש חז"א נקום נקמת צנ"י
 חיינו שיצרר הק"צ נילאות הג"ל וזה אחר
 שתאסף אל עמך ואחר הוא סמוך כידוע
 והכונה סמוך למיתה ממש תעשה זה הצירור
 וק"ל :

נקום נקמת צנ"י מאת המדינים אחר תאסף
 אל עמך פי' החיד"א ז"ל צחומ"א
 חז"ל ארז"ל שתלה אסיפתו צז"ה וי"ל מה לורך
 לומר לו דייב ללרה צשעתה. ואפי' דהיה זה
 להודיעו דישראל הם מלשערים צאסיפתו
 ומכירים כי הוא עמוד הימני להושיעם וכמש"ה
 וימסרו וארז"ל על כרתם וכו' ועוד להגדיל שכרו
 דאע"ג דידע דתלוי צז"ה אסיפתו נדרתו תכף
 לקיים מלותו ית' וכמ"ש צמד' תנחומא על
 הסדרי. ושמעתי מהחכם השלם כמוכרי"ר שלמה
 מצרחי ז"ל שפי' צמשז"ל דנקצר שם מרע"ה
 דקלי' פטור רול"ה לקטרג ורואה קצרו של מרע"ה
 ונכנעת. ח"ש נקום נקמת המדינים אף אחר
 שתאסף דהיות קצרו שם מכניע קליפתם וזהו
 נקמתם עכ"ד ז"ל שם :

וצא"ה

ובאו"א פ"י ה' כסנ"א ז"ל צמ"ש צ"ח
 צמ"ס"ח יוסיף דעת יוסיף מכאוב
 שדין את האדם לפי רוב חכמתו כאשר מלינו
 לגבי משכ שקלף על פקודי החיל והמ"ל החייתם
 כל נקבה לגבי מלחמת מדין ולכאוי יקשה
 מדוע קלף עליהם משכ אלא נאשר שהיו חכמי
 גדולים וביה להם לדון ק"ו להמית אותם ק"ו
 מהכנענים שעדיין לא החטיאו את ישרי נאמר
 בהם לא תחיה כל נשמה וא"כ מכ"ש
 להמית את המדינים שכבר החטיאו את ישרי
 וא"כ כל אדם שהוא חכם ונחוייב לדון ק"ו
 בעלמו ואם אינו דן ענוש יענש לכן קלף משכ
 על פקודי החיל ואיתא צמ"י כשככה משכ את
 הסלע אמר הקצ"ב למשה היה לך ללמוד
 ק"ו מהגר שפחת שרי העלית לה את הצארה.
 בני הגזירה וסי' רצוא עאכ"ו וא"כ למכ הכית
 את הסלע ולכאורה קשה מדוע נענש משכ
 על שלא למד ק"ו וכי צמציל שלא דן ק"ו יע"ש.
 אכן לפום מאי דאמרינן דאדם נידון לפי רוב
 חכמתו אין לו תירון. וצוה א"ש נקום נקמת
 צמ"י ואחר תאסף אל עמך ר"ל לאחר שתעשה
 נקמה צמד"ן אז תכין בעלמך שתאסף אל עמך
 ואין לך ת"י על הכאת הסלע. דלכאוי יקשה לך
 על ת"י ענוש מרע"ה צמציל הכאת הסלע וכי
 צמציל שלא למדתי ק"ו מהגר שפחת שרי הענש.
 אבל לאחר שתעשה נקמה צמד"ן ואז יבא לך
 קלף על פקודי החיל שהחיו את הנקבות ק'
 מה חרי האף הגדול וכלא לא ליוכ להם להרוג
 את הנקבות אלא שהיו חכמים גדולים ובי"ל
 ללמוד ק"ו ומעתה גם אתה נתפס צטענה זו
 מדוע לא למדת ג"כ ק"ו לכך תאסף אל עמך
 וק"ל :

ובזה פ"י ג"כ כונת המד' אמר הקצ"ב למשה
 משכ חכם אתה ואתה רולב ליכנס
 לארץ ועפ"י"ה א"ש דכיון דחכם אתה כי"ל לדון
 ק"ו דאדם דן ק"ו מעלמו וצפרט לחכם שכמותך
 וכיון שלא כונת איך יכול ליכנס לארץ וק"ל :
איתא צמד' תנחומא נקום נקמת בני ישראל
 ילמדנו רבינו כמה תקיעות חייב
 אדם לתקוע צמ"ש והוא פלא דמה שיכות זל"ז
 ופ"י ה' כסנ"א דכנה פירש"י נקום נקמת צמ"י
 מאת המדינים ולא מאת המואבים מפני שעתיד

ללאת מהם צ' פרידות טובות רות המואביה
 ונעמכ העמונית וידוע מחלוקת חס מקצלים
 גרים משום דקשים גרים לישראל כספחת צבשר
 למ"ד מותר לקבל גרים סבר דכמו שמוסיפין
 מחול עה"ק כך מותר לקבל גרים והנך שלש
 תקיעות צמ"ש משום דמוסיפין מחול על הקדש
 לכן כהיום ק' דקאמר נקום נקמת צמ"י מאת
 המדינים ולא מאת המואבים משום שעתיד
 ללאת מהם רות המואביה תיפוק ליה דאין
 מקצלין גרים אל"ל דמותר לקבל גרים משום
 דמוסיפין מחול עה"ק א"כ מוכח דלרין להוסיף
 מחול עה"ק לכך שאל כמה תקיעות תוקעין
 צמ"ש משום ג"כ דמוסיפין מחול על הקדש
 עכ"ד ז"ל :

אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל
 תשלחו ללצח פ"י ה' אד"א צבלי יל"ז
 דרך רמו דידוע דאדכ"ר פגם צאל"ף דאדם
 ונשאר דס. ופגם צאל"ף דאמת ונשאר מת והוא
 הביא דם ומיתתה לעולם. וגם עוד שעי' חטאו
 נפלו יל"זי הנשמות השייכים לכללות ישראל
 לקליפות וחס לריכים להתצרר בכל דוד ודור
 עד ביאת הגואל צב"א. וצוה יובן אלף למטה
 אלף למטה רמו לאל"ף דאדם ואל"ף דאמת
 שנפגמו וצוה נפרדו מן אותיות שצ"ידם ונשארו
 אותיות דם ומת וזהו למטה ל' הכנעה כמו
 לדיק מט לפני רשע וכן מטה ידו הוא
 מלשון הטיה והכונה שגורמת להם כשפלה ע"י
 הפגם. וגם שטו מאותיות אשר צ"ידם ולכן
 אמר אלף למטה צ"פ רמו לבי אלפיו"ן כח"ל
 דאמת ואדם וגם עוד לכל מטות ישרי רמו
 לכללות כל הנשמות של ישראל שנפלו לקלי'
 והושפלו כנה על כל אלו אנכי מלכ אתכם
 תשלחו ללצח רמו לצחי' שם כו"ה ושם אדנות
 שעי"ה שלהם יעלו ג"י לצ"ח והכונה שתתקנו
 אותם ותשלחום שם לקבל שפע משם כי שם
 היא עלייתם ושם יביה גמר תיקונם שיתקשרו
 ויתחדו יחד ע"כ :

ואת צלטס צן צעור כרגו צחרצ פ"י רש"י
 בקרא זה גופיה וז"ל חנשת מלכי מדין
 וכי איני רואה שתמשה מנה הכתוב דכא
 כתיב ואת מלכי מדין כרגו על חלליכם את
 אוי ואת רקס ואת לור ואת חור ואת רבע
 א"כ

א"כ מה ת"ל חמשת מלכי מדין אלא ללמדך ששון כולם בענה. והשון כולם צפורענות צלעם הלך עם ליטול עבר כ"ד אלף שהפיל מישראל בעלתו ויאל ממדק לקרחת ישראל והשיאן עלה רעה אמ"ל אם כשהייתם ששים רצוא לא יכולתם להם ועכשיו צ"ב אלף באים אחם להלחם נתנו לו שכרו משלם ולא קפחוכו ור"ל שהרגוכו והחיד"א ז"ל צפ"ד הביא משם גאוני אשכנז שהביאו פי יש דרך ישר לפני אים ואחריתם דרכי מות. וכי פסוק זה מיירי בצלעם שכלך ליקח שכרו ממדק על כ"ד אלף שנפלו בעלתו. וזה רמז יש דרך ישר ר"ת גי' כ"ד וס"ת עבר וכו' לא ידע שאחריתם דרכי מות שנהרג עם עכ"ד. והחיד"א ז"ל מדגפשיה אמר וז"ל ואחריתם של כוצי גרמה לצלעם דרכי מות דכמה זיני מותא עבד לליה ולא מית עד דנטיל חרצא דחקיק חוי"א כמ"ש בצוק"ק פי בלק דקל"ד ע"ב וכו' דרכי מות כמה זיני עכ"ד ז"ל :

ורד"ל רמזו צפי זה עפ"י מה שפי' צכונת הכתוב ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אוצד כי כח צלעם שנתחזק לצא להלחם בישראל. עינו הטעתו כי ר"ת של שמו הם די אנשים לדיקים וחס עמרם משה לוי קבת. אך אלו היה מסתכל בצוף שמש של די הלדיקים הנז' הוא אותיות מיתב חז"ש ראשית גוים עמלק ולכך טעה אכן יראה ואחריתם עדי אוצד שהוא מיתב שצא לו מס"ת של שמש ע"כ. וזהו ג"כ כונת הכי הנז' יש דרך ישר לפני אים שראה בר"ת של שמו אכן ואחריתם דרכי מות ע"כ והחיד"א ז"ל בחומ"א צמשלי פי עפ"י ענין דר"ע שפעם א' היה הולך בדרך וראה נת א' שהיה מוטל עם ונשאו כמה פרסאות עד שקצרו וצא וספר לחכמים אמרו לו ע"כ פסיעה ופסיעה שפכת דם דדינה קאי מת מלור קנה מקומו יע"ש. וז"א יש דרך ישר לפני אים דהיינו ר"ע שחשב בדעתו שעשה מלור גדולה וכו' משתבח. אכן ואחריתם כשצא וספר לחכמים הודיעוהו שעשה דרכי מות שעי"כ פסיעה ופסיעה כאלו שפך דם וזהו דרכי ר"ל ע"י דרכי הרצב אדרבה מות וק"ל :

ובבסתם בגדיכם ציוס השביעי וטהרתם ואחר תצואו אל המנהג פי' הי אדר"א בצלי יל"י על צגד והחלוק הרוחני שיש לאדם שצריך לכבסו מן כתווי העונות שטנפו אותו ואימתו יהיה כיבוסו העיקרי הוא ציוס השביעי שהוא יום ש"ק שאז האדם פנוי מעסקיו ויש לו פנאי ללמוד תורה הרצב ולהביט בחיקון מעשיו בעבודת ה' ובפרט כי ציוס הז' ישראל מקבילים קבלות ברצוים ואז כשילך לשמוע ד"ת אזי יצא להתעוררות תשו' גם ישמע דרכי עבודה ה' וידע איך יתנהג ולכך אמר ציוס הז'.

בא"י פי' הנז' רמז לז' עשירות שיהיה האדם בעוב"ז ואם לא הביט ועשה תיקון לנפשו בתמי ימיו לפחות ישתדל בעישור הז' כי אז הוא סוף ימיו ואם לא עכשיו אימתו וצוה וטהרתם טהרה עלמית ואחר תצואו אל המנהג מחנה שכונה עכ"ד ז"ל :

ויאמר אל משה עבדיך נשאו את ראש אנשי המלחמה אשר צדינו ולא נפקד ממנו אים. י"ל תי' אשר צדינו שאין אנשי המלחמה בידם ותו' מאי ולא נפקד וכו'. ופי' ה' הנז' כי צא הרמז את אשר חכמים הגידו כי במלחמת מדין וכו' ציוס צא אים ישראל אל בית אנשי מדין בכל בית ובית שר האלף נכנס ראשון היה מוליך צידו לצע שחור דבר המשחיר פניו כל נקצה ונהפך ככופי עורם ואח"כ היו נכנסים אנשי יש"א. ונמנה כי ע"י שרי האלפים והמאות שכיו משחירים פני הנקבות שלא יזונו אפי' בראיב מהם. וכ"ז עשו לכל יחטאו כלל וז"א שרי האלפים והמאות דאל' לא יחר גאדוני ונדברה אך הפעם יהוא כי עבדיך נשאו את ראש אנשי המלחמה. דהיינו הרמת ראש למעלה שלא נכשל ח"ו צמכשול עון ואנחנו מלד השתדלותינו עשינו שלא יחטאו כלל וא"ת באיזה אופן. עשייתם שלא יחטאו כלל לז"א אשר צדינו ר"ל בצלע השחור אשר צדינו ולזה ולא נפקד ממנו אים החשוב אים לדיק וע"ז ונקרב את קרבן הודאה ע"כ :

וה' ר"י צע"ס רמז צפרפראותיו דתיבות ולי' נפקד ממנו אים גי' לעצרות יע"ש. ואני הקטן אפי' לי לרמז כי ס"ת ולא נפקד ממנו אים גי' האשה לומר דלא עלתה על לב הרהור אשה : מסרה

מסרה. נחנו גי. נחנו פשענו ומרינו. נחנו מה. נחנו נעבור חלולים. פי' ה' אמר יוסף ז"ל עמי'ש ז"ל אין בן דוד בא אלא בדור שכולו חייב או בדור שכולו זכאי. זהו רמז המכרה נחנו פשענו ומרינו היינו דור שכולו חייב או נחנו מה רמז על הכשף על חדא מינייכו נחנו נעבור חלולים שיבא בן דוד ונקומה ונעלה על הארץ הטובה :

באו"ה פי' ה' הכי' צמשז"ל שהשוכה לריך צאותו פרק צאותו מקום צאותו אשה. ובתצו המפי' שישראל אינה נקראת תשי' אלא כשישבו צאי' לפי שבה הטאו ז"א נחנו פשענו ומרינו ולריך לעשות תשובה. ח"א נחנו מה ע"ד מה ה' שואל מעמך וכו' אבל אימת הוא השוכה מעלייך כשונחנו נעבור חלולים צאי' ע"כ :

והרב בן אצרכס ז"ל הביא עוד אי' כולנו בני איש אחד נחנו. ופי' עפ"י מ"ש ז"ל ע"פ חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו. חנם נמכרתם צעון שנאת חנם כי ציכמ"ק ראשון נחרצ צעון ציטול תורה כדכתיב ויאמר ה' על עזבם את תורת. וצמנן בית שני הרבה תורה היה אלא צעון שנאת חנם נחרצ. וכבר נודע כי אי' ירעה הוא מאצרכס חע"ה כדכתיב אחד היה אצרכס וירש את הארץ וכמ"ש צממה כתובים קום התהלך צארץ לארכה ולרעה כי לך אחיבה. וז"ל אמת דרך הטולם אדם כי יהיה צעור צשרו נגע לרעת ויהיה הנגע נמשך מעולם מלאכתו שהיה הנגע צמשל צכתף והיה היותה סבה צעבור היות מלאכתו צכתף ישא משא ומשאות וזה הוא עבודתו. וכבר עשו הרופאים הספלגית ורטייה והדרה צריא הנגע כשהיה והיה צעבור שטוד מלאכתו צו צכתף ישא משאות ומעמסות כימי' הראשוני וזו היא סיבה כי לא סר מהם הנגע עד אשר יסיר מעליו מלאכתו ואומנותו חולי יש תקוב ורפאות תעלה כמה יעלו ככל הדברים האלה וככל החזיון הזה הלכו כמה. כי הנה סבת חרצן ציכמ"ק הלא היה צעבור כי לקחנו לעלמינו אומנות זו שנאת חנם וצביזימינו יחדיו מוטבעים צמדה רעה כזאת ח"ו אין תקוב לשונאיהם של ישראל מקי"ו כאשר אהר היותו

צנוי ומשוכלל נחרצ כ"ש צכיותו חרצ. **ואפ'** שכ"ז רחזכ לנו המכרה סיבת היותנו צעול בגלות הארוך המר והנמכר הזה וכנה אמרו ז"ל כי אמרו אחי יוסף כולנו בני איש אחד נחנו וארז"ל שנצאו ולא ידעו ואמרו כולנו וכלנו את יוסף עמכם יע"ש. ולי נראה דכותה ככ' צאומרו נחנו בלא חל"ף לרמוז אשר חסר מן האחים אי' דכיינו אחד דכיינו צנימין שאינינו עמכם וכהי' הגשאר כולם בני איש אחד וכלנו את יוסף עמכם וחסר צנימין. המורס מזה דחסרון האי' מורה על חסרון אחד ח"א כולנו בני איש אחד נחנו כלומר בני אצרכס שנאמר אחד היה אצרכס וירש את הארץ והנחנו זרעו ולמה זה הנחנו בגלות צארץ לא לנו. ועל מה הנחנו בגלות ח"א נחנו מה כלומר על מה הנחנו יושבים בגלות. נחנו נעבור חלולים לרשת את הארץ צדינה ודיינה כי לנו נחנה הארץ למורשה ולזה משיב ואמר נחנו פשענו ומרינו כלומר עד שפשענו ומרינו הוא כי נחנו פשענו ומרינו בחסרון האי' שמורה על האחדות והאחוז שחא חל"ף שחסר ח"א נחנו פשענו ומרינו ולריך. להסיר ממנו המדה הזאת וצכן צמכרה יבא ויגאלנו אכ"י"ר :

ויקרא ל"ה נצח צשמו. הכה רז"ל דרשו עפ"י משז"ל דהמדצר לה"ר מתגלגל צכלצ נוצח ואסמכוה אקרא ל"ה נטי' לשון ברע נוצח שמתגלגל צכלצ נוצח הוצא לה' נאזה תכלה ס"י קמי"ד ע"ש ולי הכדיוט אפי' לרמוז עפ"י וכו' צכקי' נ"ש ה' נז' שם צביאור לשון בגמרי צשבת פי' צ"מ ח"א אבא מת וכו' וכלצים של בית אבא וכו' מהי ארץ החיים ס"י ט"ל דכונה כלצים של צית אבא הם צעלי לה"ר שמתגלגלים צכלצ כנז' הם רעבים ותחצים למנא' מקום ללה"ר לדבר עליו וכשיצו לו חתוך נצלה וכנה לפני הכלצים כי על נצלה הסור לדבר כמ"ש צתלמידי הסוד אחד שאמרו לפניו כמה נצלה זו מוסרת חמ"ל כמה לצנים שניה. וא"כ מ"ש שאין לדבר על אדם גדול כמו דוד הע"ה ואבין להורות שלא חטא הנח עליו כבר וכו' יע"ש. וצ"י"ן דלכך כתב צכאי קרא חותיו נצלה סמוכים לומר שאפי' צנצלי אין

אין לספר בגנותה ח"א לה נצח אותיו נבלה ח' לומר דאף נבלה הוא עון לספר בגנותה ואלת ח' נוט' חטאת ר"ל דיתשב לו לחטא אם ספר בגנותה. ח"ג נבלה חשובה. ר"ל דאף נבלה לריך לספר בשבח דאלת זה וכמ"ש החסיד כמה לבנים שניה.

אשר בזה יוצן כונת רז"ל בפסחים ד"ג ח"ל פשוט וצולה בשוק ולא תיכפך צמילי. הכונה זה לרמוז שע"י שחפשו ח"ת הנצילה תראה כמה שניה לבנים ושבתא דאלת זה וממילא ולא תיכפך צמילי שחזר דברי לה"ר כי אפי' נצילה אמרו שאין לספר בגנות' דלא יצטר שאין זה שבה וכ"ש באדם וק"ל:

והרב ליקוטיו מפרדם ח"א דל"א הביא מה' בעל חיצת שמואל שפי' ג' משמרות הוי הלילה עפ"י מ"ש בתנא על ג' דברים העולם עומד על התוי ועל העבודה היא החפי' שנקראת עבודה שבלב. ועל ג"ת. וארז"ל על פסוק אך חשך יושפני ולילה זה העוב"ז. והקצ"ה שואג על כל משמר ר"ל על כל דבר מהשלה שבעולם עומד עליהם. משמרה ראשונה היא התוי שואג לפי שאין קורין זה לשמה דהיינו בהבנה אלא כחומר נוער. ועל השנית היא עבודה שבלב היא אין מכוונין זה לאקמא שכינתא וליחדה עם בעלה אלא ככלצ"י לועק"י כז' חיי ומזוני להנחת עלמם. ועל הג' היינו ג"ח אינם עושים עם העניים כ"א תימוק יונק משדי אמו שאומרים שטושים לדקה עם בניכם כשהם קטנים. ואם לפעמים יבא עני וישאל להם האשה מספרת עם בעלה כי לא נשאר כ"א מעט מזער לפי שעינה לרה עכ"ד:

שלא זכה לא מוחייב. ומשום הכי בני משב שלא זכו בארץ ישראל לא מוחייבו לפרוע בשעבוד והט' ג"כ שבני לוי לא נשתעבדו בארץ מלרים משום שאין להם חלק בארץ. ובזה פי' מארז"ל אחם למה ודצריכס למה וכו' ועש"צ :

ובזה פי' ה' מר אביו ר' ישעיה עטיה זל"ל כונת הכי פי' וארא ח"ל הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוליוהו את בניי מא"מ על לצאותם ר"ל צטענת ריבוי אוכלוסין השלים המנין ומ"ה ילאו צרד"י. וכ"ת למ"ל ה"ט תיפוק לי דהשט"ח הוא על יעקב ועשו וזרע יעקב פרעו חלי החוב והותר יצואו בני עשו ויפרעו השאר. לז"א הם המדצרים אל פרעה הוא משה ואהרן. וק' מי פטרם וכי אינם בכלל כי גר יהיה זרעך. אלא ע"כ לומר לפי שאין להם חלק בארץ וא"כ גם בני עשו אינם בכלל השעבוד מה"ט וכל השט"ח על ישראל עמך ולכך הולרך לומר הטעם על לצאותי שהוא ריבוי אוכלוסין עכד"ק. **ובזה** פי' הוא ז"ל כונת הכי אלה מסעי בניי אשר ילאו מא"מ. וכ"ת היאך ילאו קודם הקץ ות"י לצאותם ר"ל צטענת ריבוי אוכלוסין וכ"ת אמאי הולרך לזה נימא משום דיעקב ועשיו הם זרע אברהם עבדו ובני יעקב פרעו חלי החוב פש החלי על בני עשיו. ולזה תירץ ציד משה ואהרן שהם המדצרים להוליוהו את בניי וק' מי פטרם הם וכל שבט לוי בני חורין הא אין עליך לומר משום שאין להם חלק בארץ לא נכנסו לכלל השעבוד. ודון מינה לבני עשו וכדרא עלן כל השטר על ישראל עמו לבן השתא הכא הולרך לומר טעם הוליוהו משום לצאותם דהיינו ריבוי אוכלוסין וק"ל :

והרב ליקוטיו מפרדם צחינת אלה מסעי ר"ת מלורע סומא עני ילדים שהדי' אלו נחשבים כמת אפי' בחייהם. ואם קבל עליו בשמחה יקרא חי צבחי לדיק. ח"ש לדיקים צמיתתם ר"ל כשהם נודי צדי מיתות הנו' קרוי חיים לפי שמקבלים עליהם בשמחה והמלורע נשמתו טכורה. והסומא יהיה פקח גדול ומביט בעין שכלו והעני ואין לו ילדים יהיה לו עושר וחולדות של מע"ט שהם תולדותיהם ש"ן כידוע וזהו שרמז אלה מסעי נוטי' הדי' הנו' נחשבים כאלו

ס' מסעי

אלה מסעי בני ישראל אשר ילאו מאר"מ לצאותם ציד משה ואהרן ע"כ י"ל מהו לצאותם. גם אומרו ציד משה ואהרן יתר. ופי' ה' ויקרא ילהק צהק' מ"ש ה' פרשת דרכים בדרך מלרים דרוש ד' שהוליוהו מדצרי רש"י דמתנת הארץ וגזירת ידוע חדע תלויים צ"ז דמי שזכה בארץ חייב לפרוע השטר ומי

כאלו נסעו לעובדי ונקראים בניי ואפי גם
 בעובדי ותרפאו וילאו מלרתם וז"ש אשר ילאו
 מא"מ. **ובזה** רמז ד' משמרות כוי הלילה
 רמז ל' למיתת שביא חשך כמו הלילה
 ר"ל יש ד' מינים שנקראים מיתת וכנז' וסוי
 מסעיי אף שכם צחיים כאלו נסעו לבניי.
 וי"א ג' משמרות כוי הלילה משמרת ח' המור
 נוער. רמז למזורע שביסורין שולטין בו ואינן
 יולאים והחומר שלו הוא מתעורר עליו. משמרת
 צ' כלבים לועקים רמז לילדים של העני שהוא
 כמו הכלב דלית עני מכלבא ואומרים כז' כז'.
 והג' מי שאשתו מושלת עליו ולא מלי לגרשה
 לפי שיש לו צנים ממנה וז"ש תינוק יונק משדי
 אמו ואשה מספרת עם בעלה ר"ל שמהקוטטת
 עמו על הצנים ותולה בו. ואפי שזבו שסיים
 ציד משה דחזיון דתתפאה אח"כ בתכ"ד :

ארה מסעי בניי אשר ילאו מא"מ לנצחותם
 ציד משה ואהרן וי"ל למכ כולרך
 לומר אשר ילאו מארץ מלרים. פי' ה' כחנות
 אור וז"ל ונראה דאיתת דאלה מסעי בניי כאן
 רמזה התורה שילכו בניי בגלות. ואיתת דאס
 היתה בגאולה ע"י הקצ"ה בעלמו לא הוה
 הגלות וסיתה גאולתו שלימה אבל כיון שסיתה
 ע"י צ"ץ כשם שהוא עובר כך גאולתו עוברת.
 וזכו הרמז אלה מסעי בניי ר"ל שילכו בגלות
 ואמר הטעם אשר ילאו מא"מ ציד משה ואהרן
 וכשם שכם עוזרים כך גאולתם עוברת וילכו
 אח"ך בגולה ע"כ משא"כ בגאולה העתידה
 שתהיה ע"י ית' תהיה גאולה עולמית כדכתיב
 ישר' נושע צה' תשועת עולמים יכ"ר שיצצ"ה :

והרב זכות אבות למכריי פיננו ז"ל פי
 כונת הסמ"י ויקרא לה נוצח בשמו
 אלה מסעי וכו' והוא עפ"י מ"ש רבינו אחרי
 זיע"א שבמספר לה"ר מתגלגל בכלב נוצח ורמז
 לה אקרא דכתיב ויקרא לה נוצח בשמו כי
 נוטי' ליה הוא לשון הרע וסמ"ך ליה נוצח
 בשמו לומר שיתגלגל בכלב נוצח. ועפ"י פי
 הוא ז"ל כונת רש"י בשם ר"ע כדרשן כי
 תיבת לה אינה דגושה וכו' הוא כאלו כתיב
 צחלי"ף ל"א לומר שלא נתקיים לה שם זה. ועפ"י
 ד"ק של באר"י ז"ל. י"ל ג"כ דכתי' דלא מפיק
 ה"א לרמז ג"כ עונש כלה"ר בעובדי וכו' הוא

שם

כי חיי האדם בעובדי"ז הם ע' שנה וגבי מספר
 לה"ר כתיב גבייהו חנשי דמים ומרמז לא
 יחלו ימיהם נמלא דאינס זוכים לחיות ולהשלים
 אפי' חלו שנותיהם שכם ל"ה שנה וכמ"ש
 בסנהדרין גבי דואג ואחיתופל וצלעם. ולרמז
 זכ' חן הכ"א דנושי דכו"ל כאלו כתיב צחלי"ף
 לרמז דאפי' ל"ה שנים חלו ימי שנותיהם לא
 יזכו להשלים וכאלו כתיב לא ליה וכשתא יעיין
 סמ"י הפי' דכבר נודע דצרי"ת חילה מיסעי בני
 ישראל רמז ר"י בעכ"ט ד' גלויות שגלו ישראל
 והם אדום מדוי צבל יון וכל עיקר ארבעתן
 לא הוה אלא צשביל לה"ר ולכן לעונש כלה"ר
 כרמזו בויקרא ליה נוצח סמ"ך ליה אלה נוסעי
 בני ישראל לומר שגם בעונש עון זה הולכים
 בגולה רחמנא לילן וכמז"ל ע"פ אכן נודע
 הדבר שדרשו בו שהיה מרע"ה מתמיה מפני
 מה גלו ישראל יותר משאר אוב"ע וכשראה
 שהיה צהם דלטורין אמר אכן נודע הדבר.
 ולע"ד דלאו דוקא צעון לה"ר ממש אלא אף
 חצק לה"ר גרם להם לגלות כי הוא גורם לדבר
 לה"ר ממש וזכו אלה נוטי' חצק לשון הרע.
 מסעי בני ישראל שכלכו בגלות. ואפי' לתת טעם
 כי רז"ל אמרו כי המספר לה"ר כורג ג' האומרו
 וכו' וחות דרגא צחצק לה"ר חייב גלות כי קול
 לכו לאינשי וכמ"ש בכל צלה"ר לה"ר ס"ד
 אלא אימא חצק לה"ר :

ובזה שסיים הכתוב ואמר אשר ילאו וכו'
 כתב ה' הכו' דשם רמז לאידך גיסא גודל
 זכות השומר פיו ולשונו מלה"ר כי צדקות זה
 ילאו בניי מא"מ כמז"ל שלא היה צדן דלטורין.
 ואפי' שמטעם שלא היה צהם מספרי לה"ר
 שעונשם הוא להתגלגל בכלב נוצח לכן זכו
 לגלות ולא חרץ להם כלב לשונו וכדכתיב ולכל
 בניי לא יחרץ כלב וכו' מדכ' כ"מ :

ואומר ציד משה וכו' הוא דלא חימא
 דעונש כלה"ר כ"ד מזיד ולא שוגג
 לה"ק ציד משה וכו' וכלומר פוק חזי ממרע"ה
 דכתיב ציב וכנה ידו מלזרעת וכו' צשביל
 ששגג ואמר וכן לא יחמינו לך כרי לך דאחד
 שוגג ואחד מזיד שוים בעונשם וז"א ציד משה.
 ונלע"ד לפי שהיו אומרים אס בגופן שלטו וכו'
 לכן כעיד עליהם הכתוב כראובני השמטוני

שפך אחת זש"כ אל תהרגם פן ישכחו עמי
 הניעמו בחילך וכו' וידעו. פסוק זה אמרו דוד
 כנגד אחיתופל ודואג אמר דוד לפני הקצ"ה
 רבש"ע אל תהרגם כשאר צ"ח פן ישכחו עמי
 נסים שעשית עמי אלא הניעמו בחילך שיכיו
 מטולטלים בעולם וכו' וידעו מגדולתם למה כי
 מרו צך. מטאת פימו שהיו חוטאים צפיהם
 ומדברים בשפתותיהם. דואג אמר ראיתי את
 צן ישי זה נובה אל אחימלך ו' אחיטוב ואחיתופל
 אמר לאבשלום זה אל פילגשי אביך יע"ש וזהו
 דע"י לה"ר הרמז צמח ל"ה נצח גרמו ג"כ חלה
 מסעי לרמז דראוי לגלות :

ובאו"ה

אפי לרמז צבקי מ"ש ליקוטי תורה
 צפי מסעי דבכה שם מ"צ ילאו
 ישראל ממלרים ע"ש. ואפי דזכו שרמז צ"ח
 מיסעי צ"ח ר"ח מ"צ לרמז להנז' דבכה שם
 מ"צ ילאו. ועוד אפי דע"י שהיו גדורים מעריות
 וכמש"ל הראובני השמעוני שם י"ח מעיד עליהם
 כידוע ע"י היו מיהדים שם הויה ואדנות
 שהם גי ל"ה ובזכות זה ילאו ישראל ממלרים
 וז"ש אשר ילאו מארץ מלרים ר"ח גי ל"ה
 לימר דסיבת יליאתם ממלרים קודם הזמן היא
 לפי שהיו גדורים מעריות ועשו בזה יחוד
 הויה אדנות לכך זכו ללאת קודם זמנם וזהו
 ג"כ כונת ללצחותם והוא לרמז למרחות הלוואות
 שטשו שעל ידי זה יכיו בעליהם נזקקים להם
 ואין מתאווים לאשכח אחרת ולכך היו גדורים
 מעריות וק"ל :

ויכתוב

משכ אפי מולאיכם למסעיכם וכו'
 ואלה מסעיכם למולאיכם ודקדקו
 כנפי על היפוך לשון זה אכן כי אובל יעקב
 פ"י **משך** לאחד שגשא אשה אחרת וכהו לו
 מאשחו הראשונה עודנו נער וכהו
 מר לו מאד ועיניו כלות ומיחלות לאמר נתתי
 יגדל כנער ויגיש עתה דודים לתתו אל
 בית חותמו. ויהי כי ארכו הימים וכנער כגיע
 לפרקו והוא נסע בדרך בעבור מסחריו. וירא
 שם בת איש מכנעני בארץ והתקשר עם אביה
 וכתבו כתבי התנאים ויהי צבואו לביתו אמר
 לבנו דע בני כי נחקשרתי עמך מעיר פי ולא
 תסבול עוד מרורות מאשת אביך בלתי אס
 כמשלש חדשים עד זמן החתונה וכנער יספור

כא

וימנה הימים נתתי יתעברו ימי הלער עד כי
 כגיע היום והאז שכר עגנות לנסוע אל מקום
 החתונה ובשמחה גדולה ונפלאה עלה כנער אל
 המרכבה ויסעו הם ילאו את העיר והרחיקו
 ויאמר אל הבעל העגלה ידידי כגידה נא לי
 כמה פרסאות נסעתי מצייתי ויאמר לו כבר
 נסענו כמו צ' פרסאות ויותר למחר חוזר
 ושאל אותו כמה פרסאות בני רחוק עתה
 מצייתי וזה אומ"ל ח' פרסאות או עשרה. וכמה
 נוסעים עוד הלאה וישאל אבי החתן את בעל
 העגלה כמה פרסאות יש לפנינו לנסוע אל
 החתונה והבעל עגלה משיב לו. וישמע כנער
 ויאמר אל אביו הביני נא וכו' ומדוע אין
 שאלת שנינו דומות זל"ז אני שואל אותו על מה
 שלחתי. ואתה שואל אותו כמה פרסאות יש
 עוד לפנינו לנסוע. וישן אביו ויאמר לו אתה
 היטבת בשאלתך ואני בשאלתי. אתה לא היית
 מעולם בעיר פי ואין אתה מכיר את מעי
 המחותן ויקרו ולא את בתו הכלה בלתי תדע
 מאומה מהלחתך אשר קרא כי עליך שמה רק
 זאת ידעת כי אתה צורה מפני אשת אביך.
 לכן אתה שואל כמה פרסאות רחוק ממנה. לא
 כן אני אשר נפשי יודעת מאד לביכן אני מוליך
 אותך לכן אני מצקש לדעת מספר המסעות
 אשר לפני כי מה לי לחשוב מספר הפרסאות
 אשר לאחרי. הנמשל מוצן מאד כי ישרי הלא
 לא היה להם שום ידיעה מארץ ישראל ומעלתה
 וחשיבותה. רק היו יודעים שצורחים ומתרחקי
 מארץ מלרים. לא כן מרע"ה אשר נפשו יודעת
 מאד לביכן הוא מוליכם לכן הוא מונה מסעיו
 אל אשר לפניו. וזהו ויכתוב משכ את מולאיכם
 למסעיכם ר"ל הוא עשה חשבון ומנה לפניו
 אל המקום אשר הם נוסעים. אך ואלה הם
 ישראל מסעיכם למולאיכם הם מנו המסעות
 מן המקום אשר ילאו וק"ל :

ויחננו באלוה. שם ירד להם המן בזכות שרם
 שנאמר זה לנשי ועשי עוגות כך כתוב
 בליקוי גאוני קמחי אשכנז בשם רבי אפר"י ז"ל
 ע"כ. וכתב החיד"ה ז"ל בנתיב ופני מה שכתבנו
 בעניוניתנו לדרוש לשבח לשרה אמנו ע"ה
 דאברהם אע"ה אמר שלש סאים וסתמא הם
 קמה וכשיבה שרה אע"ה קצת סולת כלומר
 גרלה

נראה כונתך קמת. אבל סולת אעשה ונמנמ'ם
 הצרכים בן מוכה דהאשה עינה לרה דכר
 נודע דכיה ותין גדול אבל שרה יאה מכללן
 וכהו שרה ולא לרה. והשתא ח"ש דשרה אמר'
 אלוה סולת. ולזה במסע אלוה זכו למן בזכות
 שרה. עכ"ד :

ויסעו מתחת ויחנו בתרה. פי' ה' אד"ה
 בצלי חז"ל והוא דאם ישראל עושים
 רש"מ אז הם עליונים וגבוהים וכמ"ש הפ'
 והיה אם שמוע תשמע בקול. ה' אלהיך וכו'
 ונתן ה' אלהיך עליון על כל גויי הארץ וכו'
 והיית רק למעלה ולא תהיה למטה וכשחין עושין
 רש"מ כתיב הגר אשר בקרבך ועלה עליך מעלי'
 מעלה ואתה תרד מטה מטה כנז' צפ' כי תצא.
 גם ידוע שיש צחי רפ"ח נילונין שלריכין צירור
 ותיקון. וגם יש צחי ש"ך נילונין שלריכים
 תיקון ומיתוק. והנה רפ"ח וש"ך מספרם תר"ח
 ובזה ויסעו ישראל מתחת ר"ל שיכיו עושים
 רש"מ ואז יסעו מן מדריגה התחתונה. הנה
 אז ויחנו בתרה שיוכלו אז לתקן וליקח להם
 הרפ"ח וש"ך שהם גי' תר"ח שיכיו להם דוק'
 ולא יהיה ייקח לחילונים מהם. ואמנם גם
 בגלותם הם מתקנים מעט מן הרפ"ח וש"ך
 הנז' והגם שלא יוכלו לתקן הכל צבת אחת.
 ולז"א ויסעו מתרה כלומר שלא יוכלו לקבץ
 הכל בפעם אחת עכ"ז הנה בגלותם הם מסייעי
 נילונית מן רפ"ח וש"ך הנז' והבו ויסעו נילוני'
 מתרה ויחנו במתקה לשון מיתוק שימתקום
 ויתקנום וק"ל :

ובאו"ה אפי' לפי והוא צהקי מ"ש צעלי
 המוסר כי תמיד לריך שיכה
 האדם לנגד רעיוניו המיתה בשאל ילפיונהו
 ועל ארץ תחתית ישליכוהו וכיוצא ובזה או אז
 יכנע לצבו הערל הוא הילכה"ר ע"ד שדרשו
 באצרכם ומלאת את לצבו נאמן לצו לא נאמר
 אלא לצבו מלמוד שעשה לילה"ר טוב ואם לא
 ידע זה ושלט עליו ילכה"ר מה יעשה לשצרו
 סמוי צידן צש"ם דברכות ד"ה חז"ל אמר ר'
 לוי בר חמא אמר רשב"ל לעולם ירגיז אדם
 ילכה"ט על ילכה"ר שנא' רגזו ואל תחטאו. אי
 אזיל מוטב ואם לאו יעסוק בחו' שנא' אמרו
 בלצבכם. אי אזיל מוטב ואם לאו יקרא ק"ש

שנאמר על משכבכם אי אזיל מוטב ואם לאו
 יזכור לו יום המיתה שנא' ודומו סלה ע"כ
 והשתא אפי' לרמוז צכונה הפסוקים אם
 יוכשר צעיני ה' חז"א ויסעו מקבלתה ויחנו
 צהר שפר. והוא דכר אמרו דהתו' היא סם
 חיים להנלל מילה"ר ואם האדם צתחי ימיו
 צעודו בצחרותו אזיל צתר תענוגי העולם ולא
 הלך בתורת ה' אז הילכה"ר עושה משכן בגופו
 וליו מלא מנות. וכדי לגרשו מעליו לריך חיזוק
 צבל עוז ותעלמות ורפואות תעלה. אל נא
 רפא נא לה לנפש הופה צדברים האמורים
 מדרצן צצרכות צרכי דרצן. והשתא ז"א ויסעו
 מקבלתה היינו בתורה אז ויחנו צהר שפיר
 היינו הילכה"ר שנקרא הר ותי' שפר רמו לסי"מ
 חוגתו שהם גי' רש"ף. אכן לא יתיאש האדם
 מעלמו ח"ו אלא יתאמן צכל עז ותעלמות
 לשצרו ולסלקו מעליו חז"א ויסעו מהר שפר
 הילכה"ר כדי ליסע ממנו ויחנו צחרדה היינו
 שירגיז ילכה"ט על ילכה"ר שנא' רגזו וכו' ואם
 עשה ולא הלליה וחינו אומרו ויסעו מחרדה
 שגמר לעשות חרדה ולא עלתה צידו אז ויחנו
 צמקבלות שיקבול קבלות ללמוד צתורה אז
 לשמוע צכל הצא מידו ח"ש לפי ערכו וכמ"ש
 צנמרא ואם לאו יעסוק בחו'. וצו תרמוז ג"כ
 ק"ש דאם לא הלליה ע"י התו' יקרא ק"ש
 ורמוז זה צתיבת צמקבלות שם רמו לק"ש
 ותפי' שאומרים אותם צתוך קבל ולא ציחידות.
 ואם עד אלה לא עלתה צידו לסלקו. אז ויחנו
 צתחת שם רמו אל המיתה והקצורה כי ע"ז
 צודאי שישחלק וכמ"ש צש"ם :

והשתא נבא לצאר סיוס הפ' ויסעו
 מתחת ויחנו בתרה ויסעו מתרה
 ויחנו צמתקה ויסעו צמתקה ויחנו צחשמונה.
 שם רמו להלוך האדם צדרך הענוה תמיד כי
 על מה יתגאה האדם והקצ"ה אומר חין אני
 והוא יכולים לדור צמ"א ח"ש ויסעו מתחת
 ר"ל שלא הלך צענוה אז צודאי ויחנו בתרה
 אותיות צרתה היינו ל' כעם שהקצ"ה מתכעם
 עליו ואומר חין אני והוא וכו' וכדי לשצר
 לצו זאת יעשה ושצ ורפא לו להפך את טבעו
 ולכיות צצורו צנתת עם הצריות ומיתוק לשון
 חז"א ויסעו מתרה ויחנו צמתקה היינו למתק
 טבעו

טבעו ולשוב מזדון לבו. איך ויחנו צמתקה היינו
 התו שהיא מתוקה לחיך ע"ד ומתוקים מדבש
 ונופת לופים וע"י לינוודו בתו יראה ראשיתו
 ואחריתו ויכגע לבבו. ואם לא עסק בתורה אז
 ידע נאמנה כי לא יקום בתח"י אלא ילך לאצדון
 ארץ אופל וללמות דכא שהים צידו תרתי
 לריעותה ובשתים ועלתה לו שלא יזכה להיות
 עפרו נגער. חדא בגאוכ גרמא בניזקין שלא
 יקום בתח"י וכמש"כ הקילו ורננו שוכני עפר
 שוכני עפר לא נאמר אלא שוכני עפר מי שנעשה
 שכן לעפר בחייו. ועוד הלך השני היא מיעוט
 התו לרז"ל כי על אורות טליך וכו' כל העוסק
 בטל תו' על תורה מחייבו אינו עוסק בטל
 תו' הין על תורה מחייבו וז"ל ויסעו ממתקה
 ביינו התו' אז ויחנו בהשמונה. אם תחליף
 צ"כ באותיות אחכ"ע יוכיח בהשמונה לשון
 שממה ולוקה ולא יוכיח תרופה למכתו. גם אפי'
 כי תיבת בהשמונה בלא ו' כאשר כתוב גי' ת"כ
 נוט' תוך הקצר שם יהנו ושם יסעו קנה מקומו
 ובעת תח"כ ילך מדחי אל דחי לגבינס וז"ל
 ויסעו מהשמונה היינו הקצר כנז' ויחנו צמסרות
 גי' שחת היא גבינס כי יתן בלבנו אהבתו ויראתו
 ותזכור אחריתנו הכי"ר :

כי אתם צאים אל הארץ כנען אפי' לרמוח
 צס"ד עפ"י מ"ש כי מבר"א ככהן צס'
 מגלה לפונות סי' שנות בצי"ד כי שער החלך
 סי' תקס"ו דטעם שזכו ישראל לנחול איי
 שגזובה מכל הארצות אלא כל המשפיל עלמו
 הקצ"כ מגביכו כמארז"ל וכיון שישראל נמשלו
 לעפר שכל דשים צו והם שפלים מכל האומות
 זכו למעלה זו לנחול איי גזובה מכל הארצות
 ועוין את כידוע ששלשה כמה נפלאו נשתבחו
 צמדת הענוה והם אותיות אד"ם והשאו עלמם
 נאפר תולעת מה נוט' את"ם עוין דתי' כי
 משמשת צדי לשונות ואי' מהם אם וז"ל כי אתם
 ר"ל אם את"ם נוט' כנז' שהוא רמז לענוה
 אז צאים אל הארץ שו"ר להי' כנז' שסיים אותה
 בתשלום דבריו עם שיש צדברי קלת שינוי. וחי'
 יודע תעלומות :

ומה שסיים וכורשתם את כל יושבי הארץ
 מפניכם ואצדתם את כל משכיותם
 ואת כל לגמי, מסכותם תאצדו וכו' אפי' לפרש

עפ"י כידוע טענת רוצא שטוען המוין ומכלל
 התירולים איתא דלגבי צן ליכא טענת רוצא
 דדרכו של צן לילך אחר אביו. גם איתא ברז"ל
 דמכת נתינת איי מוכח דיש לנו דין צנים ואי"כ
 אי"ש וז"ל כי אתם צאים אל הארץ כנען ומוכח
 דדין צנים אית לכו ואי"כ מינה תורה יולאה
 וכורשתם את כל יושבי הארץ ואצדתו וכו' וק"ל :
ובא"ל אפי' בעניין זה וכוא דע"י ישיבת
 איי אית לנו דין קצוע כמחלה
 עמ"ד וק"ל :

והרב אלגאזי ז"ל צס"כ שא"י דק"ו פי'
 צכונת ככי כנז' עם מאי דצתה ככי
 וז"ל וכורשתם את הארץ וישצתם צב כי לכם
 נתתי את הארץ וכו' ואם לא תורישו את
 יושבי הארץ וכו' וביה אשר תותירו מהם
 לשטים ולררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבי
 צב וכו' וכוא צכקי מ"ש צמד' חזית וז"ל
 בקשתיהו ולא מלאתיהו בעגל. קראתיו ולא ענני
 צמרגלים וכוא תמוה דאיך שייכים זל"י. אכן
 פי' הוא ז"ל עפ"י מ"ש המפי' בטעם מה שמוני'
 אוה"ע לישראל לומר לסטים אתם שכבשתם
 ארץ ז' עממים כי הנכ נחלקו רז"ל צויקרא
 רצב צפי ראה ויתר גויים. איכא מ"ד ז' מלות
 התיר להם. ואיכא מ"ד ממונס התיר להם אי"כ
 למ"ד ממונס התיר להם בטלה טענת לסטים
 אתם דדין נטלוה וזכו צב מן ההפקר. והנה
 רז"ל אמרו שטענת ישראל בעגל היה משום
 שנאי' לא יכיה לך אלהים אחרים לי' יחיד
 למשה לזיח ולא להם. והקי' המפי' צזכ דמה
 טענה היא זאת דכא קי"ל ליכא מידי דלישראל
 שרי ולגוי אסור. וכיון שצ"י היו מלוויים על
 ע"י איך יתכן שישראל יהיו מותרים צע"ז.
 אמנם אי אמרינן דקרא דויתר גויים פי' שכתיר
 להם ז' מלות לדקה טענתם שפיר דכא צ"י
 נמי מותרים ולא שייך למימר ליכא מידי וכו'
 אצל נפק מינה חורבא דהדרא טענת לעז
 אוה"ע לומר לסטים אתם שכבשתם ארץ ז'
 עממין כיון שבהם אומרים דפי' ראה ויתר גויים
 הוא שכתיר להם ז' מלות צ"י ולאז על התר
 ממונס קאי ע"כ ובזא אי"ש כי אתם עוזרים
 את הירדן אל ארץ כנען דייק שפיר את ארץ
 כנען דאיכא לעז אוה"ע לסטים אתם וכו'.
 הילכך

הילכך תחיי דבר והורשתם את כל יושבי הארץ וכו' ואצדתם את כל משכיותם וכו' להורות לכל שאתם מנאווים על ע"ז אבל אם לא תורישו וכו' ותעבדו ע"ז כטעות האי ממילא והיה אשר תותירו מהם לשכים וכו' ולררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה. ר"ל ולררו אתכם על עסקי הארץ לאמר גזולה היא צידכם. לפי כי לא יתכן לומר לכם ראה ויתר גוים שהתיר ממונם שהרי תצרה צנידה צנוה שאתם עובדים ע"ז ופי' ראה ויתר גוים שהתיר לכם ז' מלות צ"י ולא שייך למומר ליכא מידי דלשי' שרי וכו' **וזהו** כו' במד' קראתיו ולא ענני במרגלים דכפי כצרה גזל הוא צידם דלא דרשו שהתיר ממונם אלא שהתיר ז' מלות ולכך עבדו כזו' וק"ל :

כי אתם עובדים את הירדן אל ארץ כנען והורשתם וכו' ואצדתם את כל משכיותם וכו' פי' החיד"א ז"ל צמ"ש צפ"ח דערכין דאם מרע"ה היה נכנס לא"י היה מצטל ילרא דע"ז וא"כ לא נחרצ הבית ולא גלו ישראל וכמ"ש ה' פרשת דרכים. וכתב הרמ"ע ז"ל דאם מרע"ה נכנס לא"י היה הולך לג"ע הארץ אז יסיר משה להט החרב והכרובים והיה מכניס ישראל לג"ע הארץ כמו שהיה אדכ"ר בשנצרה. ומעתה כל אלו הלווייים והאזכרות על ע"ז ולהוריש את הגוים וכיוצא בהם אם היה נכנס מרע"ה לא"י לא היה לריך לזה דלא היה ילרא דע"ז ונכנסים לג"ע צגוף ונפש כאדכ"ר בעת ילידתו והכל נעשה ממילא וצנקל גדול ח"ש כי אתם עובדים את הירדן כלומר אתם עובדים ולא אני לזה מוכרח לכל אלו האזכרות. והורשתם וכו' ואצדתם וכו' ואת כל אלמי מסכותם וכו' וכיוצא בהם. אבל אם אני נכנס לא היה לריך לזה כמבואר :

והתנחלתם את הארץ צגורל למשפחותי' לרצ תרצו את נחלתו ולמעט תמעט את נחלתו. פי' ה' אדרת אליהו יצ"י לרמוז כי ידוע שישראל צמנרים ציררו ר"צ ניולות מן הרפ"ח ניולות. וזה פי' הראשונים כונת הכ' וירדו אחי יוסף לשבור ציר ממלרים ונשאר פ"ו. גם ידוע שישראל יש להם דין רבים לגבי עשוי וען כי אומת עשוי עובדים

לאלוהות הרצה וגמלא שהם חלוקים זה מזה הרצה וא"כ הם חשיבי מועטים לגבי ישראל וכמ"ש אותו האמורא לכהוא מין וכוצא צדברי רז"ל יע"ש. ח"ש והתנחלתם את הארץ צגורל ואז אחר שתצבו צא"י צמנוחה ואהבה ואחוב אז זכות א"י תסויע לכם שגם אותם פ"ו הנשארים תצרו אותם ותוסיפו אותם על הפ"ו שיש לכם. וכו' לר"צ הם הריצ ניולות צציררתם כצר צמנרים תרצו את נחלתו שישתלמו לרפ"ח וממילא אז ולמעט זה עשוי תמעט את נחלתו שכל כהם הוא מניולות הקדושה ואחר שנתצרו הכל אזי יהיו כלים ונאצדים ואז גם חלק עשו תירשו לכם :

ובאו"ה פי' הכז' צחי' לר"צ לרמוז לצחי' שם הויכ שיתמלא צדי' מניולאים והם ע"צ ס"ג מ"ה צ"ן שעולים מספר לר"צ. וכו' לר"צ אותיות רל"צ רמוז לשם הויכ צ"ה שמספרו רל"צ תרצו את נחלתו היא צחי' המלכות שתתקנו אותה צתכלית בעילוי. ואז ולמעט היא הסט"א שהם מעט ורעים תמעט את נחלתו שעי' התיקון השלם אז האלילים כרות יכרתון וצלג"א :

ובאו"ה פי' הוא ז"ל לרמוז לרצ ע"ד מ"ש האר"י ז"ל על מאמרם ז"ל כל רצ מצבל וכל רצי מא"י שצחור"ל דוקא ע"צ ק"ל גי' ר"צ וצא"י יש תוספת עשרה ח"ש והתנחלתם את הארץ וכו' ואז אחר שתגיעו לשם לרצ תרצו את נחלתו שיהיה מן צחי' רצ. רצי. ח"א תרצו :

וה הדבר אשר לזה ה' לצנות ללפחד לאמר לטוב צעיניכם תחיינה לנשים ויל"ד צעיניכם הוא לי זכר והיל"ל צעיניכן לי נקבה דהא עם הצנות הוא מדבר ותו דתי' לאמר הוא יתי' ופי' ה' אהלי יהודה ז"ל דכ"י דרמו קא רימו קרא למשז"ל דאסור לאדם שיקדש אשה קודם שיראנה ח"א לטוב צעיניכם שיראו אותם קודם שיקדשום. ואם טובה היא צעיניו יקדשני ואם לאו לא כדו שלא יעבור על לאו דלא תשני את אחיך אחרי כן. אמנם ליישב תי' לאמר ותוצת צעיניכם נראה עפ"י מאמרם ז"ל צמנסי' תענית ד"ל ע"צ ת"ר ד' משפחות היו צירוש' יפפיות שבהם היו אומרים תנו עיניכם צופי שאין

שאין האשכ אלא לזופי. מיוחסות שבהם
 אומרים תנו עיניכם צמטפתה שאין האשכ
 אלא לבנים. עשירות שבהם אומרים תנו עיניכם
 צמנון. צינוניות שבהם אומרים קחו מקחכם
 לשיש ובלבד שחטטונו צוכובים ע"כ וז"ל
 לאמר כלומר שיאמרו לצחורים שלטוב צעייכם
 תהיינה לנשים להם. שיקחו מאשר יבחרו
 יפפיות או עשירות או מיוחסות או צינוניות.
 ואמר צעייכם ע"ד תנו עיניכם צופי תנו
 עיניכם צמנון וכו' ומש"כ כתב לטוב צעייכם
 צמ"ס ולא כתב לטוב צעייכן לשון נקבה
 עכ"ד :

צאצית חסר רמז לחרבן בית המקדש צ"פ
 שנחרצ צתשעה חב ונוטי צאצת צי השעה אצ
 ר"ל השני חרצנות היו בזמן אי שטיי העונות
 נחרצ ציכמ"ק. ולא די זה אלא שאחר מותו ילך
 לאצדון ארץ ליה וללמות וכמ"ש רש"י ז"ל ע"פ
 צטיי העצרים לי חרצות וגלים. אי"ג צאצית
 רומז לגי דצרים שצצבילם נחרצ ציכמ"ק כמ"ש
 צפי כל כתבי וכהם שלא כוכיחו זה את זה.
 וכצ' שציוו זה ת"ת. ויצא גי שפסקו אנשי
 אמנה. ותי צאצת צצביל אמנה. ציווי. תוכתי.
 וק"ל. וגם אפי' אומרו ויחנו צדיבן גד רמז ג"כ
 למאז"ל שמי שאינו מתעסק צפ"ר ממשט את
 הדמות ומעבד את הגאולה עד שיכלו כל הנשמי
 שצגוף באומרים די צן אחד וזכו דיבן די צן.
 וגד גי זי רמז לחילול שבת כמ"ש שם :

ויסעו

ממדבר סיני ויחנו במקלות ויסעו ממקלות
 ויחנו בתחת. אפ"ל דחרדכ הוא רמז
 לילכ"ר כמ"ש שמתרדו לאדם. ומקלות היא
 רמז לצה"ן ע"ש שנקראים כתות כתות לעסוק
 בתורה וא"כ ז"ל כדו שויסעו מחרדכ היינו
 חרדת הילכ"ר ויחנו במקלות שנקראים כתות
 כתות לעסוק בתו' ועי"ז התו' שורפת אותה.
 ואם כולך חריו אז ויחנו בתחת שגורם למות
 בקלות ימים. אי"ג ויחנו בתחת ר"ל שחונים
 בקצר תמיד ואינם קמים בתח"כ ע"ד מי שעוסק
 בטל תו' על תורה מחייבו. ושאינו עוסק בטל
 תורה אין על תורה מחייבו וז"ל ויחנו בתחת
 ויחנו דייקא וק"ל :

א"ן

אפי' רמז לילכ"ר דכדו לשצרו מעליו
 ע"ד אם פגע צך האי מנוול משכבו
 לציכמ"ד וכו' וגם אמרו אי אזיל מוטב ואם
 לאו חכור לו יום המיתה היינו לילכ"ר עלמו
 שעתיד למות וז"ל ויסעו מחרדכ היינו לילכ"ר
 ויחנו במקלות היינו צתי כנסיות וצתי מדרי
 מקום שמתקבלים ללמוד בתו'. וגם צו חרמו
 ק"ש שאומרים בקבל. ואם אפי"ה לא הועילו
 חכמים אז ויחנו בתחת היינו יזכור לו יום
 המיתה שגם הילכ"ר למיתה כולך וק"ל :

סמיכות

על ירדן ירחו אלה הדברים וצתחי
 אמר בערבות מואב רמז לזמן
 שהוא צעוה"ז הערב לו דברים הגופניים חכור
 שהוא עובר. וגם ראשיתו טפח סרוחה ואחריתו
 עפר

ויסעו

ממדבר סיני ויחנו במקלות ויסעו ממקלות
 ויחנו בתחת. אפ"ל דחרדכ הוא רמז
 לילכ"ר כמ"ש שמתרדו לאדם. ומקלות היא
 רמז לצה"ן ע"ש שנקראים כתות כתות לעסוק
 בתורה וא"כ ז"ל כדו שויסעו מחרדכ היינו
 חרדת הילכ"ר ויחנו במקלות שנקראים כתות
 כתות לעסוק בתו' ועי"ז התו' שורפת אותה.
 ואם כולך חריו אז ויחנו בתחת שגורם למות
 בקלות ימים. אי"ג ויחנו בתחת ר"ל שחונים
 בקצר תמיד ואינם קמים בתח"כ ע"ד מי שעוסק
 בטל תו' על תורה מחייבו. ושאינו עוסק בטל
 תורה אין על תורה מחייבו וז"ל ויחנו בתחת
 ויחנו דייקא וק"ל :

ובאו"ה

אפ"ל עפ"ד ה' רע"מ דעל ידי
 הסתכלות צמות מונע התאזה
 וז"ל ויסעו ממדבר סיני כנ"ל ויחנו במקלות
 התאזה ועי"ז מה מונע התאזה לז"ל ויחנו
 בתחת בתחת מות ר"ל שיזכור יום המיתה
 שעי"ז מונע התאזה כמ"ש ה' רע"מ וק"ל :
ועפ"ז יוצן צס"ד כונת הכי וישמע הכעני
 מלך ערד וכו' ויסעו מחרדכ הכר
 ויחנו צללמונה. ויסעו מללמונה ויחנו צפיון.
 ויסעו מפיון ויחנו צאצות. ויסעו מלחצות
 ויחנו צטיי העצרים צגבול מואב וכו' דהכונה
 כמש"ל דככל עת לריך האדם לזכור המיתה
 ואם לאו יבא לו יסורין קשים מן המיתה וז"ש
 ויסעו מחרדכ הכר גי מיתה שאם לא נתן
 צדעתו המיתה אז ויחנו צללמונה. ללמנה ע"ה
 גי רי"ז רמז לגבורות. ואם לאו ויחנו צפי
 רמז לשם אלהים דינים קשים. גן גי ס"מ
 שהוא עתיד לשלוט צו. ויסעו מפיון ויחנו

עפר. וז"ל בערבות לשון עריבות ונעומות
 יזכור מואב רמז שהוא עתיד לידון לפני אבינו
 שבשמים וגם דומה על ירדן שהוא עובר. וגם
 ירחיץ נוטי יזכור ראשיתו חטא ואחריתו עד"ש
 ובחטא יחמתני אמני. וג"כ נוטי בערבות מואב
 על צואה משפט עפר רמז לגי אלה שאמר עקביא
 ולזה אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישרי
 לריך לשומרים. איני תי ירחו נוטי יזכור חרצן
 ראשון ויאהרון. ואנו מלפוס לבנין בית בגי
 וז"ל אלה האל"ף מתחלף בעי"ן באותיות
 אחכ"ע נוטי עיינו לבית השלישי :

והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם
 ושבתם את כל משכיותם וכו'
 והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי
 את הארץ לרשת אותה. אפי"ל סמ"י כפי עפ"י
 מה שתי ז"ל לענין טענת רוצה דע"י איני יש
 להם דין קבוע כמחלה על מחלה דמי וא"כ
 אזלא לה האי טענה. וז"ל והורשתם את כל
 יושבי הארץ וכו' וא"ת שאוכ"ע הם הרוב וק"ל
 רוצה עדיף וא"כ אנו לריכוס ללכת אחריהם
 לז"ל והורשתם את הארץ וישבתם בה עפ"י
 אתם קבועים וכל קבוע כמחלה עמ"ד וק"ל :
א"ן אפי"ל לפי סמ"י כפי עפ"י תי אחר שתי
 ז"ל לענין טענת רוצה דלגזי בן ליכא
 האי טענה דהבן הולך אחר אביו. עי"ן דמתי
 איני היה מדין צנים וא"כ ז"ל והורשתם את
 כל יושבי הארץ מפניכם ושבתם את כל משכיותי
 וכו' ולגזי אוכ"ע שטוענים טענת רוצה לז"ל
 והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי
 את הארץ ונכתה שנתתי אותה לכם מוכה דדין
 צנים יש לכם ולגזי בן ליכא דינא דבר מלרא
 וק"ל. **ועפ"י** אי"ש כו' כפי בירמיה סו' צי
 וסמ"י. כה אמר ה' מה מלאו אביו
 צי עול כי רחקו נעלי וכו' ולא אמרו איב כי
 המעלה אותנו מארץ מלרים וכו' ואביא אתכם
 אל ארץ הכרמל וכו' ותצואו ותטמאו את ארצי
 וכו' צהקי עוד נשז"ל דמכת שהוליא אותנו
 הקצ"ה בעלמו מא"מ מוכה דדין צנים יש לנו.
 ועפ"י באמור אי"ש וז"ל כה אמר ה' מה מלאו
 אבותיכם צי עול כי רחקו נעלי אס מלד טענת
 רוצה לז"ל ולא אמרו איב כי המעלה אותנו
 מא"מ וכו' ואביא אתכם אל ארץ הכרמל דמכת

כז' מוכה דדין צנים יש לנו בן מכת המעלה
 אותנו מא"מ שהוא בעלמו הוליא אותנו ממלרי
 ובן מכת ואביא אתכם אל ארץ הכרמל
 דמתרוויכו מוכה דדין צנים יש לנו ולגזי בן
 ליכא דינא דרוצה שהבן הולך אחר אביו וק"ל :
ובאו"ה אפי"ל כו' כז' והורשתם את
 הארץ וישבתם בה כי אנכי נתתי
 את הארץ לרשת אותה. צהקי מ"ש רש"י ז"ל
 צפי צראשית פי' אי' שאם יאמרו אוכ"ע לשרי
 לסטים אתם שבצעתם ארץ זי עממים. הם
 אומרים להם כל הארץ של הקצ"ה היא הוא
 צראה ונתנה לאשר ישר צעונו צרליו נתנה
 להם וצרלנו נעלה מהם ונתנה לנו. וז"ל
 והורשתם את הארץ וישבתם בה כי אנכי נתתי
 את הארץ ולא תיראו מטענת אוכ"ע שטוענים
 לסטים אתם שבצעתם את הארץ לז"ל כי לכם
 נתתי דייקא כיון שכל העולם שלו אני צרלנו
 נעלתיה מהם וצרלנו נתתיכם לכם וק"ל :

איתא בגמרא דברכות ד' ג' וז"ל מפני ג'
 דברים אין נכנסין לחורבה מפני
 החשד. מפני המפולת ומפני המזיקין. שמעתי
 מהס"ר יוסף ענתיבו גר"ו שפי' ז"ל דרך רמז
 שהכוונה שבכל השנה אין אדם גותן על לבו
 לזכור חרצן ציהמ"ק אלא קודם ג' הפטרות
 דפורענותא וכן דברי שמוע חזון. ויש אעפ"י
 שקראו ג' הפטרות אלו אין גותנין על לב אלא
 כשזוכרין החרצן או כשמכין את עלמן. וז"ל
 מפני ג"ד אין נכנסין לחורבה הי"ו חרצן בית
 המקי מפני החש"ד נוטי חזון שמוע דברי. או
 מפני המפולת ר"ל כשזוכרין חרצן בית המקי.
 או מפני המזיקין היינו כשמכין את עלמס :

בהפטרה

שמעו דבר ה' בית יעקב וכל משפחות בית
 ישראל. אפי"ל דרך רמז צס"ד כי
 ידוע שהלדקה מכונית צתי' דבר וכמס"ה אני
 מדבר בלדקה רב להושיע. עו"ע מ"ש בגמרא
 בית יעקב אלו הנשים וז"ש שמוע דבר ה' היינו
 הלדקה הנלמדת מן ה' וכמ"ש ואתם הדבקים
 בכו' אלהיכם מה הוא רחום וכו' בית יעקב
 אלו הנשים ולימדנו על הנשים שחברו בלדקה
 וכ"ש

וכ"ש כאלפים ח"ש וכל משפחות בית ישראל :
א"נ צא לרמוח שהלדקה מכפרת עון וכמ"כ
 וחטייק בלדקה פרוק ועי"ז יכופר העון
 ויביה שוב ללדיקים ח"ש שמעו דבר כי בית
 יעקב צה"י עקב שהיו הוטאים מתח"י. ועי"ז
 כלל וכל משפחות בית ישראל וק"ל :

א"נ שמעו דבר כי רמו לתורה שנקראת דבר
 כמ"כ דבר טוב לאלף דור. ועוד צה
 שיביה עם חצירו צהצבה ואחור ח"ה וכל נוטי
 ואכצת לרעך כמוך. אז שם שדי ישמרנו ונוטי
 שמעו דבר כי שדי. גם משפחות בית ישראל
 נוטי גי צ"ן שיזכה שיקרא צצחי צן גם
 זוכה להשראת שכינה הרמוזה צסם צ"ן. גם
 ס"ת שמעו דבר כי בית גי תורה רמו לה"ל :

כי שמים רעות עשה עמי אותי עצבו מקור
 מים חיים לחנוצ להם בארות בארות
 נשברים וכי בראשונים פי' והצ"ד לה' חומ"ה
 על הכזיאים שם צמ"ש צמליעה די ל"ט מרי
 צר חוסק אתה ליה אחא ממדינת הים חמ"ל
 פלוג לי חמ"ל לא ידענא לך. אחא לקמיה דרב
 חכדא. חמ"ל זיל חיייתי סכדי דאחור את.
 חמ"ל אית לי סכדי ודחלי מייניה דגצרא אלמא
 הוא. חמ"ל לך ולחלמי דהצרך. חמ"ל סו"ם אתו
 סכדי ולא מסכדי חמ"ל תרתי לא עצדי. ופירש"י
 מיראתך יעשו אחת שישתקו. אבל שמים לא
 יעשו לא דיון שישתקו אלא שיעידו שקר. וזה
 היא התמיכה שמים רעות עשה עמי חדא
 אותי עצבו. ולא די זה אלא לחנוצ בארות וכי
 הוא פלא עכ"ד ז"ל :

העבר ישראל אם יליד בית הוא מדוע
 היה לבז. עליו ישאגו כפירים נתנו
 קולם. וישיתו ארצו לשמה עריו נלחו מבלי
 יושב. גם בני נוף ותחפנחם ירעוך קדקד הלא
 זאת תעשה לך וכי. והנה המג"ד פירש ח"ל
 וכי ישראל הוא כעצד מקנת כסף או יליד בית
 צן השפחה כי אלו מפני פחיתותם לא ישגיח
 האדון עליהם בהשגחה פרטית ולכן המה
 נעזבים אל המקרים ואמר וכי ישראל הוא
 כמותם להיות נעזב אל המקרים ומדוע איב
 היה לבז וכי ומ"ש גם בני נוף ותחפנחם

ירעוך קדקד חפ"ל ע"ד הרמו. כי תיבת נוף
 בלא וי"ו כמ"ש בכתוב ע"ה גי סמ"ל. גם
 ת"י ותחפנחם גי תר"י"ב רמו למי שאוכב ריב
 ומדון חמיד עכ"ז. ירעוך לי רעוא ורלון. קדקד
 גי ילחק שטיי ילחק חע"ה ילילם וכמו שחשב
 עם כש"י"ת. וגם הלא זאת תעשה לך. תיבת
 זאת רמו שישמור השצת כהלכתו שנקראת זאת
 כמ"ש"כ אשרי אנוש יעשה זאת וכי שעל ידי
 שמירת שצת כרי נחשב לו כאלו קיים כל הת"י
 כולה. וגם זאת רמו לחשי המעולה צלום קול
 ממון גי זאת. גם רמו ללדקה שנקראת זאת.
 גם בתורה נקראת זאת שנאמר וזאת התורה.
 ובצביל עזבך את כי אלהיך לכך קרו לה המקרי'
 כאלה :

והרב ילחק עטיה צס' רוצ דגן לברכות ד"ג
 פירש צמ"ש צפ"ג דיומא עני ועשיר
 ורשע צאים לדין. לעני חומ"ל מפני מה לא
 עסקת בתורה וכי כלום היית עני יותר מהלל.
 וכעשיר חומ"ל כלום היה עשיר יותר מר"ה
 י' חרסום וכי והרשע אם אמר שנאה היה
 וטרוד צילרו חומ"ל כלום נאה יותר מיוסף
 בלדיק וכי. והוא גופה רמו הכא צאומרו גי
 משמרות הוי הלילה וכיינו יום הדין הנורא
 שדומה ללילה. שצאים צו גי נשמרות ר"ל גי
 כחות וחס עני ועשיר ורשע וע"כ משמר ומשמר
 מאלו הקצ"ה שואג עליהם כארי מ"מ לא
 עסקתם בתורה. משמרה א' חמור נוער והוא
 העשיר מלשון יששכר חמור גרם ומתרגמינן
 עתיר צנכסין וצא העשיר ואומר שטרוד בעשרו
 צי כלצים לוטקים ר"ל שהעני שהוא ככלב כמ"ש
 לית עניא מכלבא וצאים כת של עניים ולוטקים
 שהיו טרודים שאין להם פה צסלס ואם אין
 קמח אין תורה. גי תינוק יונק משדי אמו
 ואשה מספרת עם צעלה. רמו להרשע שטרוד
 צילרו ודדיה ירווך צכל עת שעסקו עם הנשי'
 וכלך אחר עיניו ומכ יעשה כצן ולא יחטא
 ועל כולם הצל יפנה פיהם דאית להו שלשה
 כנגדם שהם כלל יוסף אלעזר. שהם מנגדים
 אותם וג"י שלהם גי' וי' שזעקים עליהם וי'
 מכת שלשה אלה. ועז"ה יושב הקצ"ה שואג
 כארי וכי היינו על עונותיהם של ישראל
 ולערס צגלות :

ואפי' לרמוח צס"ד כונת הכי צאיוצ שם
 רשעים חדלו רוגז ושם ינחו יגיעי
 כח. כי נוטי עשיר עני רשע גי' ש"ס שהם
 חושבים להאיל עלמם צזה. אכן מכח גי' אלה
 שהם הלל יוסף אלעזר שנוטי שלהם גי' וי
 ח"ש ושם ינחו נוטי אותיות וי מזה יהיו יגיעי
 כח שהיה להם ליגע עלמם צתורה כמו אלה
 הגי' וצזה יהיה להם מנוחה והם שלא עשו
 ולא למדו מהם בצביל זה ידונו דין קשה
 בגהונם וק"ל :

ס' דברים

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל
 בעבר הירדן במדבר צערבה מול סוף
 בן פארן וכן תופל ולבן וחלרות ודי זהב. אפי'
 לפרש דרך רמז ומוסר והוא צהקי מ"ש צסי
 חרדים ד' ע"צ ע"א והוצ"ד צחק"ל שמות יוס
 כי מה שאסף וקצץ החיד"א ז"ל ח"ל העולם
 הזה ים סוער לריך האדם לדמות צדעתו כאלו
 הוא שט ציס ולכן ירים ראשו למעלה ליואר
 ויחר פן יכנסו צפיו המים הזדונים וישמר
 מן בגלים הצאים לעורדו ואם לאו דמו צראשו
 עכ"ד ח"ש אלה הדברים אשר דבר וכו' בעבר
 הירדן היינו רמז לזה העולם לריך לעסוק צתוי
 שנקראת מדבר וכמש"ה וממדבר מתנה וגם
 הוא הפקר לכל כמו המדבר שהוא הפקר לכל
 כל הרוצה לישול יצא וישול וצזה יזכה שכתוי
 תעשה לו עטרה צעוב"צ ע"ד מאז"ל לדיקים
 יושבים ועטרותיהם צראשיהם ח"ש צערבה
 מול סוף תיבת צערבה גי' עטר. ר"ל צסופו
 שהולך אדם לצית עולמו ואח"כ לג"ע לישב עם
 הצדיקים יהיה לו עטרה על ראשו. וגם צזה
 העולם תהיה לו עזר להועיל וכמו שאמר הכי
 צהחלקך תנחה אותך ות"י ערבה צלא צי"ת
 השמוס היא גי' עז"ר רמז להנז. וגם מול
 סוף נוטי ס"מ רמז שע"י התורה יכניע ס"מ
 שלא יהיה לו שליטה עליו. וגם מול סוף גי'
 רכ"צ רמז שע"י לימוד התורה יהיה מרכבה
 לשכינה ולא צלצד אם יודע ללמוד גמרי ותוס'
 וכתמצי"ם צעיון אלה אף אם אינו יודע ללמוד

אלה פרטי המקראות ואגדות וכיוצא אינו חייב
 אלא כשעורו ח"ש צין פארן הוא לשון סעופי
 האילן ע"ד תשלח פאורותיה והוא רמז לענפי
 התורה צקומתן וצצציונן ר"ל צין אם הוא יכול
 ללמוד צעיון נמרץ וצפלפול חריף להקשר ולחרך
 וצין תופל נוטי תקופות וגימטריאות פרפרתוי
 לחכמה. ר"ל שאינו יכול ללמוד אלה צפשטי
 התורה שהם פרפראות לחכמה וכמו שפי'
 המפרשים ז"ל מלשון פרפרת והוא דברי קלי'
 שאוכל האדם צתחי' הסעודה עכ"ז הקצ"ה
 חושב לו כאלו עוסק צנגעים ואכלות וכמו
 שהתפלל דכע"ה על העוסק צתהלים שיחשב
 לו כאלו עוסק צנגעים ואכלות ואף אם אינו
 יודע ללמוד לא יתצויש מללמוד אף מן הקטן
 ממנו וכמו שדרשו ז"ל ע"פ אם נצלת צבתנשא
 כל המנצל עלמו על דברי תורה לסוף מתנשא
 ח"ש ולצץ אותיות נצל רמז כשיהיה מנצל עלמו
 ע"ד תורה אז יהיה לצן ר"ל ת"ח וכמו שכתו
 צש"ס לתלמידי חכמים אחוים לצנים. וגם
 יעשה השתדלותו לדור צארץ ישראל שנקראו
 חלרות כי וכמש"ה צחלרות אלהינו יפריחו ח"ש
 וחלרות רמז להנז' וכמ"ש ע"פ וחבז הארץ
 הכיא עוב חין תורה כחורת ארץ ישראל. ואף
 אם לא ילית שם צעסקו עכ"ז די לו שהתורי
 שלומד היא תורת ארץ ישראל ח"ש ודי זהב
 רמז לתורת ח"י שנקראת זהב וכנז' וק"ל כי
 יכנו לעלות ולהתישב צח"י וללמוד צתורה
 לש"ש חכ"ר :

ובאו"א אפי' לרמוח כי ת"י אליה נוטי
 אצק לה"ר וכמ"ש כי חומ"א ז"ל
 לדרכו. גם נודע מ"ש ז"ל ע"פ מרפא לשון עץ
 חיים שתקנת לה"ר שילמוד צתוי דמה שחטא
 צלשון יתקן צלשון ח"ש אליה נוטי אצק לה"ר
 התקנה לזה אלה הדברים אשר דבר משה וכו'
 ור"ל שיעסוק צתורה ויתקן את חטאו וק"ל :
אלה הדברים אשר כתב הכז נח"ק ז"ל
 שמלא כתוב צגליון רש"י ח"ל אליה
 הדברים אשר ר"ת אמור לפני התלמידים
 האומר דבר צפני רצו יתחייב מיתה אלא שיטול
 רשות עכ"ד ז"ל רש"י ואני הכדיוט אמרתי
 שאפי' לרמוח צס"ת רמז והוא דצא לרמוח דענין
 זה שקופץ התלמיד ואומר דבר צפני רצו הוא
 מחמת